

BALTIJAS STARPTAUTISKĀS AKADĒMIJAS

Studiju virziens: Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija

PAŠNOVĒRTĒJUMA ZIŅOJUMS

2017./2018. akadēmisko gadu

6.līmenis	Profesionālā bakalaura studiju programma "Tūrisma un viesmīlības vadība" kods: 42812
7.līmenis	Otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības maģistra studiju programma "Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā" kods: 47 812

Rīgā, 2019

SATURA RĀDĪTĀJS

I.STUDIJU VIRZIENA RAKSTUROJUMS		
	Studiju virziena "Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija" attīstības stratēģija, kopīgie mērķi un to saistība ar BSA darbības un attīstības stratēģiju	
1.2.	Studiju virzienam atbilstošo studiju programmu kopa, tās attīstības pamatprincipi, perspektīvais novērtējums no Latvijas attīstības plānošanas dokumentos noteikto valsts attīstības prioritāšu viedokļa	
1.3.	Studiju virziena un studiju programmu atbilstība darba tirgus pieprasījumam, darba devēju aptaujas rezultāti	5
1.4.	Studiju virziena "Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija" stipro un vājo pušu, iespēju un draudu analīze	5
1.5.	Studiju virziena vadība: pārvaldības struktūra	1
1.6.	Studiju virziena resursi (tai skaitā finanšu resursi) un materiāli tehniskais nodrošinājums	6
1.6.1.	Finanšu resursi studiju virzienam atbilstošo studiju programmu īstenošanas nodrošināšanai, kā arī akadēmiskā personāla pētniecības (radošās) darbības nodrošināšanai. Finanšu resursu izmantošanas kontrole un ilgtspēja. Finansējums literatūras iegādei un elektronisko datubāzu abonēšanai	6
1.6.2.	Studiju virzienā iesaistītā akadēmijas akadēmiskā personāla kvalifikācija, tā atbilstība studiju virzienam, atbilstošo studiju programmu īstenošanai	9
1.6.3.	Studiju virziena metodiskais, informatīvais (tai skaitā bibliotēkas resursu) un materiāli tehniskais nodrošinājums, tā atbilstība apgūstamo profesiju reglamentējošo normatīvo aktu prasībām	0
1.7.	Zinātniskās pētniecības (radošās darbības) īstenošana studiju virziena ietvaros, tai skaitā pētniecības institucionālā organizācija, studiju virziena īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla pētnieciskā (radošā) darbība, studējošo iesaistīšana pētniecības (radošajos) projektos	1
1.8.	Informācija par ārējiem sakariem	3
1.8.1.	Sadarbība ar darba devējiem, profesionālajām organizācijām Latvijā un ārvalstīs	3
1.8.2.	Akadēmijas starptautiskās sadarbības un internacionalizācijas politika studiju virziena īstenošanas kontekstā, tās īstenošana un ietekme uz studiju un pētniecības procesu	6
1.8.3.	Studējošo un akadēmiskā personāla starptautiskās apmaiņas kvantitatīvie rādītāji	7

1.8.4.	Sadarbība ar Latvijas un ārvalstu augstskolām un koledžām, kuras īsteno līdzīgus studiju virzienus un līdzīgas studiju programmas, norādot, vai augstskolai vai koledžai ir sadarbība ar citām augstskolu vai koledžu bibliotēkām	8
1.9.	Kvalitātes nodrošinājums un garantijas	1
1.9.1.	Ikgadēja studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu pozitīvo un negatīvo iezīmju, izmaiņu, attīstības iespēju un plānu apspriešana, iekšējās pašnovērtēšanas un kvalitātes pilnveidošanas sistēmas nepārtraukta darbība	3
1.9.2.	Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas atbilstība prasībām, kas noteiktas Standartos un vadlīnijās kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā, ko izstrādājusi Eiropas asociācija kvalitātes nodrošināšanai augstākajā izglītībā	5
1.9.3.	Studiju turpināšanas iespējas un finansiālās garantijas gadījumā, ja likvidē vai reorganizē kādu no studiju virzienam atbilstošajām studiju programmām vai notiek citas izmaiņas	9
II. KOPSAVILKUMS PAR STUDIJU VIRZIENA ATTĪSTĪBAS PLĀNIEM		0
2.1.	Studiju virziena un studiju programmu perspektīvais novērtējums, ņemot vērā Latvijas uzdevumus ES kopējo stratēģiju īstenošanā	1
2.2.	Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām un Eiropas augstākās izglītības telpas veidošanas rekomendācijām	2
2.3.	Darba devēju un profesionālo organizāciju sniegtā informācija par absolventu nodarbinātības iespējām vismaz nākamo sešu gadu perspektīvā	3
III. STUDIJU VIRZIENA PAŠNOVĒRTĒJUMA PIELIKUMI		
Pielikum Nr. 2.1.	Studiju virziena "Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija" ATTĪSTĪBAS STRATĒĢIJA no 2015. gada līdz 2020. gadam	
Pielikum Nr. 2.2.	Studiju virziena un studiju programmu atbilstība d arba tirgus pieprasījumam, darba devēju aptaujas rezultāti	

I. Informācija par BSA

Baltijas Starptautiskā akadēmija (turpmāk BSA) ir Latvijas augstākās izglītības telpā funkcionējoša augstākās izglītības iestāde, kas balstoties uz augstskolas prestižu Latvijas sabiedrībā, augsti kvalificētu personālu, modernām tehnoloģijām un attīstīto materiāli-tehnisko bāzi, nodrošina radoši domājošu cilvēku ilgtspējīgu izglītošanu. BSA ir mūsdienīga mācību iestāde, kas saistībā ar pētījumiem humanitārajās un sociālajās zinātnēs sniedz dažāda veida un līmeņa augstākās izglītības iespējas kā Latvijas, tā arī citu valstu iedzīvotājiem.

BSA dibināta 1992.gada kā Baltijas Krievu institūts. 2006.gadā tā pārdēvēta par Baltijas Starptautiskā akadēmiju (turpmāk tekstā - BSA), kas nodrošina uz zināšanām balstītas Latvijas sabiedrības un ekonomikas attīstību. 2006.gadā Latvijas Republikas Ministru kabinetā apstiprināta Baltijas Starptautiskā akadēmija Satversme.

BSA nodrošina augstāko izglītību, realizējot:

- ✓ pirmā līmeņa studiju programmas;
- ✓ bakalaura studiju programmas;
- ✓ maģistra studiju programmas;
- ✓ doktora studiju programmas.

BSA realizē studijas Rīgā, kā arī akadēmijas filiālēs, kuras atrodas dažādos Latvijas novados (Daugavpils, Liepāja, Rēzekne, Jēkabpils, Ventspils, Smiltene, Jelgava).

BSA apvieno daudzveidīgu studiju, zinātniski-pētniecisku un inovatīvu darbību, lai sniegtu Latvijas sabiedrībai starptautiski atzītu augstāko izglītību, attīstītu zinātni, stiprinātu dažādu kultūru sakaru tradīcijas. BSA sekmīga darbība ir iekļauta Latvijas augstākās izglītības un zinātnes sistēmā, visas sabiedrības ilgtspējīgā attīstībā, uz zināšanām balstītas ekonomikas un sociālās sfēras veidošanā, Latvijas kā pilntiesīga partnera attīstībā ES vienotā telpā.

Iekļaujoties ES, Latvija izvēlas uz zināšanām balstītas sabiedrības modeli, kurā augstākā izglītība un pētniecība ir neatņemams sabiedrības elements un starptautiski atzīta, nozīmīga valsts tēla sastāvdaļa.

2. Studiju virziena raksturojums

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Baltijas Starptautiskā akadēmija” (BSA) reģistrēta komercrēģistrā un izglītības iestāžu reģistrā (Pielikums Nr.1), ir akreditēta mācību iestāde (Pielikums Nr.2), kas nodrošina augstāko izglītību, pamatojoties uz Latvijas Republikas Satversmi, Izglītības likumu, Augstskolu likumu, likumu “Par zinātnisko darbību”, citiem tiesību aktiem un augstskolas Satversmi, kurā noteikti augstskolas darbības mērķi, uzdevumi un pamatprincipi, kā arī kompetences un darbības formas. Balstoties uz Eiropas un pasaules pieredzi profesionālās augstākās izglītības jomā, tiek sekmēta cilvēkkapitāla attīstība gan ekonomiskā, gan individuālā aspektā un sabiedrības līmenī kopumā.

BSA tiek realizētas sekojošas studiju programmas:

- pirmā līmeņa studiju programmas;
- bakalaura studiju programmas;
- maģistra studiju programmas;

– doktorantūras studiju programmas.

Pamatojoties uz MK noteikumiem Nr.668 25.09.2012. "Augstskolu, koledžu un studiju virzienu akreditācijas noteikumi", Baltijas Starptautiskā akadēmija kopumā realizē 23 studiju programmas sekojošos studiju virzienos: Māksla; Tulkošana; Psiholoģija; Socioloģija, politoloģija un antropoloģija; Ekonomika; Informācijas un komunikācijas zinātnes; Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība; Tiesību zinātne; Informācijas tehnoloģija, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne; Sociālā labklājība; Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija.

Realizējamie studiju virzieni veido vienotu starpdisciplināru pieeju, kas sekmē pilnvērtīgu un kompleksu pieeju, lai sekmīgi realizētu studiju virzienu "Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija".

Studiju virziena attīstību BSA ietekmēja projekta Tempus Joint European Project „Baltijas MICE – tūrisma apmācības centra veidošana” (Baltic MICE-Tourism Training Center) JEP-27137-2006 pētījuma rezultāti, kuri tika iegūti, lai sekmētu starptautiskās pieredzes pārnesi un savas virziena unikalitātes attīstību un izveidi Latvijā.

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Baltijas Starptautiskā akadēmija" (BSA) studiju virziena "Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija" (VRSTAO) darbība ir vērsta uz kvalitatīvas tūrisma un viesmīlības izglītības kopumu.

Studiju virziens tika akreditēts uz 2 (diviem) gadiem līdz 2017. gada 17. jūlijam (Studiju akreditācijas komisijas sēdes 2013. gada 17. jūlija lēmums Nr. 245 un 2013. gada 16. oktobra lēmums Nr. 255).

6.līmenis	Profesionālā bakalaura studiju programma "Tūrisma un viesmīlības vadība" kods: 42 812 Īstenošanas vieta: Rīga
7.līmenis	Otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības maģistra studiju programma "" Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā" kods: 47 812 Īstenošanas vieta: Rīga

VRSTAO virziena studiju programmas tiek realizētas BSA Rīgā.
Rīgā, Lomonosova iela 4 un Rīgā, Lomonosova iela 1/4;

2.1. Studiju virziena "Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija" attīstības stratēģija, kopīgie mērķi un to saistība ar BSA darbības un attīstības stratēģiju

Pamatojoties uz Baltijas Starptautiskās akadēmijas darbības un attīstības ilgtermiņa stratēģiju 2009. – 2015. gadam definēto kopējo akadēmijas misiju¹ tiek sagatavoti augsti kvalificēti konkurētspējīgi speciālisti ar profesionālām zināšanām, iemaņām, prasmēm un kompetencēm tūrisma nozarē tūrisma un viesmīlības jomā, veidojot studijām pieejamu vidi atbilstoši mūsdienu starptautiskajām prasībām.

BSA virziena "Viesnīcu un restorānu serviss un tūrisma un atpūtas organizācija" attīstības stratēģiju nosaka galvenais BSA attīstības mērķis².

Studiju virziena "Viesnīcu un restorānu serviss un tūrisma un atpūtas organizācija" attīstības stratēģija 2015. - 2020.gadam definē studiju virziena misiju, vērtības, stratēģiskos mērķus un aktivitātes. (Pielikums Nr.2.2.)

Studiju virziena "Viesnīcu un restorānu serviss un tūrisma un atpūtas organizācija" attīstības stratēģijas 2015. - 2020.gadam stratēģiskā attīstība notiek saskaņā ar Latvijas Republikas un Eiropas Savienības kopīgajām augstākās izglītības politikas nostādņēm, respektējot augstākās izglītības plānošanas dokumentus.

Tabula Nr. 1. Baltijas Starptautiskās akadēmijas un studiju virziena "Viesnīcu un restorānu serviss un tūrisma un atpūtas organizācija" attīstības stratēģiju salīdzinājums

	Baltijas Starptautiskās akadēmijas darbības un attīstības ilgtermiņa stratēģija 2009. – 2015. gadam³	Baltijas Starptautiskās akadēmijas studiju virziena „Viesnīcu un restorānu serviss un tūrisma un atpūtas organizācija” attīstības stratēģija 2015. - 2020. gadam
Misija	Baltijas Starptautiskā akadēmija ir viena no Latvijas Republikas augstākās izglītības mācību iestādēm, kas realizē Latvijas reģionālās attīstības un izglītošanas misiju, kas nodrošina konkurētspējīgas, starptautiski atzītas, daudzveidīgas studijas, attīsta inovatīvu pētniecību, garantē sabiedrības ilgtspējīgu attīstību un izglītošanu dažādos līmeņos.	Pamatojoties uz pasaules profesionāļu un zinātniski praktiskajiem un izglītojošajiem pētījumiem, sagatavot mūsdienu tirgus apstākļiem plaši adaptētus augstas kvalifikācijas profesionālus, radošus, sociāli aktīvus un sociāli atbildīgus jaunās formācijas speciālistus, veicināt pasniedzēju un absolventu integrāciju globālajā profesionāļu kopienā.

¹ Baltijas Starptautiskās akadēmijas darbības un attīstības ilgtermiņa stratēģija 2009. – 2015.gadam Apstiprināts BSA Senāta sēdē 2009.gada 13. janvārī, protokols Nr.79/13.01.09.

² Baltijas Starptautiskās akadēmijas darbības un attīstības ilgtermiņa stratēģija 2009. – 2015.gadam Apstiprināts BSA Senāta sēdē 2009.gada 13. janvārī, protokols Nr.79/13.01.09.

³ Baltijas Starptautiskās akadēmijas darbības un attīstības ilgtermiņa stratēģija 2009. – 2015.gadam Apstiprināts BSA Senāta sēdē 2009.gada 13. janvārī, protokols Nr.79/13.01.09.

Mērķis	<p>Nodrošināt mūsdienu studiju kvalitāti, realizējot augstākās akadēmiskās un profesionālās izglītības programmas, kuru īstenošanai, multilīgvalā procesā, tiek izmantoti zinātniskie sasniegumi un mūsdienu tehnoloģiju iespējas, kas veicina nacionālās un reģionālās akadēmijas statusu Eiropas izglītības telpā, nodrošina konkurētspējīgas, starptautiski atzītas daudzveidīgas studijas, attīsta inovatīvu pētniecību, garantē sabiedrības ilgtspējīgu attīstību, zināšanas ekonomikas veidošanas procesos Latvijā un starptautiskajos darba tirgos.</p>	<p>Nodrošināt konkurētspējīgu, starpdisciplināru un kvalitatīvu izglītību, lai sagatavotu augsti kvalificētus dažāda līmeņa speciālistus darbam tūrisma un viesmīlības jomā.</p>
Uzdevumi	<p>Nodrošināt iespēju iegūt akadēmisko un profesionālo augstāko izglītību, veikt pētījumus Baltijas Starptautiskās akadēmijas atbilstošajās zinātņu nozarēs.</p>	<p>Veicināt konkurētspēju “Viesnīcu un restorānu serviss un tūrisma un atpūtas organizācija” virziena attīstībā, piesaistot un uzturot noturīgus kontaktus ar izciliem pasniedzējiem, darbiniekiem, studentiem un absolventiem.</p>
	<p>Iesaistīt partnerus studiju programmu kvalitātes nodrošināšanai.</p>	<p>Nodrošināt informācijas apmaiņu starp akadēmiju un sadarbības partneriem (NVO, organizācijas, valsts, reģionālās, pašvaldību institūcijas, komercuzņēmumi).</p>
	<p>Rūpēties par jauno speciālistu sagatavošanu darba tirgus prasībām, nodrošinot kvalitatīvu un pieejamu studiju vidi, kā arī nodrošināt izglītības programmu apgūšanas iespējas arī personām ar funkcionāliem traucējumiem.</p>	<p>Izveidot pieejamu izglītības vidi, kas reaģē uz „mainīgo”, - studentu studiju programmas realizācijas kontekstā.</p>
	<p>Rūpēties par jauno zinātnieku sagatavošanu, nodrošinot viņiem iespēju iekļauties Latvijas, Eiropas un pasaules akadēmiskajos un pētnieciskajos procesos.</p>	<p>Precizēt prasības un atbalstu studentu sasniegumiem. Palielināt atbalstu pētniecībai un publicitātei.</p>
	<p>Attīstīt studentu un mācībspēku mobilitāti dažādos līmeņos, integrējoties Eiropas izglītības telpā; sadarboties ar citām Latvijas, ES un pasaules augstskolām.</p>	<p>Veicināt konkurētspēju “Viesnīcu un restorānu serviss un tūrisma un atpūtas organizācija” virziena attīstībā, piesaistot un uzturot noturīgus kontaktus ar izciliem pasniedzējiem, darbiniekiem, studentiem un absolventiem.</p>
	<p>Atbalstīt studentu, studentu pašpārvaldes, biedrību, sabiedrisko organizāciju un komercuzņēmumu iniciatīvu pilnveidojot studiju, pētniecības, sociālo un kultūrvidi.</p>	<p>Veicināt pozitīvu mikroklimatu akadēmijā. Veicināt stratēģisko plānošanu, komunikāciju, kvalitatīvu pakalpojumu</p>

<p>Izmantot kultūras un sporta potenciālu Baltijas Starptautiskās akadēmijas studentu un darbinieku personības izaugsmei. Darboties, lai nodrošinātu Latvijas tautas zināšanu pārmantošanu nākamajās paaudzēs, saglabājot nacionālo valodu, kultūru, tradīcijas.</p>	<p>un atbildību.</p>
<p>Informēt un izglītēt sabiedrību par jaunākajiem sasniegumiem pētniecībā, studiju procesā, notikumiem ekonomikā, politikā Latvijā un pasaulē.</p>	<p>Izmantojot vispusīgu attīstības plānu, paplašināt finansēšanas bāzi studiju virzienam.</p>

Stratēģisko mērķu īstenošanai un uzdevumu izpildei ir izveidots Studiju virziena "Viesnīcu un restorānu serviss un tūrisma un atpūtas organizācija" attīstības plāns no 2015. gada līdz 2020. gadam" (*Pielikums Nr.2.3*), kurš ietver sekojošas sadaļas:

- Studiju virziena "Viesnīcu un restorānu serviss un tūrisma un atpūtas organizācija" studiju programmu pilnveidošana atbilstoši darba tirgus prasībām;
- Akadēmiskā personāla attīstība, nodrošinot akadēmiskās zināšanas, starptautisko un praktisko pieredzi;
- Akadēmiska personāla un studentu zinātniski pētnieciskās kapacitātēs attīstība;
- Sadarbība ar sadarbības partneriem;
- Sadarbība ar darba devējiem;
- Studiju vides pilnveidošana un attīstība.

Katram akadēmiskajam studiju gadam ir savs attīstības plāns, kas palīdz pilnveidot studiju virziena "Viesnīcu un restorānu serviss un tūrisma un atpūtas organizācija" īstenošanu un tajā iekļautās studiju programmas, kā arī pilnveidot studiju procesu kopumā.

1.2. Studiju virzienam atbilstošo studiju programmu kopa, tās attīstības pamatprincipi, perspektīvais novērtējums no Latvijas attīstības plānošanas dokumentos noteikto valsts attīstības prioritāšu viedokļa

Pasaulē un Eiropā tūrisma nozare piedzīvo nozīmīgas izmaiņas: pieaug tūrisma produktu piedāvājuma dažādība un skaits, parādās jauni tūrisma galamērķi un mainās ceļotāju uzvedība, palielinās e-komercijas pielietojums tūrismā, kā arī ceļotāju vēlmēm pielāgotu tūrisma produktu skaits, līdz ar to arī Latvijai ir nepieciešams meklēt jaunus risinājumus sava tūrisma produkta attīstīšanai un mārketingam.

Tūrisms ir viena no pasaules ekonomikas nozarēm, kas attīstās visdinamiskāk. Saskaņā ar WTTC Economic Impact Report pārskatu, 2013. gadā tūrisma kopējais ieguldījums pasaules ekonomikā pieauga līdz 9,5%. Tūrisma jomas darbības rezultātā tika radītas 4 700 000 jaunas darba vietas. 2014.gadā darba vietu skaits tūrisma jomā palielinājās līdz 6,5 milj. Tādēļ tūrisma un viesnīcu nozares, kā arī atpūtas un izklaides industrijas speciālisti ir ļoti pieprasīti. Mūsu uzdevums ir sagatavot augsti kvalificētu, starptautiskajā tūrisma tirgū pieprasītu, personālu. Īpaša uzmanība pārskatā ir pievērsta tūrisma nozares ar izklaidi saistītu aktivitāšu veidu pieprasījumam. Sekojot tūrisma tirgus attīstības tendencēm, programmā tiek likts

akcents uz atpūtas un izklaides industrijai nepieciešamo un pieprasīto speciālistu sagatavošanu.

Tūrisma nozares attīstība ir atbalstīta no Eiropas Savienības puses. Eiropas Komisijas paziņojumā "Par noturīgas un konkurētspējīgas Eiropas tūrisma nozares programmu", tūrisma nozare tiek atzīta par nozari ar vislielāko potenciālu tālākas izaugsmes un nodarbinātības izveidošanā ES. Tūrismam ir īpaši liela nozīme jaunatnes nodarbinātības veicināšanā, jo jauniešu darbaspēks ir divreiz vairāk pārstāvēts tūrismā nekā pārējās tautsaimniecības nozarēs. Pēdējos gados nodarbinātības izaugsme tūrisma sektorā ir bijusi ievērojami augstāka nekā pārējās tautsaimniecības nozarēs, tādējādi tā devusi lielu ieguldījumu Lisabonas stratēģijas izvirzītā uzdevuma – izveidot vairāk un labākas darba vietas – izpildē. Turpmākajos gados tūrisma nozīmes pieaugums ES ekonomikā iespējams turpināsies; tuvākajos gados sagaidāms ikgadējs tūrisma pieprasījuma pieaugums par apmēram 3 %. Tūrisms, uzlabojot uzņēmumu konkurētspēju, apmierinot sociālās vajadzības un aizsargājot kultūrvidi un dabisko vidi, var veicināt pilsētu teritoriju noturīgu attīstību. Ja pilsētas ir veiksmīgi tūristu galamērķi, tad tām jāizmanto globāla pieeja, kuras pamatā ir noturīgas attīstības principi, un, kuru visos līmeņos, arī Eiropas līmenī, atzīst un atbalsta publiskā sektora politiskie virzieni.

Tūrisms Latvijā ir uzskatāms par vienu no valsts ekonomiskās attīstības iespējām un pakalpojumu nozares prioritātēm, jo tas ir nozīmīgs eksporta ienākumu avots, kas sniedz ievērojamu pienesumu valsts iekšzemes kopproduktā.

Saskaņā ar Latvijas Nacionālo attīstības plānu 2014.-2020. gadam, Latvijas ekonomikas pamats ir efektīva, pārdomāta un koncentrēta resursu izmantošana, lai veicinātu uzņēmējdarbības attīstību valstī, tātad, nacionālās attīstības galvenais mērķis ir dzīves kvalitātes pieaugums, kuru, pirmkārt, nodrošina zināšanas. Izglītotas un zinošas sabiedrības veidošana tiek nodrošināta ar vairāku uzdevumu izpildi, starp kuriem: profesionālās izglītības kvalitātes un pievilcības uzlabošana, pilnveidojot profesionālās izglītības programmu saturu, profesiju standartu, audzēkņu un absolventu kvalifikācijas sistēmu, nodrošinot kvalifikācijas un mūsdienīgu tautsaimniecības prasībām atbilstošas praktiskās apmācības un prakses iespējas. Jauniegūtās zināšanas ļauj attīstīt jaunas ražotāju, piegādātāju un pakalpojumu sniedzēju uzņēmumu kooperatīvās sadarbības formas, atbalstot industriālo klasteru (pucleru) veidošanu un konkurētspējas attīstīšanu eksportspējīgās tradicionālajās un jaunās ražošanas un pakalpojumu nozarēs (IKT, kokapstrāde, mašīnbūve, elektronika, pārtikas, radošās industrijas, farmācija, biomedicīna un biotehnoloģijas, kā arī finanšu, transporta un loģistikas, medicīnas un tūrisma pakalpojumi u.c.).

Latvijas valsts interesēs ir akadēmiski un profesionāli izglītoti, labi sagatavoti speciālisti tūrisma un viesmīlības jomā, kuru zināšanas un prasmes balstās uz teorētisko zināšanu, praktisko iemaņu un pieredzes mijiedarbību. Baltijas Starptautiskās akadēmijas bakalaura programma "Tūrisma un viesmīlības vadība" un maģistra studiju programma "Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā" ir cieši saistītas ar izglītības iegūšanu, zināšanu paplašināšanu šajās jomās, nodrošinot studentiem ne tikai akadēmiskās zināšanas attiecīgajā jomā, bet arī praktisko apmācību un prakses iespējas gan Latvijā, gan ārvalstīs, sagatavojot tūrisma, viesmīlības, izklaides un atpūtas nozarēm atbilstošus profesionālus speciālistus, kas atbilst noteiktajiem kvalifikācijas sistēmas standartiem.

Saskaņā ar 2010. gada 9.aprīļa MK rīkojuma nr. 203 (prot. Nr.15 54.§) "Par Latvijas Stratēģiskās attīstības plānu 2010.-2013.gadam" dokumenta punktu, uzņēmējdarbības vides un atbalsta uzlabošanas ietvaros tiek īstenota eksporta veicināšana, kuras vieni no mērķiem ir:

Izstrādāt un realizēt Latvijas preču un pakalpojumu eksporta veicināšanas un ārvalstu investīciju piesaistes pasākumu plānu 2010.-2011.gadam, lai veicinātu tūrisma nozares apgrozījuma un īpatsvara pieaugumu ekonomikā un tūrisma pakalpojumu eksportspējas palielināšanos vidējā termiņā (Latvijas tēla atpazīstamības veicināšana, tūrisma informatīvie pasākumi u.c.);

Attīstīt radošo industriju un palielināt kultūras pakalpojumu eksportu. Nodrošināt labvēlīgu vidi jaunu kultūras un tūrisma produktu attīstībai un pieejamībai".

Atbilstoši "Par Latvijas Stratēģiskās attīstības plānu 2010.-2013.gadam" bakalaura programmas studenti piedalās Latvijas tēla atpazīstamības veicināšanā (dalība starptautiskās mobilitātes programmās, piedalās konferencēs, semināros, iepazīstinot ar Latviju kā tūrisma galamērķi), regulāri piedalās tūrisma informatīvajos pasākumos, tādos, kā izstādes Balttur, Latvijas tūrisma forums, zinātniski praktiskās konferences, studentu starptautiskās konferences. Apmācību laikā studējošie veic pētījumus atbilstoši studiju virzieniem: Latvijas mazpilsētu kā tūrisma galamērķu atpazīstamība, lietišķais tūrisms, tūrisms cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, mārketinga tehnoloģijas viesmīlībā, mārketinga komunikācija izklaides un atpūtas industrijā. Programmas apmācības ietvaros studenti un maģistranti organizē radošus pasākumus, izstrādā un realizē kultūras, tūrisma un izklaides projektus.

Attīstības virzienus tūrisma jomā nosaka Latvijas valsts Tūrisma attīstības valsts aģentūra Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras ietvaros.

Saskaņā ar 2014.gada 3.jūlija Ministru kabineta rīkojumu Nr.326 (prot. Nr.36 53.§) "Par Latvijas tūrisma attīstības pamatnostādņem 2014.-2020.gadam", šo pamatnostādņu ietvaros izstrādāto SVID analīzi, Latvijas tūrisma nozarei piemīt šādas vājas puses:

neatbilstošas kvalitātes tūrisma produktu piedāvājums,
izteiktu sezonālīti un tās radītajām apgrozījuma svārstībām,
vienotas attīstības vīzijas trūkums.

Tiek noteikti šādi galvenie rīcības virzieni:

1) veicināt konkurētspējīgu tūrisma produktu attīstību, atbalstot jaunu, inovatīvu tūrisma produktu izstrādi ar augstāku pievienoto vērtību, t. sk. attīstot infrastruktūru, veicinot reģionālo tūrisma puduru veidošanos un Latvijas tūrisma produkta iekļaušanu kopējā Baltijas jūras reģiona valstu tūrisma piedāvājumā;

2) veicināt tūrisma produktu kvalitātes uzlabošanu, t. sk. nodrošinot labāku nozares tiesisko regulējumu un atbalstu gan tūrisma komersantiem, gan produktu patērētājiem;

3) nodrošināt Latvijas tūrisma piedāvājuma atpazīstamību mērķa tirgos, īpaši izmantojot mūsdienīgus saziņas līdzekļus.

Studiju programma "Tūrisma un viesmīlības vadība" un maģistra studiju programma "Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā" sagatavo profesionālus speciālistus tūrisma, viesmīlības, izklaides un atpūtas nozarei atbilstoši tirgus pieprasījumam. Studiju programma "Tūrisma un viesmīlības vadība" ir orientēta uz tūrisma produktu izpēti un izstrādi atbilstoši tūristu vēlmēm. Īpaša

uzmanība veltīta svešvalodu apguvei. Studiju laika tiek izmantota multilingvālā apmācība. Lekcijas tiek pasniegtas latviešu, krievu un angļu valodās. Studenti obligāti apgūst angļu un vācu valodu, spāņu un franču valoda tiek apgūta pēc izvēles. Atbilstoši virzienam "Latvijas mazpilsētu kā tūrisma galamērķu atpazīstamība" studenti izstrādā un īsteno tūrisma maršrutus pa Latvijas mazpilsētām, kas var veicināt vietējā tūrisma attīstību.

Savukārt, maģistra studiju programma "Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā" ir orientēta uz jauna veida uzņēmuma vadītāju veidošana – tāda, kurš ir radošs un kam ir plašs redzesloks, kurš ir spējīgs orientēties atpūtas un izklaides industrijā, kā arī analizēt tirgus izmaiņas, strādāt starptautiskās komandās, kurš var patstāvīgi pieņemt lēmumus un ir spējīgs efektīvi vadīt uzņēmumu, izmantojot visas komunikāciju iespējas.

Virziena ietvaros ir izveidojusies sadarbība ar kurortoloģijas asociāciju, Latvijas Tūrisma Aģentu un Operatoru Asociāciju (ALTA), Baltictravelnews portālu, Ekonomikas ministrijas Tūrisma nodaļu, Alberta koledžu, RISEBA skolu "Viktorija", Tūrisma un tirdzniecības skolu, Latvijas biznesa koledžu, darba devējiem, prakšu organizācijas kompānijām, Latvijas tirgotāju asociāciju, Latvijas viesnīcu un restorānu asociāciju (LVRA).

Tūrisma mārketinga stratēģiju izstrādēs tiek atzīts, ka ir nepieciešams veicināt tūristu apmierinātību un rekomendāciju skaita palielināšanos, viesmīlības un kvalitātes līmeņa celšanu nozarē, mērķa segmentu vajadzību nodrošināšanu, atbilstoši Latvijas tūrisma piedāvājuma attīstībai ar eksporta potenciālu, kā arī tūrismā iesaistīto pušu savstarpējo sadarbību un koordināciju – starptautiskā, starp institucionālā, publiskā un privātā sektora un tūrisma pakalpojumu sniedzēju līmenī. Viena no prioritārām jomām ir tūrisma produktu ar augstu pievienoto vērtību veidošana. Studiju programma saistīta ar šādu produktu un pakalpojumu izpēti, izstrādi un attīstīšanu, jo tādā gadījumā studentiem ir iespēja ieguldīt šajos procesos savas zināšanas un pieredzi.

Latvijas tūrisma attīstībai par prioritāriem tūrisma veidiem mārketinga stratēģijas ietvaros tiek atzīti kultūras un dabas tūrisms. Studiju programmā tiek padziļināti apgūti priekšmeti, kuri ir tendēti uz šo tūrisma veidu apguvi, esošās Latvijas situācijas izpēti, projektu izstrādi un īstenošanu. Studenti piedalās kultūras pasākumu organizēšanā un vadīšanā: Fashion Week, starptautiskā izstāde Balttour, starptautiskais baleta festivāls, krievu kultūras dienas Latvijā, Jakūtijas kultūras dienas, Azerbaidžānas un Grūzijas kultūras dienas un citi. Studenti pēta Latvijas novadu dabas un tūrisma resursus un izstrādā maršrutus šo resursu izmantošanai. Pētījumi tiek veikti kursa darbu ietvaros un publicēti zinātnisko rakstu krājumos. Ārvalstu studenti savu kursa darbu un diplomdarbu ietvaros veic pētījumus par Latvijas un viņu pārstāvēto valstu tūrisma un viesnīcu biznesa mijiedarbību.

Baltijas Starptautiskās akadēmijas studiju virziena "Viesnīcu un restorānu serviss un tūrisma un atpūtas organizācija" darbības pamatprincipi pamatojas uz Pasaules tūrisma organizācijas (UNWTO) definīciju, Latvijas tūrisma likumu, Tūrisma attīstības valsts aģentūras oficiālajiem dokumentiem, kas realizācijā sagatavo studentus vispārējā viesnīcu un restorānu servisa, tūrisma un atpūtas organizācijas, atpūtas un izklaides industrijas praksei - pakalpojumu sniegšanai nozarē. BSA studiju virziena pilnveide ir balstījusies uz Latvijas Republikas normatīvajiem dokumentiem, kā arī ir analizēti iepriekšējā plānošanas perioda

dokumenti, LR "Tūrisma likums"⁴, kā LR EM "Latvijas tūrisma attīstības pamatnostādnes 2009.-2015.gadam"⁵, "Latvijas tūrisma attīstības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam", V/A TAVA "Latvijas tūrisma mārketinga stratēģija 2010.-2015.gadam" un "Latvijas Tūrisma mārketinga ārējās komunikācijas stratēģija 2011.-2014.gadam", LR MK noteikumi Nr.353 "Noteikumi par tūrisma operatora, tūrisma aģenta un klienta tiesībām un pienākumiem, kompleksa tūrisma pakalpojuma sagatavošanas un īstenošanas kārtību, klientam sniedzamo informāciju un naudas drošības garantijas iemaksas kārtību", kā arī virziena pārstāvji ir aktīvi iesaistījušies jauno plānošanas dokumentu izstrādē un rekomendāciju sniegšanā.

Pamatojoties uz studiju virziena attīstības saistošo dokumentu izpildes izvērtējumu, kā arī ņemot vērā ES attīstības politikas dokumentu pamatnostādnes (Eiropas Pamatprasmju paraugkritēriju sistēmu; Eiropa 2020) un Eiropas Augstākās izglītības telpas kvalifikācijas ietvarstruktūru, Latvijas ilgtermiņa attīstības stratēģiju "Latvija 2030", kā arī reaģējot uz pieprasījumu pēc kvalificēta, darba tirgus prasībām atbilstoša darbaspēka pieejamības nodrošināšanu (atbilstoši Izglītības attīstības pamatnostādņēm 2014.-2020.gadam) BSA atbalsta darba devēju sadarbības veicināšanu, pilnveidojot realizējamās studiju programmas un piedalās nozares vajadzībām atbilstošu profesionālās izglītības programmu realizēšanā un profesiju standartu izstrādē.

Baltijas Starptautiskās akadēmija sagatavo augsti kvalificētus konkurētspējīgus speciālistus ar profesionālām zināšanām, iemaņām, prasmēm un kompetencēm viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācijas jomā, veidojot studijām pieejamu vidi atbilstoši mūsdienu starptautiskajām prasībām.

2.2. Studiju virziena un studiju programmu atbilstība darba tirgus pieprasījumam, darba devēju aptaujas rezultāti

LR Ekonomikas ministrijas 2015. gada Informatīvajā ziņojumā par darba tirgus vidējām un ilgtermiņa prognozēm tiek apgalvots, ka, saglabājoties pašreizējai darba spēka sagatavošanas struktūrai Viesmīlības, ēdināšanas, tirdzniecības un citu pakalpojumu jomās, vadītāji ar augstāko izglītību 2014. gada bija 9.6 tk, izteiktā prognoze 2015. gadā 9.6 tk, 2020. gadā 11.2 tk, 2025. gadā 12.9 tk un 2030. gadā 14.3 tūkstoši. Savukārt sagatavojamo jauno speciālistu piedāvājumā 2020. gadā attiecība būs 90%, bet 2030. gadā - 86 %⁶. Analizējot šo prognozi, jāņem vērā, ka tūrisma, viesmīlības un atpūtas nozare ir plašāka par šo profesiju iedalījumu, - profesiju spektrs ir plašāks, kā arī visās studiju programmās Latvijā studējošo skaits samazinās demogrāfisku faktoru dēļ. Tomēr tas nozīmē, ka nākotnē ļoti būtiska nozīme būs kvalitatīvi sagatavotu speciālistu pieprasījumam, un, konkurences apstākļos, svarīga loma būs arī virziena zīmolam un tā studiju kvalitātei. Lai izpildītu Latvijas tūrisma attīstības pamatnostādņu 2014.-2020. mērķus un apakšmērķus, svarīga ir nozares

⁴ LR „Tūrisma likums” // <http://likumi.lv/doc.php?id=50026>

⁵ https://www.em.gov.lv/lv/nozares_politika/turisms/

⁶ Informatīvais ziņojums par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm // https://www.em.gov.lv/files/tautsaimniecibas_attistiba/EMZino_150615_full.pdf

sasaiste ar VRSTAO pētniecības un studiju procesu, ko nodrošina uz problēmām un lietišķo pētniecību bāzētas apmācību metodes, kas tiek pielietotas studiju procesā.

Lai noteiktu studiju virziena atbilstību tirgus prasībām, esam veikuši salīdzinājumu ar citām studiju programmām Latvijas Republikā, kuras sagatavo studentus tādā pašā virzienā.

Tabula Nr. 2. Tūrisma vadība

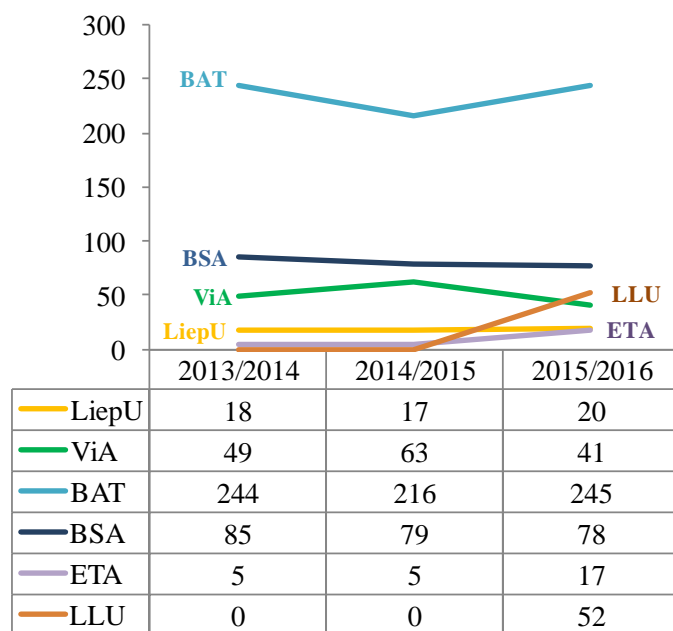
Studiju programmas nosaukums	D, N	Augstskola
Tūrisma vadība un rekreācija	D	LiepU
Tūrisma gids - ceļojumu un pasākumu organizat	D	ViA
Tūrisma organizācija un vadība	D	ViA
Tūrisma vadība	N	LiepU
Tūrisma organizācija un vadība	N	ViA
Tūrisma un viesmīl.uzņēm.vadība	D	BAT
Lietišķo un rekreatīvo pasākumu vadība	D	BAT
Tūrisma un viesmīlības vadība	D	BSA
Tūrisma vadība	D	ETA
Tūrisma un viesmīl.uzņēm.vadība	N	BAT
Tūrisma un viesmīlības vadība	N	BSA
Tūrisma vadība un rekreācija (vakara studijas)	D	LiepU
Tūrisma vadība	N	ETA

Tabula Nr. 3. Maģistra studiju programmas

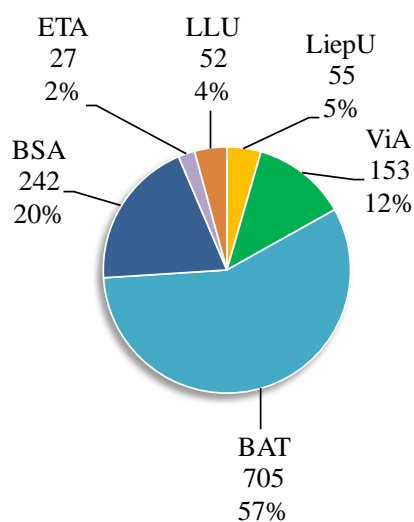
Studiju programmas nosaukums	D, N	Augstskola
Komunikācijas vadība atputas un izklaides industrijā	D	BSA
Tūrisma stratēģiskā vadība	D	BAT
Tūrisma stratēģiskā vadība	D	ViA

Pamatojoties uz statistikas informāciju, kura sniegta LR Izglītības Ministrijas mājas lapā, tika izpētīti sekojošie aspekti:

Uzņemto studentu skaits bakalaura studiju programmās Tūrisma vadība 2013./2014. – 2015/2016 ak.g.:

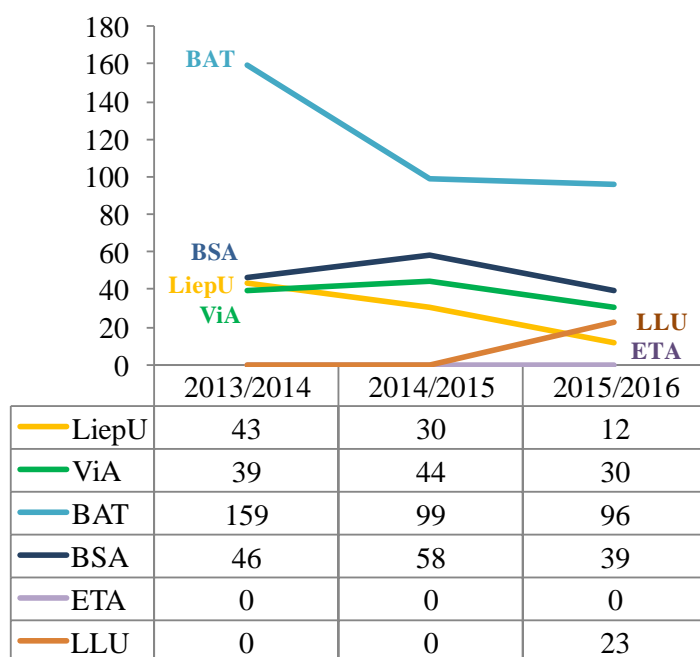

1. Attēls. Izmaiņu dinamika pēdējo trīs akadēmisko studiju gadu laikā (skaits)

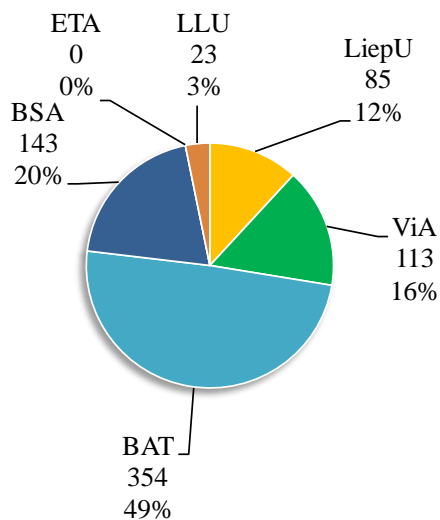

2. Attēls. Kopējais studentu skaits pēdējo trīs akadēmisko studiju gadu laikā (skaits, %).

Studējošo studentu skaits (%) bakalaura studiju programmās Tūrisma vadība 2013./2014. – 2015/2016 ak.g.:

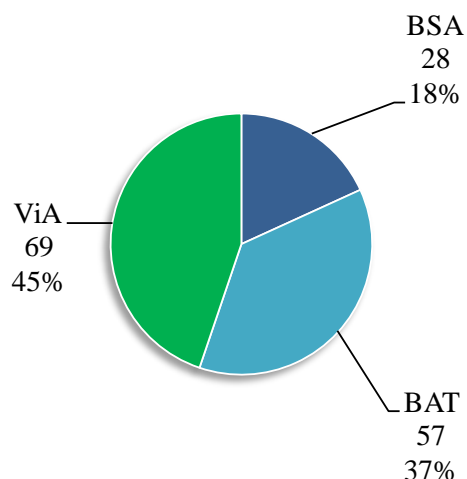

3. Attēls. Izmaiņu dinamika pēdējo trīs akadēmisko studiju gadu laikā (skaits).

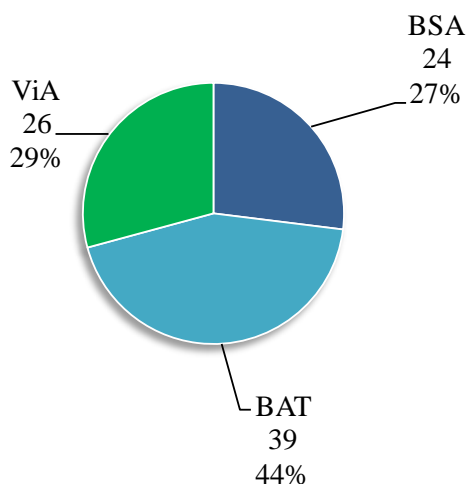

4. Attēls. Kopējais studentu skaits pēdējo trīs akadēmisko studiju gadu laikā (skaits; %).

Uzņemto studentu skaits (%) maģistra studiju programmās **Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā** 2013./2014. – 2015/2016 ak.g.:

5. Attēls. Kopējais studentu skaits pēdējo trīs akadēmisko studiju gadu laikā (skaits; %).

6. Attēls. Kopējais studentu skaits pēdējo trīs akadēmisko studiju gadu laikā (skaits; %).

Ieguvušo grādu, kvalifikāciju studentu skaits (%) maģistra studiju programmās Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā 2013./2014. – 2015/2016 ak.g.:

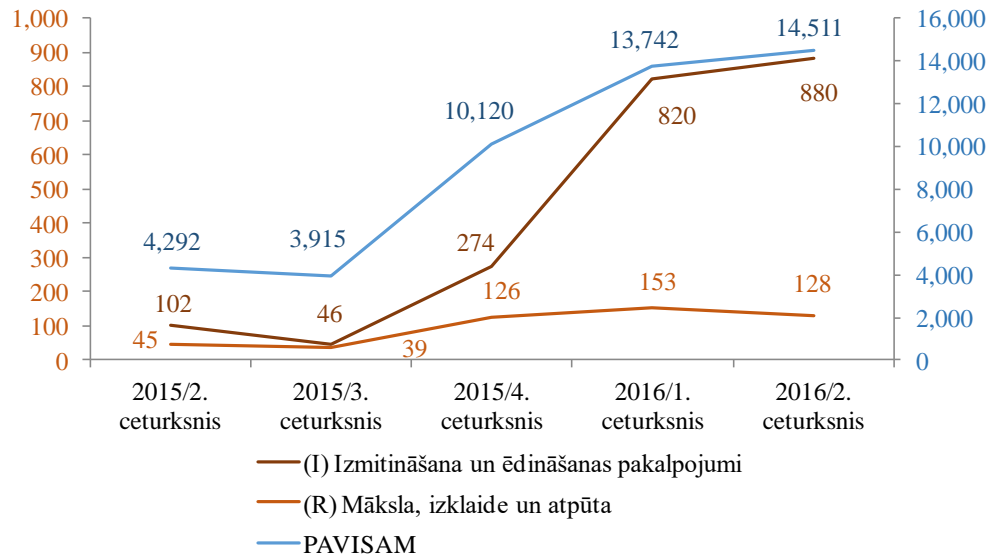
Pamatojoties uz iegūto datu analīzi, mēs varam secināt, ka studiju BSA studiju virziena “Viesnīcu un restorānu serviss un tūrisma un atpūtas organizācija” attīstība ir stabila. Abiturienti ir ieinteresēti studiju virziena programmas piedāvājumā. 2016. gadā studentu skaita izaugsmi uzrādīja arī maģistra programma.

Tagad ir jānoskaidro, vai virziena absolventiem ir potenciālās iespējas darba vietu nodrošinājumā. Lai to precizētu, tika veikta darba tirgus analīze, balstoties uz datiem, kuri publicēti un pieejami _____

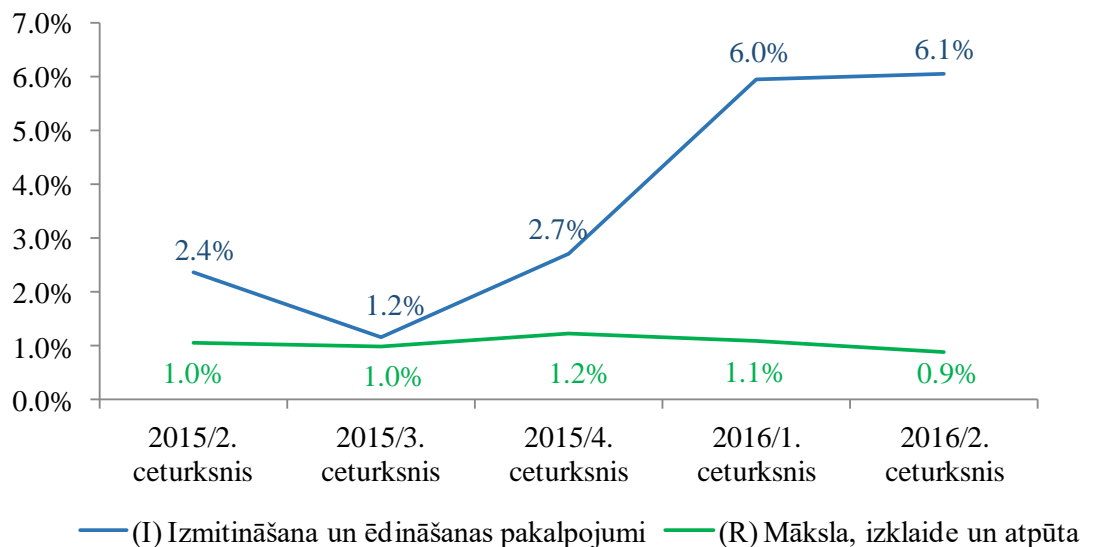
Izanalizējot virziena absolventu darba tirgus iespējas var konstatēt, ka darba vietas ir pieejamas, ko arī apstiprina zemāk analizētā darba devēju aptauja.

Brīvās darba vietas pa darbības jomām 2016.g. ceturkšņa beigās

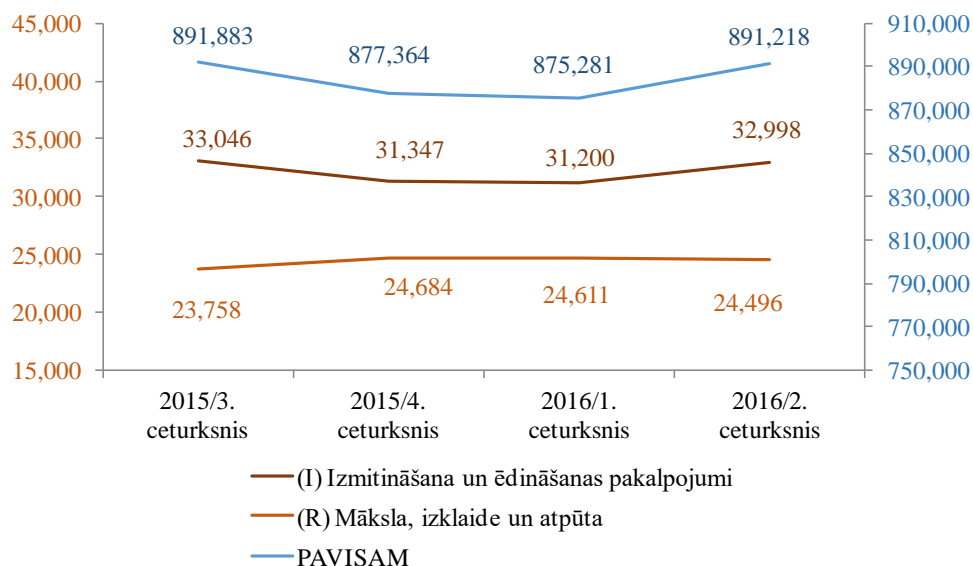
2015.g. pēdējā pusgada laikā un 2016.g. pirmajā pusgadā reģistrēts brīvo darba vietu pieaugums kā Latvijā kopumā, tā arī nozarēs "Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi" un "Māksla, izklaide un atpūta".

7. Attēls. Brīvās darbvietas pa darbības veidiem ceturkšņa beigās

8. Attēls. Brīvās darbvietas pa darbības veidiem ceturkšņa beigās (% no kopējā skaita)

9. Attēls. Aizņemtās darbvietas pa darbības veidiem ceturkšņa beigās

Informatīvais ziņojums par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm.

Detalizētā analīze liecina, ka nozarē "Māksla, izklaide un atpūta" nemainās darba vietu skaits, salīdzinot ar kopējo izaugsmi, tajā pašā laikā nozarē "Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi" ir ievērojams brīvo darba vietu pieaugums.

Šajā laika periodā nodarbināto vietu skaits praktiski nav mainījies, gan kopumā, gan norādītajās nozarēs.

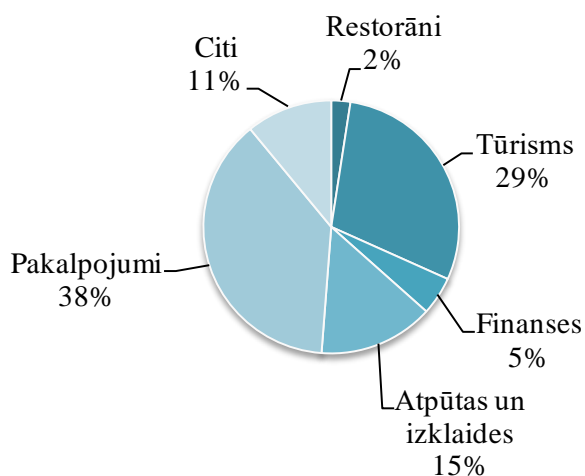
Studiju rezultāti definēti arī katram studiju kursam atbilstoši MK noteikumiem Nr.990 „Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju” http://www.likumi.lv/doc.php?id=184810&version_date=09.10.2010, līdz ar to pārskatīts, un, nepieciešamības gadījumā, mainīts noteiktā studiju kursa saturs.

Tā kā tūrisma nozare strauji attīstās, pastāv liels studentu pieprasījums prakses vietās, it īpaši ārvalstīs. Katru gadu studentiem tiek piedāvātas prakses vietas vairāku valstu viesnīcās un tūrisma organizācijās no vairākiem sadarbības partneriem (Animafest, JobTrust, Animazioni, Nikos Travel, TTI Consulting, Rhodesnow UAB, Celebrate Communication, Golden Hotel, Stage&Go utt.). Studenti ir pieprasīti, jo darba devēji ir apmierināti ar studentu darbu un piedāvā viņiem turpmāko sadarbību, un katru gadu vieni un tie paši sadarbības partneri, palielina piedāvāto prakšu vietu skaitu.

Katru gadu ne mazāk kā 30 studenti strādā dažādos amatos viesnīcās Grieķijā, Spānijā, Kiprā, Turcijā, Vācijā, Lielbritānijā, Krievijā, Azerbaidžānā, Ukrainā. Studentu atsauksmes par praksēm atrodas 210. kab. „Lomonosova iela 1/4”.

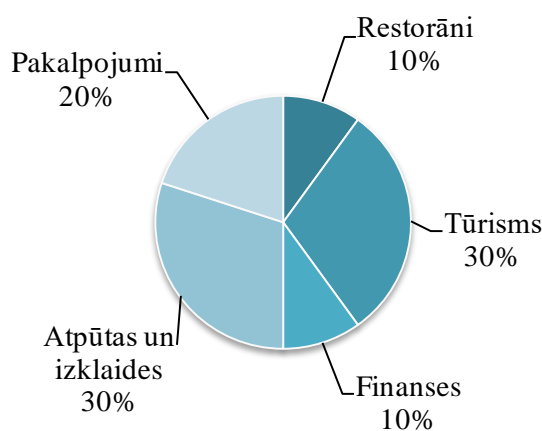
Jauniešiem ir jābūtu konkurētspējīgiem darba tirgū. Tas tiek panākts ar izstrādāto un pielietoto prakšu sistēmu, kas veicina iespēju iegūt praktiskās zināšanas un iemaņas tūrisma un viesmīlības uzņēmumos. Turklāt daudzi studenti studiju laikā jau ieņem attiecīgus savas specialitātes amatus nozares uzņēmumos. 52% studentu apvienot studiju procesu un darbu (1/3 strādā pilnu darba laiku), kas ir viens no augstākajiem riskiem kvalitatīvas izglītības iegūšanā, bet palīdz studentiem labāk apgūt viņu izvēlēto specialitāti un pieņemt lēmumu, saprast, vai

viņi vēlas turpināt strādāt tūrisma un viesmīlības nozarē. Programmas vadības uzdevums, pozitīvas studentu orientācijas pieejas veicināšanas ietvaros, ir palīdzēt studentiem apvienot darbu un studijas tā, lai neciestu izglītības kvalitāte. Studentiem tā arī ir iespēja nopelnīt naudu studijām.

10. Attēls. Bakalaura studiju programmas studentu sadale pa nozarēm %

Praktiski visi maģistrantūrā studējošie strādā viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācijās vai pasākumu organizēšana uzņēmumos.

11. Attēls. Maģistra studiju programmas studentu sadale pa nozarēm %

"Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014. - 2020. gadam" norādīti augstākās izglītības attīstības stratēģiskie mērķi, kuri saskan ar "Eiropa 2020" stratēģiju.⁶ Šajā dokumentā norādīts, ka, lai nodrošinātu ilgtspējīgu izaugsmi, būtiska prasība augstākajai izglītībai ir sagatavot kvalificētus, konkurētspējīgus darbiniekus, kas atbilst darba tirgus prasībām.

Lai novērtētu virziena absolventu sagatavotības līmeni, tika veikta darba devēju anketēšana. Darba devēji tika aptaujāti, izmantojot elektronisko anketēšanas sistēmu - GoodleDisc. Kopumā no darba devējiem, - uzņēmumu dibinātājiem un vadošajiem darbiniekiem, bija saņemtas 32 uzņēmumu anketas, starp kurām 9 - viesnīcu servisa jomā, 9 - tūrisma nozarē, 4 - restorānu industrijā un 10 - atpūtas un izklaides industrijā.

Darba devējiem tika uzdots jautājums par to, kā viņi vērtē darba iespējas nozarē, kuru pārstāv. Neviens darba devējs nav atbildējis, ka "ir ļoti grūti atrast darbu, tas ir praktiski neiespējami" vai "nav iespējams atrast darbu."

LR Ekonomikas ministrijas 2015. gada Informatīvajā ziņojumā par darba tirgus vidējām un ilgtermiņa prognozēm tiek apgalvots, ka, saglabājoties pašreizējai darba spēka sagatavošanas struktūrai Viesmīlības, ēdināšanas, tirdzniecības un citu pakalpojumu jomās, vadītāji ar augstāko izglītību 2014. gada bija 9.6 tk, izteiktā prognoze 2015. gadā 9.6 tk, 2020. gadā 11.2 tk, 2025. gadā 12.9 tk un 2030. gadā 14.3 tūkstoši. Savukārt sagatavojamo jauno speciālistu piedāvājumā 2020. gadā attiecība būs 90%, bet 2030. gadā - 86 % ⁷. Analizējot šo prognozi, jāņem vērā, ka tūrisma, viesmīlības un atpūtas nozare ir plašāka par šo profesiju iedalījumu, - profesiju spektrs ir plašāks, kā arī visās studiju programmās Latvijā studējošo skaits samazinās demogrāfisku faktoru dēļ. Tomēr tas nozīmē, ka nākotnē ļoti būtiska nozīme būs kvalitatīvi sagatavotu speciālistu pieprasījumam, un, konkurences apstākļos, svarīga loma būs arī virziena zīmolam un tā studiju kvalitātei. Lai izpildītu Latvijas tūrisma attīstības pamatnostādņu 2014.-2020. mērķus un apakšmērķus, svarīga ir nozares sasaiste ar VRSTAO pētniecības un studiju procesu, ko nodrošina uz problēmām un lietišķo pētniecību bāzētas apmācību metodes, kas tiek pielietotas studiju procesā.

Lai noteiktu studiju virziena atbilstību tirgus prasībām, esam veikuši salīdzinājumu ar citām studiju programmām Latvijas Republikā, kuras sagatavo studentus tādā pašā virzienā.

Tabula Nr. 2. Tūrisma vadība

Studiju programmas nosaukums	D, N	Augstskola
Tūrisma vadība un rekreācija	D	LiepU
Tūrisma gids - ceļojumu un pasākumu organizat	D	ViA
Tūrisma organizācija un vadība	D	ViA
Tūrisma vadība	N	LiepU
Tūrisma organizācija un vadība	N	ViA
Tūrisma un viesmīl.uzņēm.vadība	D	BAT
Lietišķo un rekreatīvo pasākumu vadība	D	BAT
Tūrisma un viesmīlības vadība	D	BSA
Tūrisma vadība	D	ETA
Tūrisma un viesmīl.uzņēm.vadība	N	BAT
Tūrisma un viesmīlības vadība	N	BSA
Tūrisma vadība un rekreācija (vakara studijas)	D	LiepU
Tūrisma vadība	N	ETA

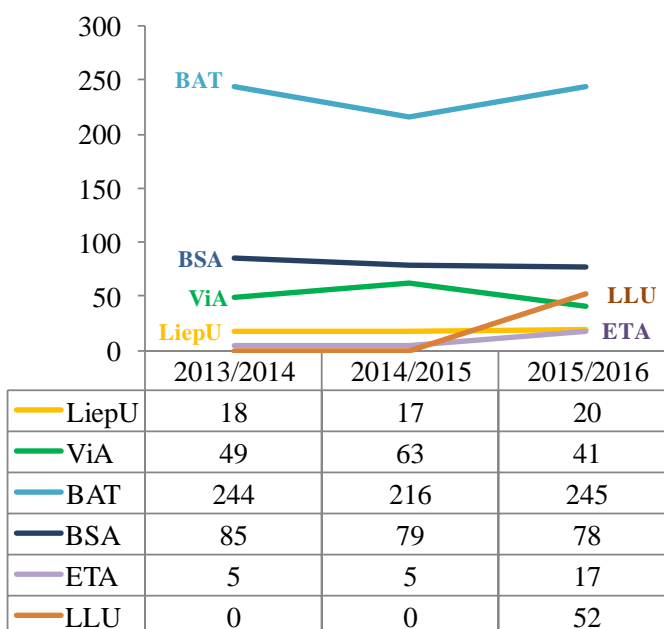
⁷ Informatīvais ziņojums par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm // https://www.em.gov.lv/files/tautsaimniecibas_attistiba/EMZino_150615_full.pdf

Tabula Nr. 3. Maģistra studiju programmas

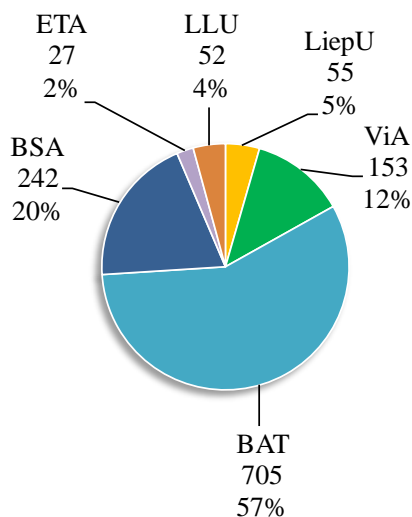
Studiju programmas nosaukums	D, N	Augstskola
Komunikācijas vadība atpūtas un izklaides industrijā	D	BSA
Tūrisma stratēģiskā vadība	D	BAT
Tūrisma stratēģiskā vadība	D	ViA

Pamatojoties uz statistikas informāciju, kura sniegta LR Izglītības Ministrijas mājas lapā, tika izpētīti sekojošie aspekti:

Uzņemto studentu skaits bakalaura studiju programmās Tūrisma vadība 2013./2014. – 2015/2016 ak.g.:

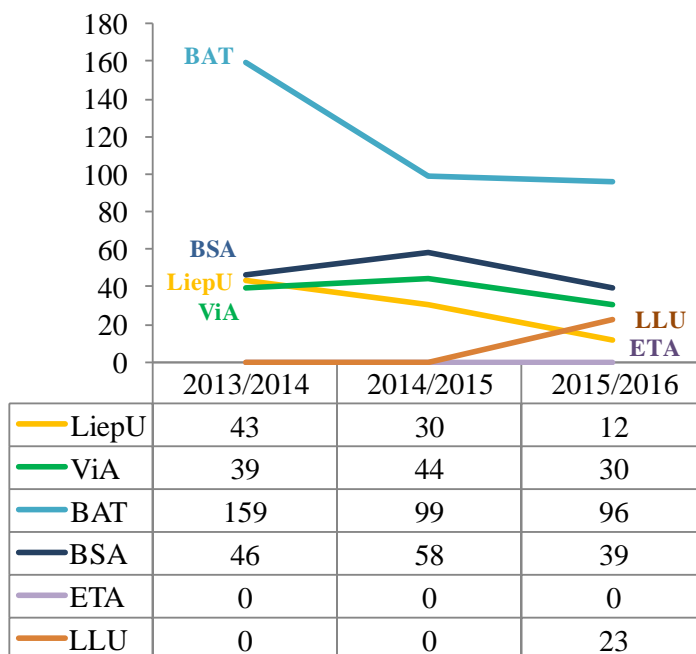

1. Attēls. Izmaiņu dinamika pēdējo trīs akadēmisko studiju gadu laikā (skaits)

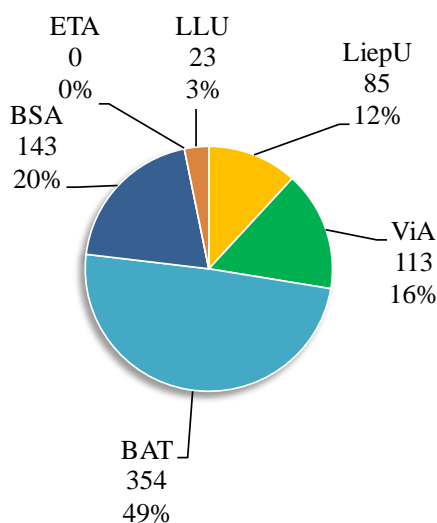

2. Attēls. Kopējais studentu skaits pēdējo trīs akadēmisko studiju gadu laikā (skaits, %).

Studējošo studentu skaits (%) bakalaura studiju programmās Tūrisma vadība 2013./2014. – 2015/2016 ak.g.:

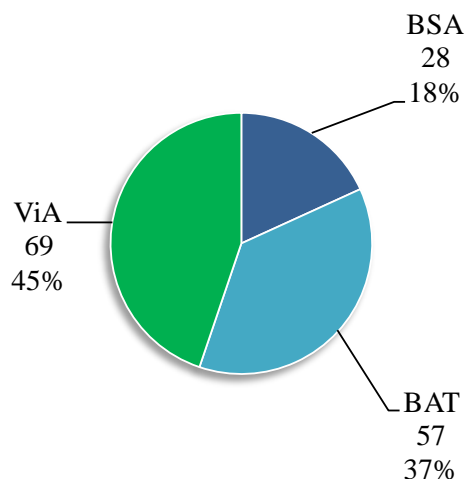

3. Attēls. Izmaiņu dinamika pēdējo trīs akadēmisko studiju gadu laikā (skaits).

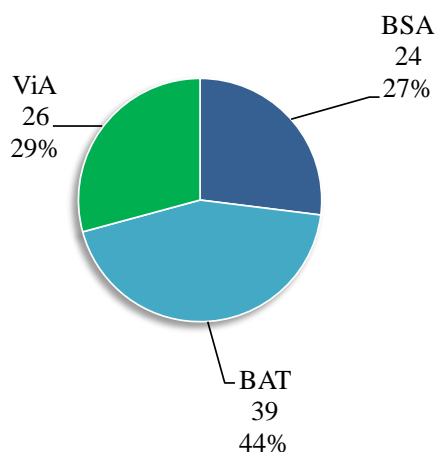

4. Attēls. Kopējais studentu skaits pēdējo trīs akadēmisko studiju gadu laikā (skaits; %).

Uzņemto studentu skaits (%) maģistra studiju programmās **Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā** 2013./2014. – 2015/2016 ak.g.:

5. Attēls. Kopējais studentu skaits pēdējo trīs akadēmisko studiju gadu laikā (skaits; %).

6. Attēls. Kopējais studentu skaits pēdējo trīs akadēmisko studiju gadu laikā (skaits; %).

Ieguvušo grādu, kvalifikāciju studentu skaits (%) maģistra studiju programmās Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā 2013./2014. – 2015/2016 ak.g.:

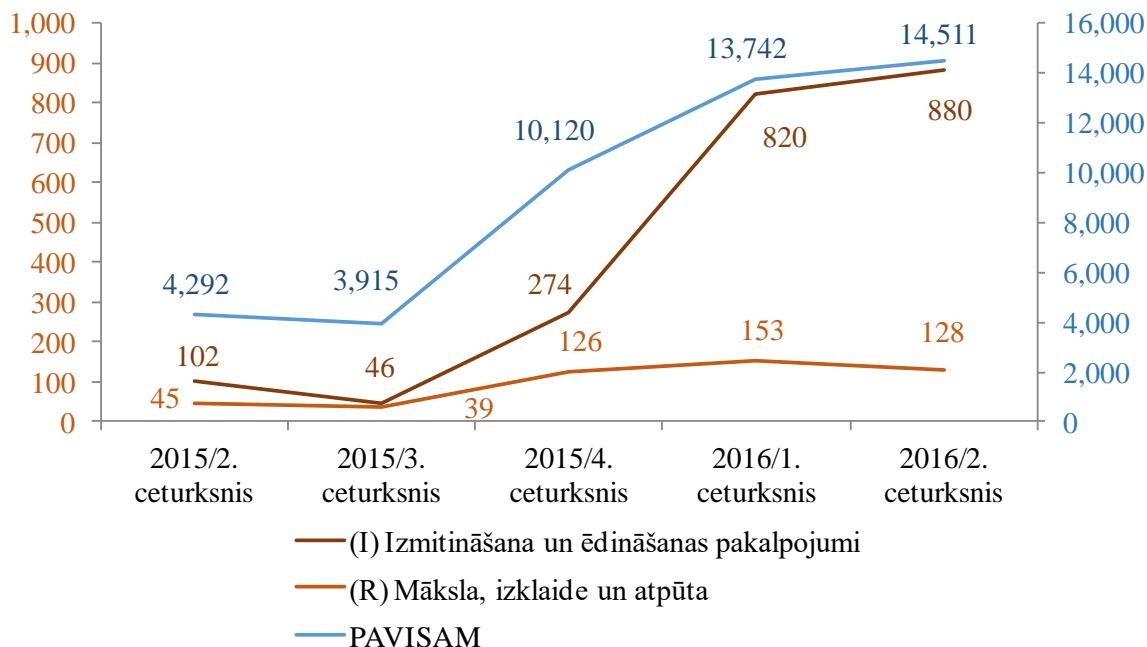
Pamatojoties uz iegūto datu analīzi, mēs varam secināt, ka studiju BSA studiju virziena “Viesnīcu un restorānu serviss un tūrisma un atpūtas organizācija” attīstība ir stabila. Abiturienti ir ieinteresēti studiju virziena programmas piedāvājumā. 2016. gadā studentu skaita izaugsmi uzrādīja arī maģistra programma.

Tagad ir jānoskaidro, vai virziena absolventiem ir potenciālās iespējas darba vietu nodrošinājumā. Lai to precizētu, tika veikta darba tirgus analīze, balstoties uz datiem, kuri publicēti un pieejami _____

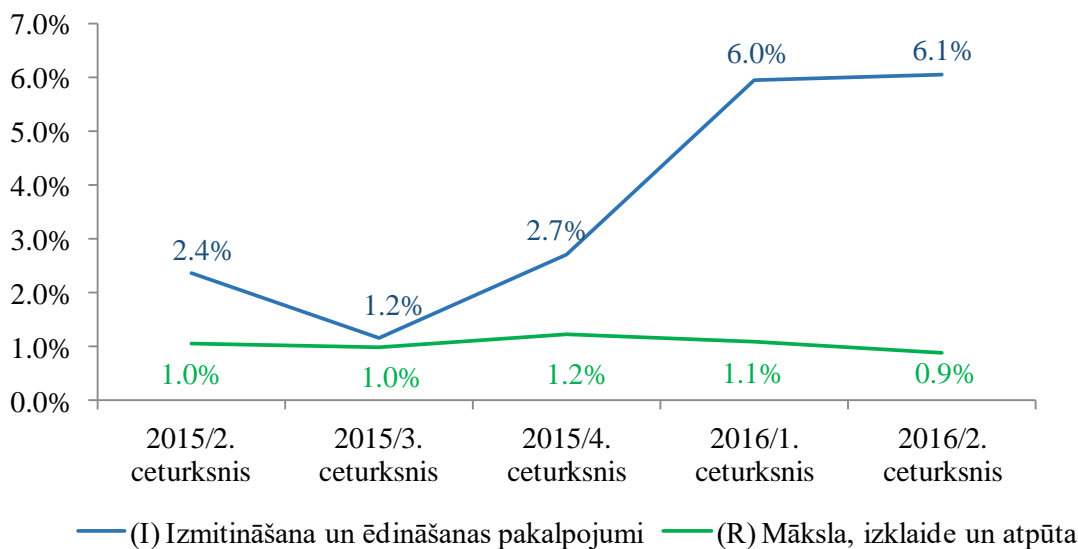
Izanalizējot virziena absolventu darba tirgus iespējas var konstatēt, ka darba vietas ir pieejamas, ko arī apstiprina zemāk analizētā darba devēju aptauja.

Brīvās darba vietas pa darbības jomām 2016.g. ceturkšņa beigās

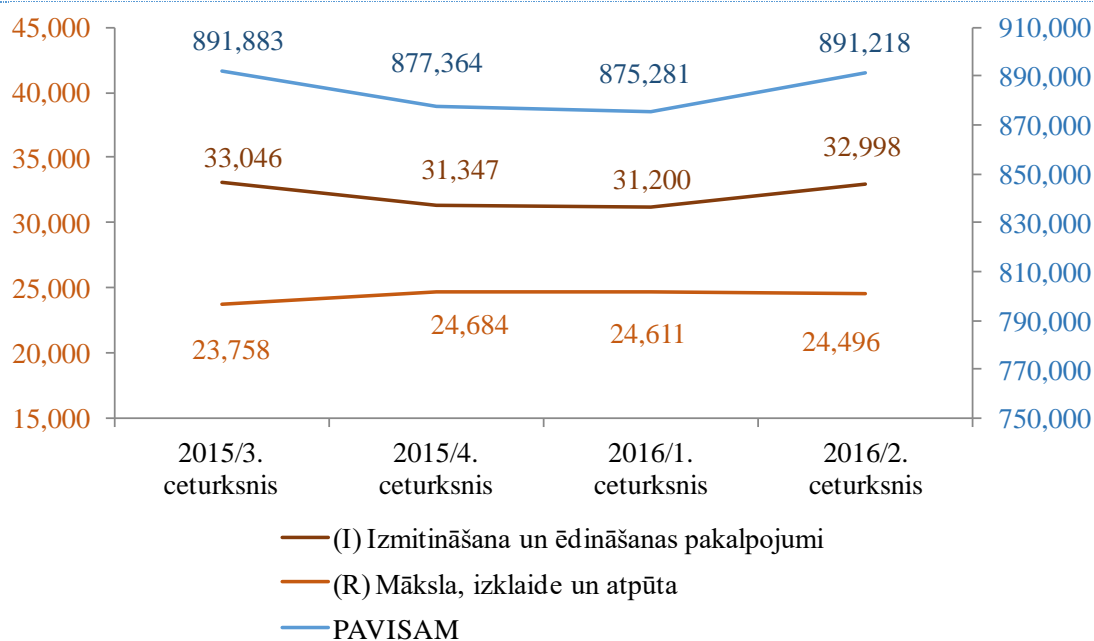
2015.g. pēdējā pusgada laikā un 2016.g. pirmajā pusgadā reģistrēts brīvo darba vietu pieaugums kā Latvijā kopumā, tā arī nozarēs "Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi" un "Māksla, izklaide un atpūta".

7. Attēls. Brīvās darbvietas pa darbības veidiem ceturkšņa beigās

8. Attēls. Brīvās darbvietas pa darbības veidiem ceturkšņa beigās (% no kopējā skaita)

9. Attēls. Aizņemtās darbvietas pa darbības veidiem ceturkšņa beigās Informatīvais ziņojums par darba tirgus videja un ilgtermiņa prognozēm

Detalizētā analīze liecina, ka nozarē "Māksla, izklaide un atpūta" nemainās darba vietu skaits, salīdzinot ar kopējo izaugsmi, tajā pašā laikā nozarē "Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi" ir ievērojams brīvo darba vietu pieaugums.

Šajā laika periodā nodarbināto vietu skaits praktiski nav mainījies, gan kopumā, gan norādītajās nozarēs.

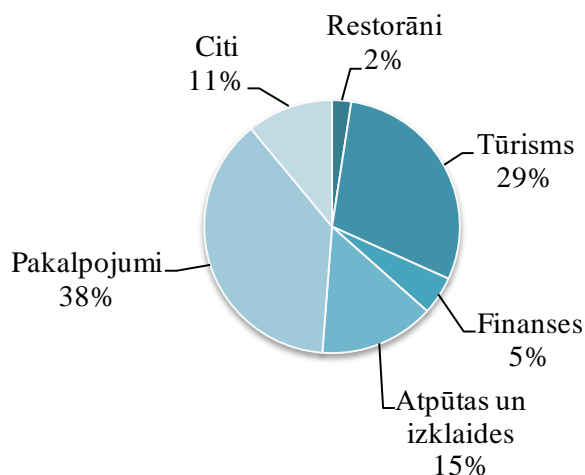
Studiju rezultāti definēti arī katram studiju kursam atbilstoši MK noteikumiem Nr.990 „Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju” http://www.likumi.lv/doc.php?id=184810&version_date=09.10.2010, līdz ar to pārskatīts, un, nepieciešamības gadījumā, mainīts noteiktā studiju kursa saturs.

Tā kā tūrisma nozare strauji attīstās, pastāv liels studentu pieprasījums prakses vietās, it īpaši ārvalstīs. Katru gadu studentiem tiek piedāvātas prakses vietas vairāku valstu viesnīcās un tūrisma organizācijās no vairākiem sadarbības partneriem (Animafest, JobTrust, Animazioni, Nikos Travel, TTI Consulting, Rhodesnow UAB, Celebrate Communication, Golden Hotel, Stage&Go utt.). Studenti ir pieprasīti, jo darba devēji ir apmierināti ar studentu darbu un piedāvā viņiem turpmāko sadarbību, un katru gadu vieni un tie paši sadarbības partneri, palielina piedāvāto prakšu vietu skaitu.

Katru gadu ne mazāk kā 30 studenti strādā dažādos amatos viesnīcās Grieķijā, Spānijā, Kiprā, Turcijā, Vācijā, Lielbritānijā, Krievijā, Azerbaidžānā, Ukrainā. Studentu atsauksmes par praksēm atrodas 210. kab. „Lomonosova iela 1/4”.

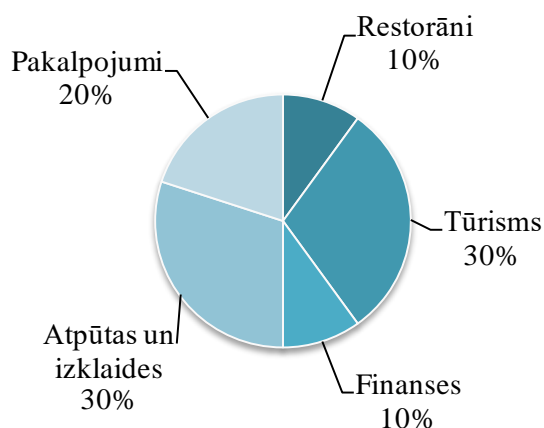
Jauniešiem ir jābūtu konkurētspējīgiem darba tirgū. Tas tiek panākts ar izstrādāto un pielietoto prakšu sistēmu, kas veicina iespēju iegūt praktiskās zināšanas un iemaņas tūrisma un viesmīlības uzņēmumos. Turklāt daudzi studenti studiju laikā jau ieņem attiecīgus savas specialitātes amatus nozares uzņēmumos. 52% studentu apvienot studiju procesu un darbu (1/3 strādā pilnu darba laiku), kas ir viens no augstākajiem riskiem kvalitatīvas izglītības iegūšanā, bet palīdz studentiem labāk apgūt viņu izvēlēto specialitāti un pieņemt lēmumu, saprast, vai viņi vēlas turpināt strādāt tūrisma un viesmīlības nozarē. Programmas vadības uzdevums, pozitīvas

studentu orientācijas pieejas veicināšanas ietvaros, ir palīdzēt studentiem apvienot darbu un studijas tā, lai neciestu izglītības kvalitāte. Studentiem tā arī ir iespēja nopelnīt naudu studijām.

10. Attēls. Bakalaura studiju programmas studentu sadale pa nozarēm %

Praktiski visi maģistrantūrā studējošie strādā viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācijās vai pasākumu organizēšana uzņēmumos.

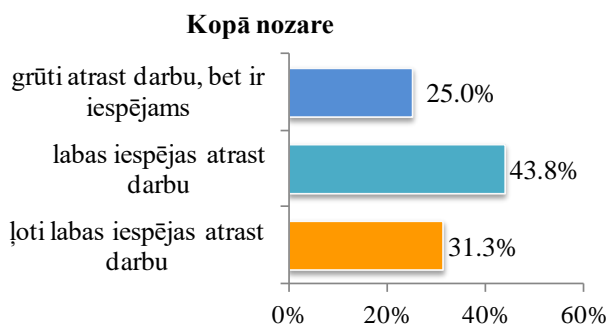
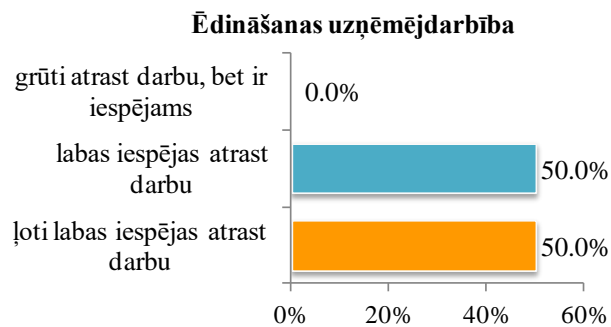
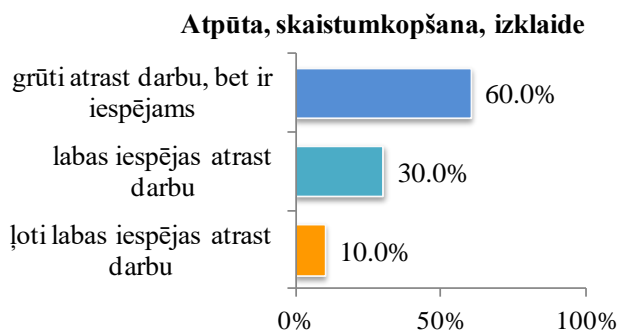
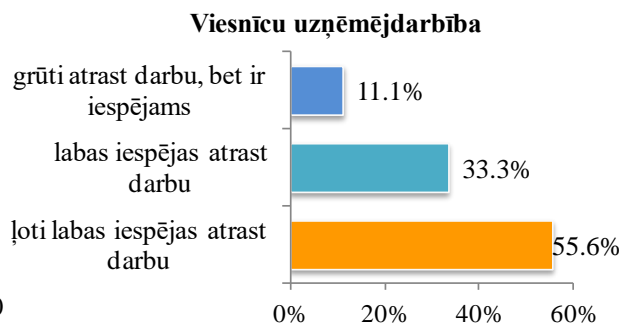
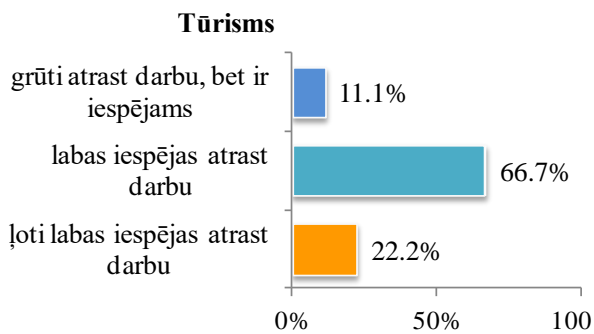

11. Attēls. Maģistra studiju programmas studentu sadale pa nozarēm %

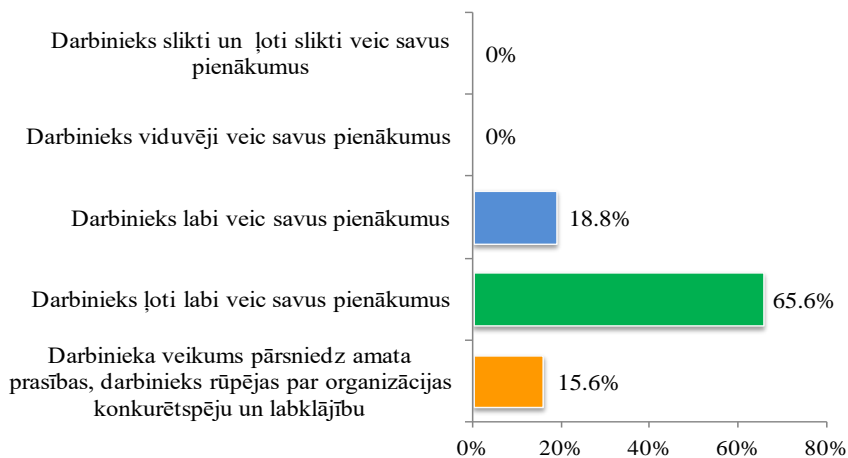
"Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014. - 2020. gadam" norādīti augstākās izglītības attīstības stratēģiskie mērķi, kuri saskan ar "Eiropa 2020" stratēģiju.⁶ Šajā dokumentā norādīts, ka, lai nodrošinātu ilgtspējīgu izaugsmi, būtiska prasība augstākajai izglītībai ir sagatavot kvalificētus, konkurētspējīgus darbiniekus, kas atbilst darba tirgus prasībām.

Lai novērtētu virziena absolventu sagatavotības līmeni, tika veikta darba devēju anketēšana. Darba devēji tika aptaujāti, izmantojot elektronisko anketēšanas sistēmu - GoodleDisc. Kopumā no darba devējiem, - uzņēmumu dibinātājiem un vadošajiem darbiniekiem, bija saņemtas 32 uzņēmumu anketas, starp kurām 9 - viesnīcu servisa jomā, 9 - tūrisma nozarē, 4 - restorānu industrijā un 10 - atpūtas un izklaides industrijā.

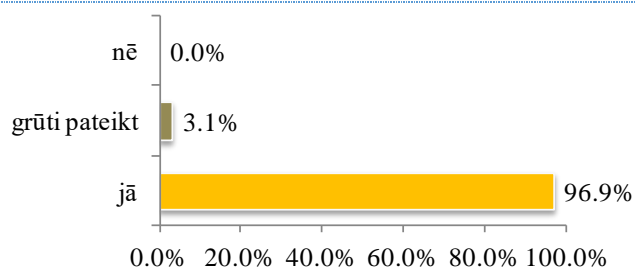
Darba devējiem tika uzdots jautājums par to, kā viņi vērtē darba iespējas nozarē, kuru pārstāv. Neviens darba devējs nav atbildējis, ka "ir ļoti grūti atrast darbu, tas ir praktiski neiespējami" vai "nav iespējams atrast darbu."

12. Attēls. Atbildes uz jautājumu: “Kā Jūs kopumā vērtējat nodarbinātības iespējas nozarē, kurā strādājat?”

13. Attēls. Atbildes uz jautājumu: “Kā Jūs vērtējat BSA studiju virziena “Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija” absolventa profesionālo darbību?”

14. Attēls. Atbildes uz jautājumu: "Vai Jūs ieteiktu BSA studiju virziena "Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija" absolventus citiem darba devējiem?"

Saskaņā ar darba devēju viedokli, absolventi, kuri ieguvuši izglītību programmā "Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija" atbilst šīm prasībām, ko apliecina šādi fakti:

1. Vērtējot mūsu absolventu darbu, lielākā daļa darba devēju ir devusi ļoti augstu novērtējumu; daļa darba devēju norādīja, ka *Darbinieka veikums pārsniedz amata prasības, darbinieks rūpējas par organizācijas konkurētspēju un labklājību.*
2. IZM ieteiktais pētījums par bakalaura un maģistra studiju programmu absolventu atbilstību Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūras (EKI) definētajām kvalifikācijas struktūras prasībām parādīja, ka darba devēji vienprātīgi piekrit absolventu augstajam novērtējumam. Neviens darba devējs savās atbildēs nepiekrita tam, ka absolventiem daļēji vai pilnībā nepiemīt nepieciešamās profesionālās īpašības.
3. Visi darba devēji, izņemot vienu, neapšaubāmi ieteiktu citiem darba devējiem studiju programmas absolventus.

Konkrētās nozares darba devēju novērtējums rāda, ka šajā nozarē ir labas iespējas atrast darbu. Šis novērtējums liecina, ka studiju virziena absolventiem ir labas izredzes iekārtoties darbā, un, ka mūsdienu darba tirgū, šī studiju programma ir aktuāla.

"Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam" kā svarīgs faktors augstākās izglītības attīstībā ir norādīts savstarpējās sadarbības modelis par darba devēju iesaistīšanos izglītības procesā, kas veicinās studentu apmācības un sagatavošanas procesu, kura mērķis, - studentu tuvināšana darba tirgum un tā vajadzībām, kā arī darba devēju lomas palielināšana, nodrošinot labāku pieejamību studentu praksēm. Pamatojoties uz augstākās izglītības programmu realizācijas reglamentējošajiem dokumentiem, studiju programma cieši sadarbojas ar potenciālajiem un faktiskajiem darba devējiem. Lielākā daļa no aptaujātajiem darba devējiem (56%) dažādos virzienos sadarbojas ar BSA, galvenokārt nodrošinot studentiem prakses vietas, daži piedalās konferencēs un diskusijās par speciālistu sagatavošanu un apmācību.

Studiju virziena padome analizē aptauju rezultātus, lai pilnveidotu un uzlabotu studiju programmu realizēšanu.

Pilnu darba devēju anketēšanas atskaites apkopojumu var redzēt pielikumā 2.4.

Lai labāk koordinētu saikni starp potenciālajiem darba devējiem un studentiem, virzienā tika izveidota īpaša nodarbinātības un prakšu piedāvājumu struktūra.

2.3. Studiju virziena " Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija" stipro un vājo pušu, iespēju un draudu analīze

Eiropas Sociālā fonda projekts "Augstākās izglītības studiju programmu izvērtēšana un priekšlikumi kvalitātes paaugstināšanai" vienošanās Nr. 2011/0012/1DP/1.1.2.2.1/11/IPIA/VIAA/001.

Projekta mērķis bija izvērtēt studiju programmas pēc to kvalitātes, resursu pietiekamības, ilgtspējas, nosakot kvalitatīvākās programmas ar atbilstošu kapacitāti, kvantitatīviem un kvalitatīviem darbības rezultātiem to turpmākai īstenošanai, sniedzot ieteikumus par turpmāko programmas uzlabošanu, sagatavojot priekšlikumus par studiju virzienam sagrupētu studiju programmu turpmākai tās pilnveidei, uzlabošanai, attīstībai, konsolidācijai, slēgšanai, starptautiskās konkurētspējas veicināšanai, resursu efektīvai izmantošanai un finansēšanai no valsts budžeta līdzekļiem, turpmākai augstskolu, koledžu un to studiju programmu vērtēšanai un akreditācijai.

Starptautiskas un pa studiju virzieniem salīdzinošas augstākās izglītības studiju programmu izvērtēšanas nepieciešamību noteica sabiedrības prasības pēc kvalitatīvas un konkurētspējīgas augstākās izglītības, kā arī nepieciešamība koncentrēt un efektīvi izmantot augstākajai izglītībai pieejamos finanšu un cilvēkresursus, tāpat bija nepieciešams nodrošināt pāreju un studiju virzienu akreditāciju. Starptautiskajā izvērtēšanā tika iesaistīti ārvalstu eksperti no 14 Eiropas valstīm, tai skaitā Latvijas eksperti, Latvijas Darba devēju konfederācijas un Latvijas Studentu apvienības pārstāvji. Izvērtēšanas procesa organizēšanu nodrošināja Augstākās izglītības padome sadarbībā ar Augstākās izglītības kvalitātes novērtēšanas centru un augstākās izglītības institūcijām.

Eksperti deva kopējo novērtējumu par studiju virzienu "Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija".

Lai veiktu detalizētu virziena stipro un vājo pušu analīzi, apskatīsim tās no dažādiem skatu punktiem. Sākotnēji tiek noteiktas stiprās un vājās puses šādos virzienos: kvalitāte, resursi, ilgtspēja, sadarbība

Tabula Nr. 4. Ekspertu vērtējums studiju virzienam "Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija" Latvijā kopumā

KVALITĀTE	RESURSI
<ul style="list-style-type: none">– Pārsvarā skaidri formulēti studiju programmu mērķi un uzdevumi, uz mērķi orientēts studiju saturs. Dažos gadījumos jānovērš studiju satura sadrumstalotība.– Kvalificēti, uz izaugsmi tendēti pasniedzēji. Pasniedzēju zinātniskais darbs vairāk jāsaista ar mācāmo priekšmetu un aktīvāk jāatspoguļo starptautiskā līmenī.– Teorētiskās bāzes un praktisko iemaņu līdzsvarota apgūšana studiju procesā. Absolventi un darba devēji pārsvarā ir apmierināti ar studiju laikā iegūtajām	<ul style="list-style-type: none">– Metodoloģiskā, informatīvā un materiāli tehniskā bāze nodrošina studiju procesu, tiek izmantotas modernās tehnoloģijas.– Augstskolu bibliotēku fondi un pieeja datu bāzēm tiek paplašināta, bet daudzviet joprojām ir maz ar nozari saistītas literatūras, īpaši latviešu valodā.– Akadēmiskais personāls ir augsti kvalificēts, bet dažos gadījumos kvalifikācija nav saistīta ar studiju programmu saturu.– Studijas tiek finansētas no dažādiem avotiem, bet studiju maksas pieaugums, kas vērojams pēdējos gados, paaugstina risku

<p>zināšanām un prasmēm.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Studentu motivācija ir augsta un viņi saņem adekvātu pasniedzēju atbalstu visā studiju procesā. 	<p>nebeigt studijas ekonomisku apsvērumu dēļ.</p>
ILGTSPĒJA	SADARBĪBA
<ul style="list-style-type: none"> – Drauds visām programmām – studentu skaita samazināšanās, kā demogrāfiskās un ekonomiskās situācijas sekas. – Notiek regulāra studiju procesa kvalitātes izvērtēšana, studiju programmu pielāgošana valsts un reģionālajām vajadzībām, darba tirgum. – Nepieciešams veidot virziena studiju programmas doktorantūras līmenī. Tas ļaus celt akadēmiskā personāla kvalitāti un stiprinās nozares profesiju prestižu. – Gadskārtējā programmu stipro un vājo pušu analizē dziļāk un vispusīgāk jāanalizē riski, kas saistīti ar studentu piesaistīšanu. 	<ul style="list-style-type: none"> – Augstskolas ir noslēgušas sadarbības līgumus ar Latvijas un citu valstu mācību iestādēm, bet darbības saskaņošana un praktiskā sadarbība vēl nav pietiekamā līmenī. – Ir laba sadarbība starp vienas augstskolas dažādām programmām, kas studentiem ļauj specializēties saistītās jomās – piemēram, uzņēmējdarbībā, projektu vadībā, sabiedriskajās attiecībās. – Augstskolām ir labi plāni ārvalstu studentu piesaistei, kurus vajag realizēt. – Vairāk jāizmanto ERASMUS un citu starptautisku apmaiņas programmu iespējas, tās dos jaunas idejas un attieksmes, palīdzēs uzlabot studentu un pasniedzēju svešvalodu zināšanas. – Dažām augstskolām jāuzlabo sadarbība ar darba devējiem kvalitatīvas prakses iespēju nodrošināšanai studentiem.

Tabula Nr. 5. Studiju virziena “ Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija” stipro un vājo pušu, iespēju un draudu analīze

Stiprās puses	Vājās puses
<p>Kvalitāte</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ciešā sadarbība ar profesijas profesionāļiem veicina studiju virziena attīstības organizēšanu atbilstoši darba tirgus prasībām; – Detalizēti formulēti VRSTAO virziena attīstības plāni; – Programmas realizēšanas laikā skaidri formulēti studiju programmu mērķi un uzdevumi, uz mērķi orientēts studiju saturs; – Kvalificēti, uz izaugsmi tendēti, pasniedzēji; – Teorētiskās bāzes un praktisko iemaņu līdzsvarota apgūšana studiju procesā; – Augsta studentu motivācija; – Pasniedzēju atbalsts studentiem visā studiju procesa laikā. 	<p>Kvalitāte</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dažos gadījumos jānovērš studiju satura sadrumstalotība; – Zema studentu publicitātes aktivitāte; – Zema motivācija turpināt studijas nākamajos studiju līmeņos; – Pasniedzēju zinātniskais darbs vairāk jāsaista ar studiju kursu un aktīvāk jāatspoguļo starptautiskā līmenī; – Pietrūkst pasniedzēju ar doktora grādu tūrisma jomā; – Lielās pārslodzes dēļ nepietiekoši tiek veltīta uzmanība studentiem prakses vietās; – Atšķirīgs studentu sagatavotības līmenis.
<p>Resursi</p> <ul style="list-style-type: none"> – Metodoloģiskā, informatīvā un materiāli tehniskā bāze nodrošina studiju procesu, tiek izmantotas modernās tehnoloģijas; – Studentu prakšu vietu dažādība un pieejamība, prakses iespējas ārvalstīs; 	<p>Resursi</p> <ul style="list-style-type: none"> – Apmaiņas programmām ilgstošs apmācības periods (1 mēn. - 6 mēn.); – Dārgas grāmatas un mācību metodiskie līdzekļi, kas izdoti ārvalstīs;

<ul style="list-style-type: none"> - Darba devēju aktīva piedalīšanās studentu sagatavošanā; - Akadēmijas bibliotēkas fonds un pieejamās datu bāzes (EBSCO, Scopus, Science Direct, NAIS, u.c.); - Bibliotēkas sadarbības tīkls LATABA. 	<ul style="list-style-type: none"> - Akadēmiskais personāls ir augsti kvalificēts, bet dažos gadījumos kvalifikācija nav saistīta ar studiju programmu saturu.
<p>Ilgtspēja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Notiek regulāra studiju procesa kvalitātes izvērtēšana atbilstoši VRSTAO studiju virziena jaunākajām tendencēm; - Pilnveidotas studiju programmas pielāgošana valsts un reģionālajām darba tirgus vajadzībām; - Ārvalstu studentu piedalīšanās studiju procesā; - Nodrošināta studiju programmu salīdzināmība un kredītpunktu pārvešanas iespēja gan II studiju līmeņos, gan starp dažādu augstskolu realizētajām programmām, ievērojot Eiropas kredītpunktu pārvešanas sistēmas prasības. 	<p>Ilgtspēja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nepietiekošs docētāju skaits ar zinātnisko grādu tūrisma jomā; - Saikne starp dažādu izglītības iestāžu I un II augstākās izglītības līmeņa programmu kursu saturu nav pietiekami nodrošināta, kas apgrūtina studiju turpināšanu augstākā līmenī.
<p>Sadarbība</p> <ul style="list-style-type: none"> - Teorijas un prakses apvienošana; - Piedalīšanās starptautiskajos projektos; - Apmaiņas programmu iespējas; - Augstskolas ir noslēgušas sadarbības līgumus ar Latvijas un citu valstu mācību iestādēm; - Plašs sadarbības partneru loks. 	<p>Sadarbība</p> <ul style="list-style-type: none"> - Praktiskā sadarbība starp Latvijas un citu valstu mācību iestādēm nav pietiekami aktīvā līmenī; - Augsta savstarpējā konkurence starp augstskolām.
Iespējas	Draudi
<ul style="list-style-type: none"> - Nepieciešams veidot studiju virzienu doktorantūras līmeni. Tas ļaus celt akadēmiskā personāla kvalitāti un stiprinās studiju virziena nozares profesiju prestižu; 	<ul style="list-style-type: none"> - Radoši izmantot jaunās IT tehnoloģijas, nodrošinot dažādas studiju formas un inovatīvas metodes, didaktisko materiālu pieejamību un saziņas iespēju daudzveidību;
<ul style="list-style-type: none"> - Radoši izmantot jaunās IT tehnoloģijas, nodrošinot dažādas studiju formas un inovatīvas metodes, didaktisko materiālu pieejamību un saziņas iespēju daudzveidību; - Paaugstināt prasības studiju noslēguma darbiem - aicināt studentus pamatoties uz jaunākajiem pētījumiem, atsaukties uz literatūru un avotiem, vairāk izmantot literatūru svešvalodās, īpaši angļu valodā, demonstrēt radošu pieeju studiju procesam; - Aktīvāk izmantot datubāzes (EBSCO, Scopus, Science Direct) studiju darbos; - Sekmēt izglītojamo un darbinieku lielāku mobilitāti. Izglītojamiem būs vieglāk raksturot savas dažādās kompetences darba devējiem citās valstīs; - Apgūt citu apmaiņu programmu (DAAD, stipendijas u.c.) iespējas, kas dos jaunas idejas un sadarbības formas, palīdzot uzlabot izglītojamo un darbinieku svešvalodu zināšanas; - Iespēja turpināt studijas citu koledžu un augstskolu studentiem, pamatojoties uz 2012.gada 10.janvāra LR Ministru Kabineta 	<ul style="list-style-type: none"> - Ekonomiskā krīze var ietekmēt maksātspējīgo studentu skaita samazināšanos; - Nepietiekošs valsts finansējuma atbalsts VRSTAO virzienā studējošiem; - Darba vietu samazināšana pakalpojumu jomā; - Studentu pasivitāte vai vāja motivācija piedalīties ārpus Latvijas organizētajos pasākumos; <ul style="list-style-type: none"> - Studijas tiek finansētas no dažādiem avotiem, bet studiju maksas pieaugums, kas vērojams pēdējos gados, paaugstina risku nepabeigt studijas ekonomisku apsvērumu dēļ.

<p>noteikumiem Nr. 36 "Iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē sasniegtu studiju rezultātu atzīšanas noteikumi";</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sekmēt pasniedzēju kvalifikāciju celšanu, piedaloties apmaiņu, mobilitātes programmās, studējot doktorantūrā ārzemēs, uzlabojot svešvalodu prasmes; - Iespēja saņemt valsts galvotus studiju un studējošo kredītus; - Iespēja piedalīties starptautiskajās studentu nometnēs, vasaras skolās, konferencēs, semināros; - Paplašināt dalību asociācijās; - Studentu un absolventu aģentūras izveide un atvēršana; - Iespēja turpināt studijas citu augstskolu maģistrantūrās; - Palielināt līdzdalību mūžizglītībā un uzlabot piekļuvi darba tirgum. <p>-</p>	
--	--

Analizējot kopējās tendences studiju virziena attīstībā Latvijā, BSA izvērtējusi studiju virziena "Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija" stiprās un vājās puses, iespējas un draudus.

Pēc tam veiksīm studiju virziena "Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija" ārējās un iekšējās vides riska un iespēju analīzi. Lai noteiktu studiju virziena "Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija" konkurences pozīcijas, veikta augstākās izglītības un zinātniskās darbības analīze, noteikts ārējās vides faktoru reitings, kas ietekmē virziena konkurētspēju. Lai novērtētu konkurētspēju, ir izpētīta ārējā vide. Pasaules, Latvijas un reģionālā līmeņa kontekstā ir veikts virziena attīstības un ietekmes iespēju faktoru pētījums, kā arī draudu novērtējums, kas sniegts 6. tabulā.

Studiju virziena "Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija" ārējās un iekšējās darbības vides risku un iespēju analīze.

Lai noteiktu studiju virziena "Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija" konkurētspēju, ir veikta augstākās izglītības un zinātniskās darbības analīze, novērtēti ārējās vides faktori, kuri ietekmē virziena konkurētspēju. Lai novērtētu konkurētspēju, ir pētīta ārējā vide.

Virziena attīstības iespēju un draudu globālā, Latvijas un reģionālo līmeņu faktoru ietekmes novērtējums sniegts 6. tabulā.

Tabula Nr. 6. Ārējās vides faktoru analīze

	FAKTORI	IESPĒJAS	DRAUDI
1. Globālie	1.1. Izglītības globalizācija. Vienotas izglītības telpas veidošana Boloņas procesa	1. Izglītības piedāvājuma paplašināšana starptautiskajā tirgū. 2. Jaunu speciālistu sagatavošanas un izglītošanas virzienu apmācību attīstība vienotas augstākās izglītības telpas ietvaros. 3. Piekļuve mūsdienu informācijas	1. Konkurences palielināšanās izglītības pakalpojumu organizācijās starptautiskajā tirgū. 2. Kvalificētu darbinieku plūsma uz citām valstīm ("prātu aizplūšana"). 3. Ārvalstu augstskolu darbības paplašināšanās un konkurences

	ietvaros.	un izglītošanas resursiem. 4. Kvalificēta personāla mobilitātes pieaugums augstākās izglītības iestādēs un citās valsts institūcijās.	palielināšanās tirgū, gan Latvijā, gan konkrēti Rīgā.
	1.2. Zinātniski-pētnieciskās darbības un inovāciju attīstība Latvijas augstskolās.	1. Inovativu komponentu pieaugums zinātniski izglītojošos procesos un to rezultātu komercializācija. 2. Pieaug starptautiskā zinātniskā sadarbība. 3. Inovativo pakalpojumu paplašināšana starptautiskajā tirgū. 4. Zinātnes attīstības globālo virzienu veidošana, zinātnisko pētījumu kvalitātes paaugstināšana. 5. Kvalificētu kadru mobilitātes pieaugums.	1. Novatorisko pakalpojumu konkurences palielināšana globālajā tirgū. 2. Eiropas un Latvijas izglītības un tehnoloģiju inovāciju līmeņu un kvalitātes esošā starpība.
2. Latvijas	2.1. Pieprasījums pēc izglītības pakalpojumiem.	1. Veidot jaunus virzienus kadru apmācības procesam. 2. Izglītības pakalpojumu pieprasījuma diversifikācija (kvalifikācijas celšana, profesionālā sagatavošana, maģistrantūras programmas, semināri, apmācības, meistarklases, tālmācība utt).	1. Izglītības pakalpojumu tirgus pieprasījuma samazināšanās, sakarā ar demogrāfiskās situācijas pasliktināšanos. 2. Pieprasījuma samazināšanās sakarā ar izglītības pakalpojumu cenu pieaugumu. 3. Pieprasījuma samazināšanās izglītības pakalpojumu tirgū sakarā ar pieaugošo konkurenci augstskolu starpā.
	2.2. Izglītības sistēmas pilnveidošana.	1. Piesaistīt darba devējus, lai veicinātu izglītības programmas kompetences un kvalitātes novērtēšanas līmeņa paaugstināšanos.	1. Trūkst valsts atbalsta privātajām izglītības iestādēm. 2. Nepietiekama sadarbība starp augstskolām un darba devējiem.
3. Reģionālie	3.1. Jaunas iespējas darba tirgū.	1. Pieaugoša nepieciešamība pēc jauniem apmācību veidiem kadru sagatavošanas procesā. 2. Vadības personāla pieprasījuma pieaugums.	1. Palielinās konkurence starp augstskolām jaunu studiju virzienu izmantošanas sagatavošanas procesā.
	3.2. Nelīdzsvarotība darba tirgū.	1. Kadru sagatavošanas procesa nepieciešamību struktūras izmaiņas. 2. Pieaug pieprasījums pēc kvalificētiem darbiniekiem.	1. Samazinās nepieciešamība kadru sagatavošanas procesam, izmantojot tradicionālās izglītības programmas un virzienus. 2. To absolventu pieprasījuma pieaugums, kuriem nav humanitārā izglītība.

Starp studiju virziena "Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija" ārējās vides faktoriem, kas var negatīvi ietekmēt studiju programmas darbību un attīstību, jāmin:

- sarežģīta demogrāfiskā situācija valstī, kas jau ir izraisījusi strauju skolas absolventu skaita samazināšanos;

- palielinās konkurence starp augstskolām par abiturientu piesaisti;
- situācijas izmaiņas darba tirgū;
- liela iedzīvotāju daļa, kuriem ir mazi ienākumi, kas neļauj šīs kategorijas iedzīvotājiem apmaksāt dārgos izglītības pakalpojumus;
- palielinās prasības no darba devēju puses par augstskolu absolventu kompetenču līmeni.

Studiju virziena “Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija” iekšējās vides faktoru pētījums tika veikts šādos virzienos: izglītības aktivitātes; zinātniskā darbība; inovatīvā darbība; kadru nodrošinājums; informācijas sniegšanas nodrošinājums; materiāli-tehniskais nodrošinājums; sociālā sfēra; vadības sistēma; finanses, tēls. Iekšējās vides faktoru analīzes rezultāti atspoguļoti 7. tabulā.

Tabula Nr. 7. Iekšējās vides faktoru analīze studiju virziens “Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija”

	STIPRĀS PUSES	VĀJĀS PUSES
Izglītības attīstība	<ul style="list-style-type: none"> – kadru sagatavošanas tendenču plašais spektrs; – divu diplomu programmas pieejamība; – mūsdienu izstrādes studiju metodikas jomā (aktīvās un interaktīvās studiju metodes); – mūsdienu sistēmu izmantošana studiju procesa organizēšanas un studentu zināšanu novērtēšanas procesos; – pietiekami augsta līmeņa absolventu sagatavošana (darba devēju aptaujas rezultāti). 	<ul style="list-style-type: none"> – atšķirība starp darba tirgus vajadzībām un kadru sagatavošanas struktūru; – nepietiekama darba devēju ieinteresētība sadarbības jautājumos ar studiju programmu studentu praktiskās sagatavošanas jautājumos; – zems abiturientu bāzes izglītības sagatavošanas līmenis; – zema studentu ieinteresētība par studiju procesu.
Zinātniskā darbība	<ul style="list-style-type: none"> – plašs zinātnisko pētījumu virzienu spektrs; – sadarbība ar kolēģiem no Eiropas, Krievijas, NVS valstu augstskolām, - kopīgi pētniecības projekti un zinātniskās līdzautorības publikācijas, kopīgi starpaugstskolu projekti; – dalība Eiropas projektos. 	<ul style="list-style-type: none"> – nepietiekama pētniecības rezultātu ieviešana esošās ekonomikas procesos; – salīdzinoši mazs publikāciju citēšanas skaits (Hirša indekss); – neliels SCOPUS, Web of Science publikāciju skaits.
Inovatīvā darbība	<ul style="list-style-type: none"> – ēdināšanas servisa laboratorijas attīstība un darbība; – starptautiskais studentu klubs. 	<ul style="list-style-type: none"> – vāja saikne ar inovatīvo pakalpojumu patērētājiem; – inovatīvo darbību rezultātu komercializācijas mehānismu trūkums.

Kadru nodrošinājums	<ul style="list-style-type: none"> – kvalificēta mācībspēka - profesūras un pasniedzēju, pieejamība; – pasniedzēju, kā ekspertu, lektoru, komisiju locekļu, pieprasījums partneru augstskolās. 	<ul style="list-style-type: none"> – dominējoša pasniedzēju iesaistīšana izglītības procesā salīdzinājumā ar pētniecības un inovācijas pasākumiem; – zema darbinieku motivācija attiecībā pret sava darba rezultātiem; – vispārēja tendence personāla samazināšanās procesos, sakarā ar ekonomisko krīzi un studentu skaita samazināšanos.
Informācijas nodrošinājums	<ul style="list-style-type: none"> – informācijas resursu nodrošinājums izglītības procesu nepieciešamību realizēšanai; – plaša piekļuve bibliotēkas informācijas resursiem; – akadēmijas informatīvās vides attīstība. 	<ul style="list-style-type: none"> – informācijas resursu un tehnoloģisko vajadzību nepietiekams atbilstības trūkums, īstenojot jaunas organizācijas formas izglītības procesā.
Materiāli-tehniskais nodrošinājums	<ul style="list-style-type: none"> – nodrošināšana ar auditoriju fondu, bibliotēkas fondu, mācību bāzi. 	<ul style="list-style-type: none"> – materiāli tehniskās bāzes nolietojums;
Darba sociālā sfēra	<ul style="list-style-type: none"> – docētāju mobilitātes iespēja ERASMUS programmas ietvaros; – docētāju apdrošināšanas sistēma. 	<ul style="list-style-type: none"> – salīdzinoši zems algu līmenis; – nepietiekama darbinieku sociālā aizsardzība.
Vadības sistēma	<ul style="list-style-type: none"> – pilnveidojas vadības sistēmas kvalitāte; – virziena attīstības stratēģiskā plānošana. 	<ul style="list-style-type: none"> – virkne pārvaldības iespēju dublēšanās, nepietiekama vairāku apakšvienību darba efektivitāte.
Finanses	<ul style="list-style-type: none"> – finanšu ieņēmumi un finanšu vadība, kas ļauj attīstīt virziena materiāli tehnisko bāzi, piešķirt budžeta vietas labākajiem abiturientiem. 	<ul style="list-style-type: none"> – neliels inovāciju un zinātniskās darbības ieņēmumu īpatsvars ieņēmumu struktūrā; – ierobežoti finanšu resursi, lai efektīvi un sarežģīti īstenotu stratēģisko attīstības virzienu.
Imidžs	<ul style="list-style-type: none"> – studiju virziena “Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija” rebrandings. 	<ul style="list-style-type: none"> – nav skaidrs virziena tēls starp potenciālajiem abiturientiem, partneriem; – virzienam aktīvāk jādarbojas Latvijas tirgū. – Jāpozicionē.

Galvenās studiju virziena “Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija” vadības un kolektīva darbības nepieciešams koncentrēt uz stipro pušu attīstību un vājo pušu novēršanu.

Studiju virziena “Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija” perspektīvie attīstības virzieni atspoguļoti 8. tabulā.

Tabula Nr. 8. Attīstības perspektīvas. Vispārīgie ieteikumi studiju virziens "Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija"

STIPRO PUŠU IZMANTOŠANA	VĀJO PUŠU MINIMIZĀCIJA
<ul style="list-style-type: none"> - tūrisma nozares, viesmīlības, atpūtas un izklaides industrijas kadru apmācību procesa īstenošana; - virziena unikālo īpašību un galveno kompetenču saglabāšana un attīstība ilgtermiņa perspektīvā; - dalība starptautiskos izglītības un zinātnes projektos (ERAF, ERASMUS+); - informācijas kanālu izmantošana, lai informētu sabiedrību un potenciālos partnerus par virziena sasniegumiem un plāniem izglītības, kultūras, sociālajā un inovācijas jomās; - starptautisko publikāciju un mācību materiālu skaita palielināšana; - ātra reaģēšana uz tirgus izmaiņām virzienā (piemēram, veselības tūrisma attīstība valstī kļūst par pamatu šī virziena padziļinātai izpētei un jaunu sagatavošanas programmu izstrādei), tostarp par izmaiņām attīstības un kvalitātes stratēģijas mērķu jomā. 	<ul style="list-style-type: none"> - padziļināts programmas attīstības pētījums, saskaņā ar tirgus vajadzībām; - (pasākumu menedžments kopš 2014.gada, sporta tūrisms kopš 2016/2017.g., veselības tūrisms) - pasniedzēju aktivitātes paaugstināšanas veicināšana zinātniski pētnieciskajā jomā, konsultāciju un izglītības pakalpojumu veicināšana Latvijas un starptautiskajā tirgū; - izglītības procesa organizēšanas un īstenošanas mūsdienu metožu izmantošanas attīstība un veicināšana, palielināt aktīvo un interaktīvo mācību metožu izmantošanu; - attīstīt kontaktus ar ieinteresētajām pusēm un stratēģiskajiem partneriem, kuru mērķis studentu praktiskā sagatavošana; - pastiprināta virziena attīstības veicināšana, tai skaitā virziena attīstības procesi, saistīti ar līdzdalību starptautiskajos izglītības, zinātnes un kultūras projektos.
IESPĒJU ĪSTENOŠANA	DRAUDU NOVĒRŠANA
<ul style="list-style-type: none"> - programmas форм обучения на программе diversifikācija (t.sk. tālmācības studijas); - stratēģiskas partnerattiecības ar tūrisma, viesmīlības, izklaides un atpūtas nozares uzņēmumiem (profesionālajām asociācijām, tūrisma operatoriem un aģentūrām); - izglītības programmu starptautiskā sertifikācija; - virziena izglītības internacionalizācija un starptautiskās darbības aktivizācija; - starpaugstskolu sadarbības paplašināšana: īstenot sadarbības projektus; zinātniskās sadarbības iespēju izmantošana. 	<ul style="list-style-type: none"> - izglītības pakalpojumu spektra paplašināšana; - iekšzemes un starptautiskās sadarbības programmu attīstība ar citām augstskolām, pētniecības centriem, komercuzņēmumiem (t.sk. potenciālajiem darba devējiem) izglītības un zinātnes jomā (īstenojot kopīgas izglītības programmas, zinātnes attīstību, piesaistot pasniedzējus-praktiķus, personāla mobilitāte un citas); - programmas iekšējo problēmu uzraudzība, monitorings, izmantojot efektīvu izpēti un analīzi.

K2. Studiju virziena vadība

Studiju virziena vadības (pārvaldības) struktūras, tajā skaitā studiju virziena vadītāja un studiju programmu vadītāju lomas, atbildības un sadarbības ar citiem studiju programmu vadītājiem novērtējums

Studiju virziens "Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija" darbu koordinē Programmas Padome, kas veido virziena attīstības stratēģiju, misiju, vīziju, mērķus un uzdevumus, kontrolē to izpildi, plāno studiju un metodisko darbu. Programmas Padomes sastāvu ievēl BSA Senāts uz trim gadiem. Programmas Padomes skaitliskais sastāvs ir atkarīgs no fakultātes studiju programmu skaita. Padomes sastāvā ietilpst studiju virziena vai programmu direktori, vadošais akadēmiskais personāls, studējošo pārstāvji un darba devēju vai profesionālo asociāciju pārstāvji. Programmas Padomes darbā var iesaistīt ekspertus, tajā skaitā atbilstošās zinātnes nozares Promocijas padomes locekļus, praktiskās darbības jomas speciālistus u.c. Fakultātes Padome ir koleģiāla vadības institūcija, kas pārrauga virziena un programmu īstenošanu un kuras darbības mērķis ir sekmēt studiju programmu realizēšanu, formulēto mērķus un uzdevumus kā arī sekot to izpildei, kā arī veicināt virziena studiju programmu darbības kvalitātes paaugstināšanu.

Studiju programmu vada programmas direktors. Studiju programmas direktors katru gadu sagatavo pašnovērtējuma ziņojumu, kurā tiek atspoguļoti galvenie iepriekšējā studiju gada rezultāti un dots to novērtējums, norādītas galvenās problēmas un trūkumi. Tāpat ikgadējā pašnovērtējuma ziņojuma uzdevums ir parādīt izmaiņas, kas notikušas studiju programmas saturā, realizācijas veidā un akadēmiskajā personālā.

Programmas Padome pēc akadēmiskā personāla pārstāvju ieteikuma izvērtē izmaiņas studiju programmā un, ja tās tiek akceptētas, iesniedz apstiprināšanai augstskolas Senātā. Programmas direktors un Programmas Padome lemj par nepieciešamību pārbaudīt akadēmiskā personāla pārstāvju darba kvalitāti, kā arī par studiju organizācijas jautājumiem. Programmas direktors kontrolē programmas akadēmiskā personāla darba kvalitāti (darba disciplīnu, nodarbību saturu, pieejamību studejošajiem).

Starpprogrammu līmenī pēc Programmas Padomes lēmuma var noteikt studiju programmas auditu, kurā iesaistās gan auditējamas programmas, gan citu programmu akadēmiskais personāls. Studiju programmas iekšējā auditā tiek novērtēti:

1. studiju programmas vadības sistēmas efektivitāte: pašnovērtējuma ziņojuma informācija, kā arī analizēti iebildumi un priekšlikumi, kas saņemti un norādīts, cik no tiem īstenoti vai, ja nav īstenoti, analizēti cēloņi;
2. atgriezeniskās saites analīze: kāda ir studiju programmas vadības un akadēmiskā personāla pieejamība (pieņemšanas laiki, to atbilstība apmeklētāju skaitam, risināmo jautājumu loks, ieteikumi efektivitātes uzlabošanai, piemēram, par kompetenču sfēru sadali starp augstskolas administrāciju).
3. ar programmas īstenošanu saistītās dokumentācijas un faktu pārbaude: vai pārskata gada laikā arhīvam nodota normatīvajiem aktiem atbilstošā studiju programmas dokumentācija (tiek saņemts arhīva apstiprinājums), kā arī

pārbaudīts, kā un cik ilgi tiek uzglabāti programmā studējošo zinātniskie darbi.

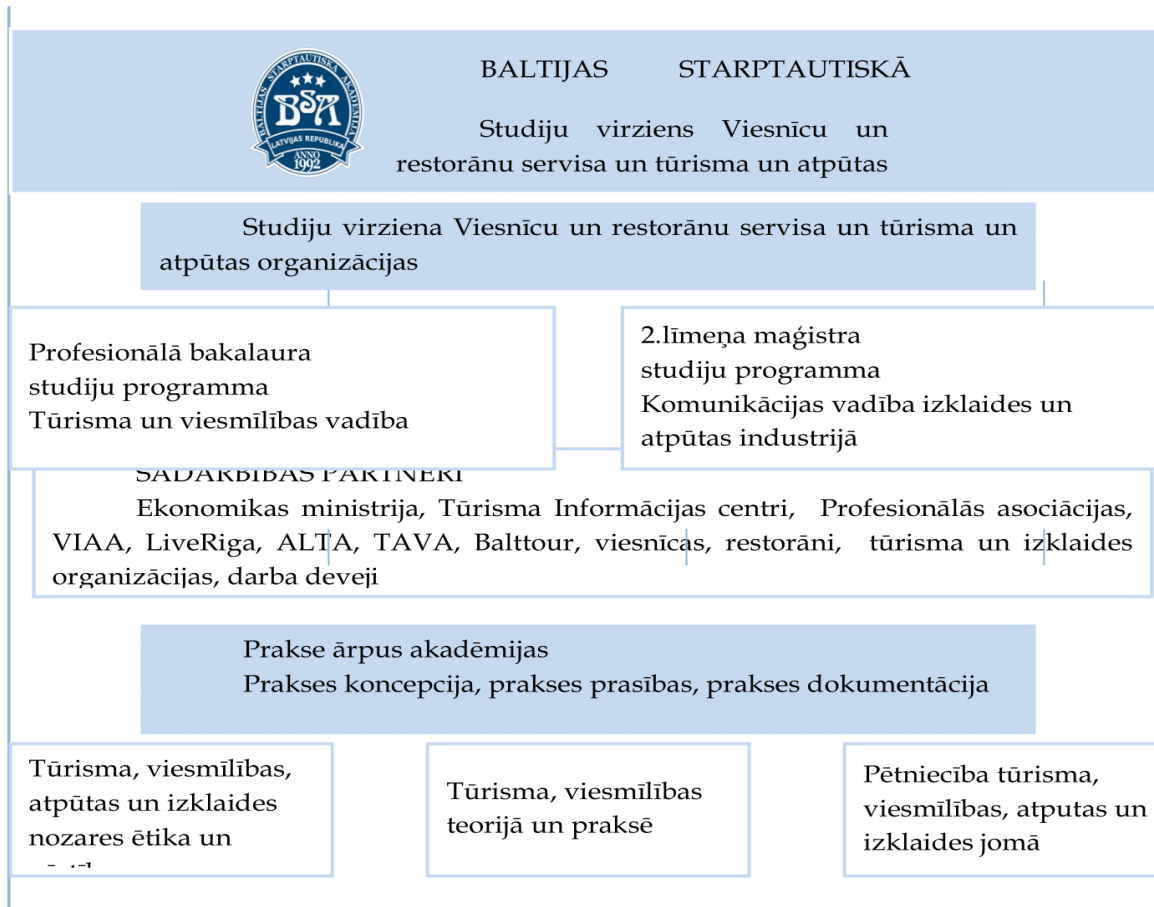
Ja pašnovērtējuma ziņojumu analizē vai BSA darbībā konstatētas būtiskas ar izglītības kvalitātes jautājumiem saistītas problēmas, dibinātāji un Senāts izveido darba grupu šo problēmu izpētei. Darba grupas sastāvu un tās darbības laiku nosaka atbilstoši risināmajai problēmai. Darba grupas iegūtie rezultāti tiek ievēroti noteiktu BSA vadības lēmumu pieņemšanā.

Akadēmijas līmenī kvalitātes jautājumi tiek risināti ar Studiju metodiskās padomes palīdzību, kas darbojas saskaņā ar Senāta apstiprināto *Studiju metodiskās padomes nolikumu*. Studiju metodiskās padomes mērķis ir uzlabot akadēmijā iegūtās izglītības kvalitāti, piedaloties akadēmijas stratēģijas izstrādē, kā arī studiju un ar tām saistīto organizatorisko jautājumu risināšanā. Padomes uzdevumi ir:

- 1) izstrādāt un uzlabot studiju organizāciju;
- 2) risināt studiju metodiskos un metodiskos jautājumus;
- 3) sniegt padomus akadēmijas vadībai racionālai un mērķtiecīgai intelektuālo un materiālo resursu izlietošanai;
- 4) pieņemt lēmumus ar studijām saistītos jautājumos, kuri nav Akadēmijas pārstāvības, vadības un lēmēj institūciju kompetencē.

Padomes sastāvu veido BSA studiju prorektors, studiju programmu direktori un filiāļu pārstāvji. Ex officio Padomes darbā var piedalīties BSA rektors un BSA dibinātāji. Ar studiju programmu īstenošanu saistītu būtisku jautājumu izlemšanā tiek uzaicināti piedalīties arī studējošo pārstāvji.

Studiju programmu panākumi ir atkarīgi no dažādu akadēmijas struktūru ciešas sadarbības.

Studiju programmu panākumi ir atkarīgi no dažādu akadēmijas struktūru

ciešās sadarbības. Katra struktūra ir ļoti svarīga kvalitatīvai programmu īstenošanai. Palīgpersonālu studiju programmas īstenošanā var iedalīt trīs grupās:

1. **grupa** - struktūras, kas nodrošina mācību procesu. Tās ir tādas struktūras kā: uzņemšanas komisija, kas nodrošina studentu uzņemšanu, dokumentu noformēšanu, sadarbību ar skolām, atvērto durvju dienu organizēšanu; mācību daļa, kas nodrošina mācību procesu īstenošanu; grāmatvedība, kas ir atbildīga par finanšu jautājumiem; bibliotēka, kurā studenti tiek nodrošināti ar mācību un periodisko literatūru un pieeju datu bāzēm; izdevniecība, kas atbild par mācību literatūras un konferenču krājumu izdošanu; analītiskā nodaļa - nodrošina datu bāzes uzturēšanu un pilnveidošanu, kā arī apstrādā pētījumu rezultātus; IT nodaļa, kas nodrošina mājas lapas un datoru sistēmu uzturēšanu; grāmatu kioska darbinieki nodrošina studentus ar iespēju iegādāties mācību literatūru un kancelejas piederumus.
2. **grupa** - struktūras, kas nodrošina mijiedarbību starp studentiem un pasniedzējiem, veicina starptautisko sakaru attīstību, nodrošina studentiem papildus iespējas studijām ārpus studiju programmas. Tas ir Studentu parlaments, Erasmus programmas nodaļa un svešvalodu centri.
3. **grupa** - saistīta ar "Viesnīcu un restorānu serviss un Tūrisma un atpūtas organizācija" virziena studiju programmu īstenošanu. Šī grupa iekļauj: programmu direktores palīdzi; programmu padomi, kas iekļauj pasniedzējus; darba devējus; studentus un maģistrantus. Šajā grupā ietilpst citas studiju programmas, kuras cieši sadarbojās ar "Viesnīcu un restorānu serviss un Tūrisma un atpūtas organizācija" virziena studiju programmu īstenošanā. Sadarbības ietvaros notiek kopējas lekcijas, vieslektoru lekcijas, ārpus studiju programmas pasākumu organizēšana. Studiju programmas ietvaros tika organizēta Studentu pētnieciskā apvienība, kura apvieno studentus un pasniedzējus kopīgo pētījumu veikšanai, pētniecisko rakstu sagatavošanai un starptautisko konferenču dalībai. Studentu tūrisma klubs nodarbojas ar tūrisma braucienu izstrādi un īstenošanu, palīdz studentiem realizēt teorētiskas zināšanas praksē.

Studiju virziena "Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija" padomes koordinē studiju virziena darbu, veido attīstības stratēģiju, misiju, vīziju, mērķus un uzdevumus, kontrolē to izpildi, plāno studiju un metodisko darbu.

Senāts apstiprina studiju virziena "Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija" padomes un studiju programmu padomju sastāvu, kurā ir akadēmiskais personāls, vispārējais personāls, studenti un darba devēji. Padomes sastāvu veido ne mazāk kā trīs docētāji, studiju programmas direktors un divi studentu pārstāvji. Programmas Padome pieaicina augsta līmeņa nozares speciālistus.

Padomes ir koleģiāla vadības institūcija, kas pārrauga virziena un programmu īstenošanu un kuru darbības mērķis ir sekmēt studiju programmu realizēšanu, formēt mērķus un uzdevumus, kā arī sekot to izpildei, veicināt studiju programmas darbības kvalitātes paaugstināšanu.

Katrai studiju programmai ir sava padome, kura, balstoties uz diskusijām un analīzi, dod padomus pasniedzējiem viņu kandidatūras ievēlēšanai amatā BSA

Senātā. Programmas padomes pieņemtos lēmumus par galvenajiem attīstības jautājumiem apstiprina BSA Senātā. Metodisko darbu kontrolē un koriģē BSA studiju metodiskā Padome. Darba rezultātus (pašnovērtējumu) apstiprina studiju programmas padome, studiju virziena "Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija" padome, BSA Senāts.

Operatīva vadība un kontrole par studiju procesu, studentu un pasniedzēju zinātnisko darbību, ir programmas vadītājam. Programmas vadītājs sastāda semestra darba plānus, koordinē darbu ar citām stuktūrvienībām: BSA filiālēm, grāmatvedību, studiju daļu, informācijas, tehnoloģisko un analītisko vienību, BSA rektoru un prorektoriem, sagatavo tekošos un gada pārskatus. Programmas vadītāju kontrolē BSA rektors un prorektori.

Programmas direktora palīgs: sagatavo dokumentāciju, kontrolē studiju saraksta sastādīšanu un tā izpildi, noformē arhīva materiālus, nodrošina informācijas apriti starp BSA struktūrvienībām, nodod studentiem informāciju personiski, caur e-pastu vai grupas kopējo e-pastu, ka arī izmanto saziņai mājas lapu un Facebook sadaļu: BSA Tourism.

Programmas vadītāja pieņemšanas laiku un programmas vadītāja darba laiku nosaka ar rektora rīkojumu. Studiju programmas palīga darbību kontrolē programmas direktors.

Studentu līdzdalību programmas pārvaldē nodrošina dalība programmas Padomē, studiju kursa vecāko sapulcēs, Studentu Parlamentā, BSA lēmēj institūcijās – Satversmē, Senātā, kas nodrošina efektīvu studiju virziena un studiju programmu mērķu sasniegšanu, ievērojot demokrātiskas un savstarpējas uzticēšanās principus. Studentu ieteikumi un rekomendācijas, lai uzlabotu studiju procesu, tiek iegūti anketēšanas veidā (2 reizes gadā). Anketēšanas rezultātus izsniedz analītiskā nodaļa, tie tiek apspriesti studiju programmu Padomēs, studiju virziena padomē un BSA Senātā.

Apmācību kvalitāti kontrolē ar atvērtajām lekcijām, studentu anketēšanas palīdzību, reitinga sastādīšanu un pasniedzēju ievēlēšanu amatā ar konkursu.

Studentu zināšanu kontrole: 2 reizes gadā tiek veikti analītiskie pārskati par eksāmenu, ieskaišu, kursa darbu aizstāvēšanu un prakses atskaišu rezultātiem.

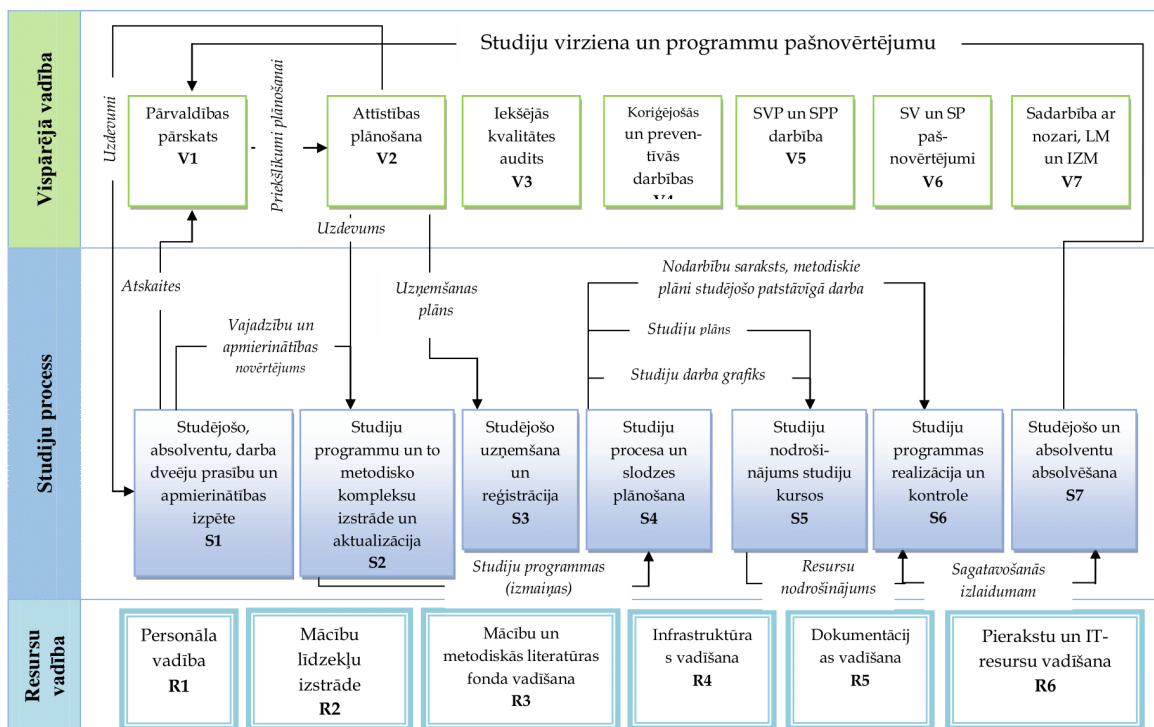
Materiālu tehnoloģiskā aprīkojuma kontrole. Bibliotēkas fonds: 2 reizes gadā, pamatojoties uz pasniedzēju ieteikumiem, bibliotēkas vadība izstrādā piedāvājumus par jaunu izdevumu komplektēšanu.

Datoru un programmatūru aprīkojums: mācību gada sākumā tiek precizētas un pagarinātas programmu licences, kuras tiek izmantotas studiju procesā; datoru tehnika tiek nodrošināta ar nepieciešamajām programmām.

Tabula Nr. 9. Studiju programmu realizēšanā iesaistītā palīgpersonāla uzdevumi

Nr.p.k.	Amats	Uzdevumi
1.	<i>Studiju daļas vadītājs</i>	Docētāju plānotās un faktiskās slodzes uzskaitē. Dokumentu apstrāde, apkopošana un uzskaitē atbilstoši BSA iekšējās kārtības un lietvedības prasībām.
2.	<i>Studiju metodiķis (Rīgā)</i>	Studiju procesa plānošana, koordinēšana, izbraukumu saskaņošana.
3.	<i>Sekretārs</i>	Studentu dokumentācijas un studiju rezultātu uzskaitījums.
4.	<i>Studiju programmas</i>	Informatīvo dokumentu sagatavošana,

	<i>direktora palīgs</i>	komunikācijas ar grupu vecākajiem, programmas dokumentācijas organizēšana.
5.	<i>Bibliotekārs</i>	Darbs ar bibliotēkas fonda resursiem (grāmatas, periodika, datu bāzes) un to pieejamību studentiem.
6.	<i>IT speciālists</i>	Datorlietotāju atbalsts.

Studiju virziena "Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija" pārvaldības procesu struktūrā kopumā (programmā) tika definēti procesi, kas ir nepieciešami kvalitātes pārvaldības sistēmas izmantošanai. Shēmā ir attēlota procesu un atbilstošu izpildītāju savstarpējā saistība.

Studiju programmas pārvaldības sistēmas procesi iedalās trīs grupās:

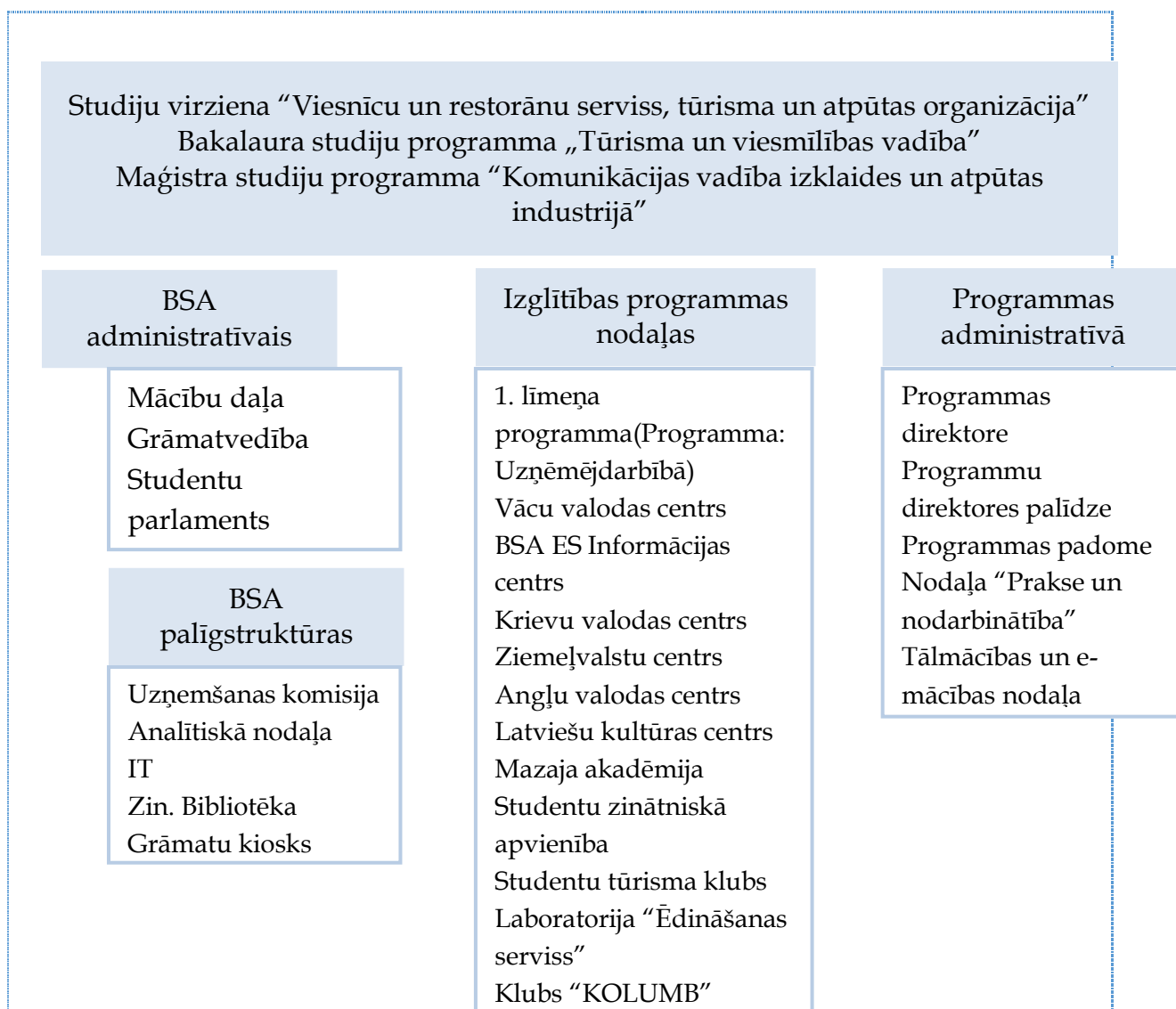
1) Vispārējās vadības procesi (V1 līdz V7):

- Pārvaldības pārskats (V1),
- Attīstības plānošana (V2),
- Iekšējie kvalitātes auditi (V3),
- Koriģējošās un preventīvās darbības (V4),
- Studiju virziena padomes un studiju programmu padomju darbība (V5),
- Studiju programmas pašnovērtējums (V6),
- Sadarbība ar nozari, LM un IZM (V7).

2) Studiju procesi (no S1 līdz S7),

- Studējošo, absolventu, darba devēju prasību un apmierinātības izpēte (S1);
- Studiju programmu un to metodisko kompleksu izstrāde un aktualizācija (S2);
- Studējošo uzņemšana un reģistrācija (S3);
- Studiju procesa un slodzes plānošana (S4);
- Studiju nodrošinājums studiju kursos (S5);

- Studiju programmas realizācija un kontrole (S6);
- Studējošo un absolventu absolvēšana (S7).
- 3) Cilvēku, materiālo un informatīvo resursu vadīšanas procesi (R1 līdz R7):
- Personāla vadīšana (R1),
- Mācību līdzekļu izstrāde (R2),
- Mācību un metodiskās literatūras fonda vadīšana (R3),
- Infrastruktūras vadīšana (R4),
- Dokumentācijas vadīšana (R6),
- Pierakstu un IT resursu vadīšana (R7).

Studējošo uzņemšanas prasību novērtējums

Katru mācību gadu BSA izdod un apstiprina BSA Senātā prasības studējošo uzņemšanai BSA. “Uzņemšanas noteikumi un imatrikulācijas kārtība Baltijas Starptautiskajā akadēmijā 2017./2018. studiju gadā” tika apstiprināti BSA Senāta sēdē (Protokols Nr. 128), kas bija izdoti saskaņā ar LR Augstskolu likuma 45., 46., 47., 83., 84., 85. nodaļu, 2006. gada 10. oktobra LR Ministru Kabineta noteikumiem Nr. 846 “Noteikumi par prasībām, kritērijiem un kārtību uzņemšanai studiju programmās”, 2004. gada 16. novembra LR Ministru Kabineta noteikumiem Nr. 932

“Studiju uzsākšanas kārtība vēlākos studiju posmos”, 2003. gada 11. marta LR MK noteikumiem

Nr.112 "Kārtība, kādā izglītojamie atbrīvojami no noteiktajiem valsts pārbaudījumiem", 2012. gada 10. janvāra LR Ministru Kabineta noteikumiem Nr. 36 "Iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē sasniegtu studiju rezultātu atzīšanas noteikumi".

Studējošo sasniegumu un studiju rezultātu vērtēšanas sistēmas raksturojums un novērtējums, tajā skaitā novērtēšanas metožu un procedūru apraksts un novērtējums

Vērtēšanas sistēma (izglītības kritēriji un vērtēšanas metodes studiju rezultātu sasniegšanai un novērtēšanai, pārbaudes formas un kārtība)

Kvalificētu speciālistu sagatavošanas process vadības jomā nav iespējams bez izvērstas un stingras studentu iegūto zināšanu un iemaņu kontroles. Kontroles objekts ir ne tikai bloku disciplīnās iegūtās zināšanas. Tiek vērtēta arī prasme un iemaņas loģiski pamatot savus uzskatus, publiski uzstājoties, spējas patstāvīgi atrast nepieciešamo informāciju un to analizēt.

Kontroles procesa gaitā tiek vērtēta prasme strādāt ar bibliotēkas katalogiem, atrast nepieciešamo informāciju Internetā.

Studentu iegūto zināšanu kontroles galvenie elementi ir ieskaites un eksāmeni. Eksāmeni un ieskaites tiks kārtoti mutvārdu un rakstveida formā, iespējama arī šo formu kombinācija. Studiju darbus un maģistra darbu, kā arī projektu darbu rezultātus novērtēs komisija.

Visos kontroles veidos par pamatu ņemta 10 - baļļu sistēma atbilstoši MK 13.05.2014. noteikumiem Nr. 240.

Savdabīga topošo speciālistu prasmes pārbaudes forma ir prakse. Prakses atskaites tiks rūpīgi analizētas un novērtētas.

Svarīgs studentu pārbaudes elements ir nobeiguma darba priekšizstāvēšana. Studenti, kuri priekšizstāvēšanā netiks virzīti nobeiguma darba aizstāvēšanai, turpinās tā izstrādi.

Kā papildu prasība studentu nobeiguma darbiem ir obligāta avotu izmantošana svešvalodā, kuras zināšana ir nepieciešams nosacījums konkurentspējīga speciālista sagatavošanā.

Ņemot vērā augstāk minēto, jāsecina, ka BSA darbojās studiju programmu realizācijas stingra kontrole. Pielietojamā kontroles sistēma ļauj nodrošināt kvalificētu speciālistu sagatavošanu vadības jomā. Studenti ne tikai iegūs tiesību zinātnē nepieciešamās zināšanas, bet arī iemācās patstāvīgi paplašināt savas zināšanas.

K3. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitāte

Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitātes novērtējums studiju virziena ietvaros un indikatori studiju virziena mērķu sasniegšanai un uzdevumu īstenošanai

Boloņas procesa deklarācijā par vienu no galvenajām prioritātēm atzīst efektīvas akadēmijas iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izveidi, lai nodrošinātu augstākās izglītības kvalitāti. Baltijas Starptautiskajā akadēmijā, saskaņā ar Nolikumu par augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanu, darbojas iekšējā kvalitātes nodrošināšanas sistēma. Darba tirgus un nepārtraukti pieaugošajās klientu prasības pēc visaugstākā līmeņa kvalitātes, ir vitāli nepieciešami procesi ikvienas augstākās izglītības iestādes turpmākai izaugsmei jebkurā darbības nozarē Latvijā, Eiropas Savienībā un pasaulē. BSA savā darbībā ievēro visus Latvijas Republikā izdotos augstāko izglītību regulējošos normatīvos aktus, nodrošina atbilstību Latvijas Kvalifikāciju ietvarstruktūrai (LKI), ka arī ņem vērā starptautiskās prasības un vadlīnijas: Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūru, Lisabonas diplomatzīšanas konvenciju, Eiropas kredītu pārneses un uzkrāšanas sistēmas ECTS rokasgrāmatu, Eiropas vadlīnijas ikdienas un neformālās izglītības vērtēšanai, Eiropas augstākās izglītības modernizācijas dokumentu EACA u.c. BSA nosaka vienotas prasības speciālistu sagatavošanas kvalitātes nodrošināšanas un kontroles sistēmā. Kvalitātes nodrošināšanas un kontroles vadība izstrādāta saistībā ar Lisabonas Konvenciju, Boloņas konferences principiem par kvalifikācijas atzīšanu un atbilst "Augstskolu likumam" un citiem Latvijas Republikas normatīviem aktiem, kas reglamentē visu izglītības kvalitātes procedūru kontroli un vērtējumu. Baltijas Starptautiskā Akadēmija tiecas pēc nepārtrauktas vadības sistēmas uzlabošanas, - kvalitātes vadības sistēmas, mērķtiecīgi plānojot procesus, kas balstās uz ENQA (Eiropas asociācija kvalitātes nodrošināšanai augstākajā izglītībā) standartiem un vadlīnijām, lai nodrošinātu atbilstošu kvalitāti Eiropas augstākās izglītības telpā.

Speciālistu sagatavošanas kvalitātes svarīgāko indikatoru monitorings

Monitoringa objekti un izpildītāji:

Nr.	Monitoringa objekti	Izpildītāji
1.	Akadēmijas stratēģiskā attīstība, mērķu un uzdevumu izvirzīšana kvalitātes jomā	Dibinātāji, Valde
2.	Stratēģijas un politikas projicēšana kvalitātes jomā struktūrvienību visos vadības līmeņos	Valde, Rektors
3.	Studiju procesu svarīgāko rādītāju un raksturojumu mērījumu sistēmas pilnveidošana	Rektors, Prorektori
4.	Augstākās izglītības pakalpojumu tirgus un darba tirgus vajadzību analīze	Studiju virzienu vadītāji, Studiju programmu vadītāji
5.	Akadēmiskā personāla kvalitātes un studiju procesa apmierinātības līmeņa studentu anonīms vērtējums (katru semestri)	Analītiskā nodaļa
6.	Studiju virzienu un programmu darba pašnovērtējums	Studiju virzienu, programmu vadītāji
7.	Kvalitātes nodrošināšanas un kontroles sistēmas organizatoriskās struktūras	Valde, personāla daļa

	pilnveidošana un personāla apmācība	
8.	Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas pilnveides pasākumu izstrāde	Valde, Analītiskā nodaļa

Nepieciešamo darbu plānošana katram akadēmiskajam gadam sevī iekļauj:

1. Sanāksmju un sapulču kalendāro plānu;
2. Lekciju grafiku;
3. Svarīgāko darbu plānu katrai nedēļai.

BSA Valde realizē svarīgāko administratīvi organizatorisko darbu plānošanu katram studiju gadam. Bez norādītajiem plāniem, lai paaugstinātu intelektuālo, laika un materiālo izdevumu organizācijas un optimizācijas kvalitāti, tiek uzskatīts par nepieciešamu katru gadu izstrādāt sekojošus plānus:

Administratīvā un akadēmiskā personāla vēlēšanu (pārvēlēšanu) plāns	Personāla daļa
Akadēmiskā personāla kvalifikācijas paaugstināšanas plāns	Personāla daļa
Pašnovērtējumu un akreditācijas sagatavošanas un realizācijas plāns	Studiju darba prorektors
Zinātnisku konferenču un semināru sagatavošanas un realizācijas plāns	Zinātniskā darba prorektors
BSA zinātnisko un metodisko izdevumu plāns	Zinātniskā darba prorektors, Valde
Programmas "Erasmus" darba plāns	Erasmus centrs

BSA nodrošina augstākās izglītības kvalitāti studiju virziena "Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija", kuras īstenotā kvalitātes vadība notiek vairākos līmeņos:

- ✓ programmas direktors, Programmas Padome un programmas akadēmiskais personāls,
- ✓ starpprogrammu audits,
- ✓ BSA Studiju metodiskā padome un vadība.

Galvenās kvalitātes vērtēšanas formas ir:

1. Ārējā novērtēšana - licencēšana, akreditācija un neatkarīgo ekspertu vērtējums. To nodrošina Izglītības un zinātnes ministrija un Augstākās izglītības centrs (turpmāk - AIC) sadarbībā ar BSA;
2. Pašnovērtējums - iekšējā kvalitātes nodrošināšanas sistēma.

Ārējās novērtēšanas formas	licencēšanas; akreditācijas novērtējums; ekspertu ieteikumi
Iekšējās Novērtēšanas formas	akadēmijas ikgadējais pašnovērtējums; akadēmijas attīstības un stratēģijas plānošana; iekšējie kvalitātes audiiti (procedūru un dokumentācijas); studiju virziena attīstības un stratēģijas plānošana; studiju virziena ikgadējais pašnovērtējums; studiju programmu ikgadējais pašnovērtējums; studējošo anketēšana un analīze; pasniedzēju un darbinieku snieguma novērtēšana; absolventu un darba devēju atsauksmes.

Ārējās kvalitātes nodrošināšanas līmeni:

Akadēmijas līmenis	Institucionālā akreditācija
Studiju virziena (programmas) līmenis	studiju virziena akreditācija studiju programmu licencēšana;

Ārējās kvalitātes nodrošināšanas formas:

Akadēmijas līmenis	akadēmijas attīstības un stratēģijas plānošana; akadēmijas ikgadējais pašnovērtējums; ekspertu ieteikumi izglītības kvalitātes ārējais (sociālais) audits
Studiju virziena (programmas) līmenis	iekšējie kvalitātes auditi (procedūru un dokumentācijas); studiju virziena attīstības un stratēģijas plānošana; studiju virziena ikgadējais pašnovērtējums; studiju programmu ikgadējais pašnovērtējums; studējošo anketēšana un analīze; pasniedzēju un darbinieku snieguma novērtēšana; absolventu un darba devēju atsauksmes.

Studiju virziena iekšējā kvalitātes sistēmas nodrošinājumā iekļauti sekojoši kritēriji:

studiju virziena atbilstība darba tirgus prasībām	studiju programmu kontrole	studiju procesa kvalitātes kontrole
docētāju kontrole	studentu zināšanu kontrole	metodiskā un materiāli – tehniskā nodrošinājuma kontrole

Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas īstenošana studiju virziena ietvaros atbilstoši Standartiem un vadlīnijām kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG)

Profesionālās augstākās izglītības iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēma BSA ir veidota un studiju procesā tiek pilnveidota atbilstoši Standartiem un vadlīnijām kvalitātes nodrošināšanai kopējā Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG 2015). Svarīgākie faktori, kas nodrošina tās kvalitāti, ir:

- izglītības standartu kvalitāte;
- abiturientu kvalitāte;
- studiju programmu un plānu kvalitāte;
- akadēmiskā personāla kvalitāte;
- studiju procesa informatīvi metodiskā nodrošinājuma kvalitāte;
- studiju procesa materiāli tehniskās bāzes kvalitāte;
- speciālistu sagatavošanas vadības procesa kvalitāte.

Studiju virziena atbilstība Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļai (Pielikums 5.)

Kvalitātes nodrošināšanas un kontroles metodes un procedūras:

Ekspertu vērtējums

Ekspertīze notiek, izmantojot BSA (iekšējie eksperti) vai citu organizāciju (ārējie eksperti) speciālistus. Ekspertīzes metodes tiek pielietotas, lai nodrošinātu kvalitātes kontroli:

1. Studiju, metodiskajā un zinātniskajā darbā;
2. BSA Senāts veic akadēmiskā personāla vēlēšanu (pārvēlēšanu) procedūru amatos;
3. Studējošo valsts pārbaudījums - bakalaura, maģistrantūras un doktora programmās diplomdarbu priekšizstāvēšanas un aizstāvēšanas laikā;

Zinātnisko un metodisko publikāciju sagatavošanā un izdošanā – tiek piesaistīti gan iekšēji, gan ārēji recenzenti;

Profesionālu programmu un studiju kursu sagatavošanā atbilstoši studiju virzienam – tiek vērtēta to atbilstība profesionālu un izglītības standartu prasībām.

Aptaujas metode

Tiek izmantota lai iegūtu informāciju sekojošo parametru novērtēšanai:

1. Mārketinga kampaņu kvalitāte;
2. Uzņemšanas komisiju darba efektivitāte;
3. Visu studiju virzienu, programmu vadītāju priekšstata atbilstības līmeni darba tirgus reālajām vajadzībām. Metode tiek izmantota darbā ar abiturientiem, viņu vecākiem, skolēniem un skolotājiem, ar akadēmisko un administratīvo personālu un darba devējiem.

Reģistrācijas metode

Konkrētu notikumu, objektu, izdevumu u.c. aprēķins. Tiek izmantota sekojošo parametru novērtēšanai:

Plānoto studiju darba nodarbību kvalitāte;

1. Lekciju un nodarbību pārceļšanas daudzuma noteikšanai;
2. Nodarbību apmeklējumam;
3. Studējošo finanšu disciplīnas noteikšanai.

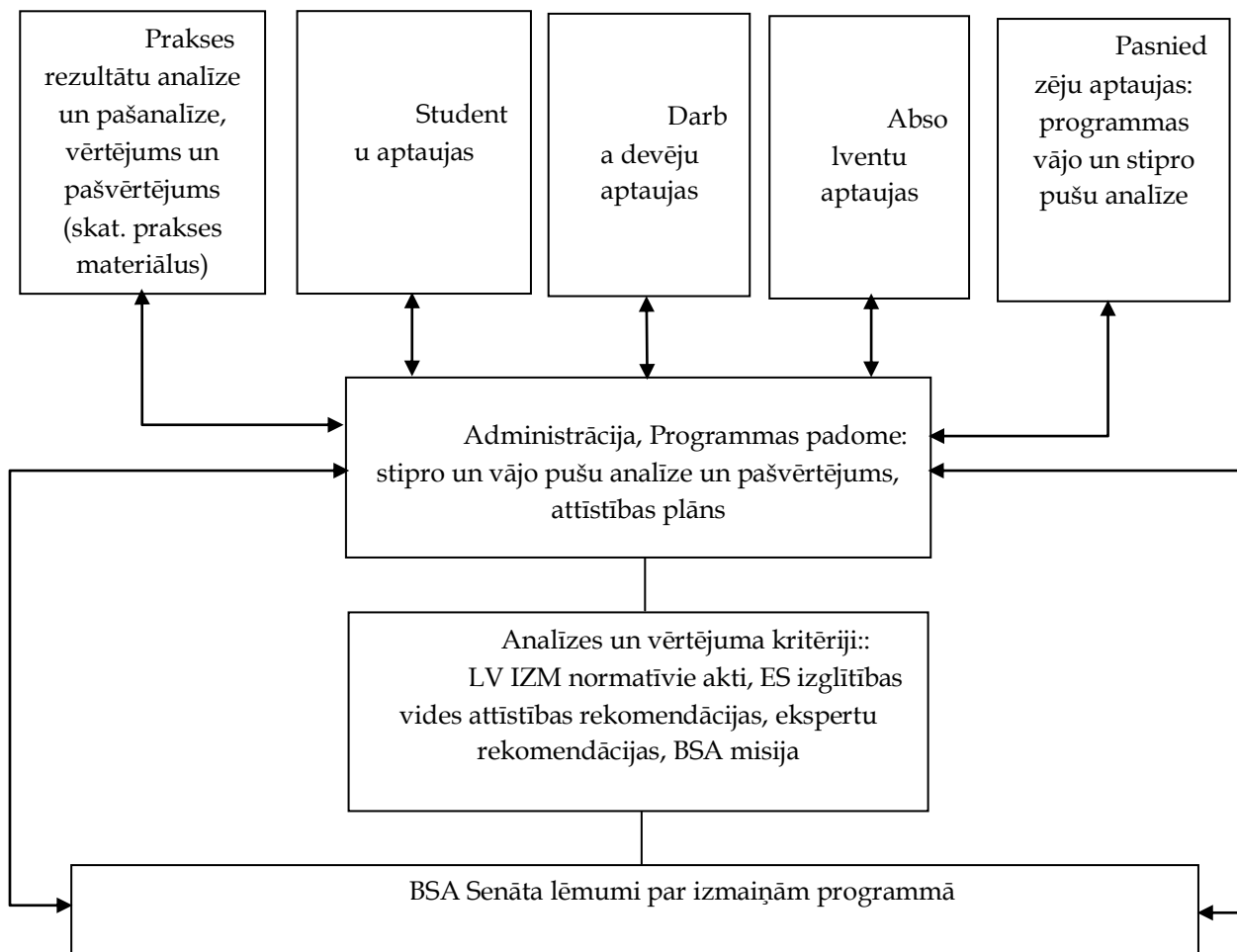
Aprēķina metode

Konkrētu parametru cēloņsakarību un empīrisku atkarību noteikšanas un izmantošanas metode. Tiek izmantota kvalitātes nodrošināšanai un kontrolei:

1. Plānojot studiju procesu;
2. Kontrolējot studējošo apmeklētības līmeni;
3. Pārbaudot darbinieku darba disciplīnu;
4. Aprēķinot pasniedzēju un darbinieku darba algas.

BSA augstākās izglītības kvalitātes ārējais (sociālais) audits tiek veikts valsts un sabiedrisko vērtējumu veidā. Valsts audits – tā ir studiju virzienu licencēšana un studiju virzienu, akadēmijas cikliskā akreditācija. Cikliskā ārējā novērtēšana notiek reizi sešos gados atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Sabiedriskais vērtējums – dažādu valsts struktūru un masu informācijas līdzekļu reitingu veidā.

Iekšējā izglītības kvalitātes pārvaldības sistēma studiju programmas ietvaros parādīta shēmā:

Iekšējā izglītības kvalitātes pārvaldības sistēma

Atgriezeniskā saikne ar studentiem. Studējošo viedoklis ir svarīgs izglītības kvalitātes nodrošināšanā. Informācija par kvalitāti un studējošo vērtējums tiek iegūts:

1. tiešā kontaktā ar studējošajiem nodarbībās un ārpus nodarbību saskarsmē;
2. katru semestri notiekošajās studējošo aptaujās, pēc kurām tiek noteikti docētāju reitingi un kurās studējošajiem ir iespēja brīvi izteikt savu viedokli par akadēmiju kopumā, studiju programmu, studiju infrastruktūru un katru docētāju, kas strādājis ar viņiem konkrētajā semestrī;
3. no studējošo pārstāvjiem akadēmijas lēmēj institūcijās;
4. ar Studentu pašpārvaldes starpniecību.

BSA aktīvi sadarbojas ar vairākiem uzņēmumiem, īpaša nozīme ir regulārai **sadarbībai dažādos līmeņos ar darba devējiem:**

- jaunas programmas izveidošanā, darba tirgus prasību noskaidrošanā un pieprasījuma izvērtēšanā;
- dalība studiju virzienu un studiju programmu pilnveidē;
- prakšu vietu nodrošināšana;
- dalība pasūtīto projektu un kopējo projektu īstenošanā, pētniecības aktivitātēs un citos pasākumos;

- vieslekciju un radošo darbnīcu organizēšana;
- līdzdalība kvalifikācijas darbu, bakalaura un maģistra darbu aizstāvēšanas komisijās.

BSA iepriekšējā pieredzē ar prakses vietām tiek nodrošināta reāla atgriezeniskā saite, kas sniedz informāciju par trūkumiem praktikanta teorētiskajā sagatavotībā, ja tādi pastāv, kā arī ļauj kontrolēt programmas docētāju praktisko kompetenču līmeni un docējamo priekšmetu saturu, nepieciešamības gadījumā tos koriģējot, lai tajos tiktu iekļauti praksei svarīgi jautājumi.

Izšķirošā nozīme studiju programmas kvalitātes nodrošināšanā ir fakultātes padomei, kas izvērtē iepriekšējā studiju gada pieredzi, plāno darbu nākošajam studiju gadam, seko studiju procesa un pētnieciskā darba integrācijai, kā arī veic stratēģisko studiju procesa plānošanu.

K4. Studiju virziena resursi un nodrošinājums

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Baltijas Starptautiskā Akadēmija” studiju nodrošināšanai izmanto tikai privātos līdzekļus. Līdz studiju uzsākšanai ar katru studentu tiek noslēgts studiju līgums, kurš ir spēkā visu studiju laiku. Līguma paraugs

BSA finansiālais stāvoklis ir izteikti stabils. Katrs finanšu gads, sākot no akadēmijas dibināšanas, ir noslēdzies ar peļņu. Tam iemesls ir gan akadēmijas veiksmīgā saimnieciskā darbība, gan arī pārdomāta un mērķtiecīga darbība augstākās izglītības jomā.

Finanšu resursi studiju virzienam atbilstošo studiju programmu īstenošanas nodrošināšanai, kā arī akadēmiskā personāla pētniecības (radošās) darbības nodrošināšanai. Finanšu resursu izmantošanas kontrole un ilgtspēja.

Studiju programmas finansējumu veido studentu mācību maksas. Studentu studiju maksu nosaka BSA valde un apstiprina Senātā. Līdz studiju uzsākšanai ar katru imatrikulējamo tiek noslēgts individuālais studiju līgums, kurš ir spēkā visu studiju laiku.

Finanšu līdzekļu izmantošana: algu fonds; materiāli tehniskās bāzes attīstība; bibliotēkas fonda paplašināšana; studentu pašpārvaldei; nodokļu nomaksa; ēku komunālie maksājumi; apsaimniekošana; reklāma; citi izdevumi.

Budžeta sadalījums un izlietojums 2017./2018. St. gadā

I. Augstskolas/koledžas ieņēmumi

Rindas kods	Ieņēmumu veids	Ieņēmumu apmērs, EUR
9000	Iestādes ieņēmumi (9100.+9200.+9300.rinda)	3 395 918
9100	Ieņēmumi studijām (9110.+9120.+9130.+9140.rinda)	2 768 753
9110	Dotācijas no valsts budžeta	
9111	tajā skaitā ieņēmumi no ES struktūrfondiem	
9120	Pašu ieņēmumi no studiju maksas	2 726 563
9130	Ieņēmumi no ārvalstu finanšu palīdzības	
9140	Pārējie ieņēmumi	42 190

9200	Ieņēmumi zinātniskajai darbībai (9210.+9220.+9230.+9240.rinda)	26 275
9210	Ieņēmumi no valsts budžeta (9211.+9212.+9213.+9214.+9215.+9216.rinda)	19 366
9211	tajā skaitā ieņēmumi no ES struktūrfondiem	19 366
9212	Ieņēmumi no LZP grantiem un programmām	
9213	Zinātnes bāzes finansējums	
9214	Valsts pētījumu programmu finansējums	
9215	Zinātniskās darbības attīstības finansējums	
9216	Pārējie ieņēmumi no valsts budžeta	
9220	Ieņēmumi no ārvalstu finanšu palīdzības	
9221	Tajā skaitā ieņēmumi no līgumdarbiem ar ārvalstu juridiskajām personām	
9230	Ieņēmumi no līgumdarbiem ar Latvijas Republikas juridiskajām personām	6 909
9240	Pārējie ieņēmumi zinātniskajai darbībai (norādīt būtiskākos)	
9241		
9300	Pārējie ieņēmumi (norādīt būtiskākos)	600 890
	Ieņēmumi no grāmatu mazumtirdzniecības	21 415
	Ieņēmumi no telpu īres	74 161
	Granti	505 314

II. Augstskolas/koledžas izdevumi

Rindas kods	Izdevumu veids	Izdevumu apmērs, EUR
A	B	1
10000	Iestādes izdevumi (10010.+10020.+10030.+10040.+10050.+10060.+10070.rinda)	3 104 714
10010	Darba samaksa	1 536 975
10011	akadēmiskajam personālam	918 326
10012	administratīvajam personālam	330 911
10013	vispārējam personālam	287 738
10020	Darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, sociāla rakstura pabalsti un kompensācijas	331 984
10030	Preces un pakalpojumi	503 036
10031	Komandējumi un dienesta braucieni	18 019
10032	Pakalpojumi	369 475
10033	no tiem komunālie pakalpojumi	139 325
10034	Krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs, kurus neuzskaita 5000.kodā	107 567
10035	Izdevumi periodikas iegādei	7975
10036	Budžeta iestāžu nodokļu maksājumi	
10040	Subsīdijas un dotācijas	
10050	Pamatkapitāla veidošana	208 618
1051	pamatlīdzekļi	208 618

10060	Sociālie pabalsti		
10061	tajā skaitā stipendijas		
10062	transporta izdevumu kompensācijas		
10070	Pārējie izdevumi (norādiet būtiskākos)	524 101	
	Pārdoto preču pašizmaksa	18 787	
	Granti	505 314	

Pārskata periodā finansiālā tendence ir pozitīva augoša, kā arī materiāli tehniskais nodrošinājums ir mūsdienīgs un pielāgots studijām. BSA finanšu līdzekļu izmantošana:

- Akadēmiskā personālā algas fonds;
- Akadēmiskā personāla pētniecības darbības nodrošinājums;
- Pieaicināto mācībspēku algas fonds;
- Vispārīgā personālā algu fonds;
- Nodokļu nomaksa;
- Studentu pašpārvaldei;
- Materiāli tehniskās bāzes attīstība;
- Bibliotēkas fonda paplašināšana;
- Ēku komunālie maksājumi;
- Apsaimniekošana;
- Reklāma;
- Citi izdevumi.
- Materiāli tehniskā bāze

BSA ik gadu turpina attīstīt studijām nepieciešamo materiāli tehnisko nodrošinājumu.

Akadēmijai ir sadarbība ar vairāku valstu vēstniecībām Latvijā. Ar Vācijas, Ukrainas, Gruzijas, Azerbaidžānas un Krievijas vēstniecības atbalstu mācību iestādē ir izveidoti informatīvie centri.

BSA ir sekmīgi realizējusi ES fondu (LED, ESF, ERAF, Tempus, Erasmus u.c.) projektus, kas ir veidojis fondu apgūšanas pieredzi, kā arī prasmes konsultēt apmācāmos un sniegt informāciju plašākai sabiedrībai. BSA ir aktīvie iesaistījusies Eiropas Savienības un citu fondu apgūvē, - iepriekšējo pieredzi var apskatīt BSA mājas lapā. Izveidots arī Eiropas informācijas centrs.

BSA ir augusi līdzī straujiem informāciju tehnoloģiju attīstības tempiem, modernizējot datorklases (Rīgā – 6), bibliotēkas, auditorijas, kā arī izveidojusi TV tiltu sistēmu starp Rīgu un 7 BSA filiālēm.

Baltijas Starptautiskās akadēmijas telpu nodrošinājums uz 01.09.2018.

Adrese	Pamatojums	Kopējā platība BSA filiālēs (m ²)							
		Rīga	Daugavpils	Liepāja	Ventspils	Jelgava	Rēzekne	Jēkabpils	Smiltene
Studiju un zinātniskā darba telpu platība – kopā		7135	2146	1110	250	2625	450	300	400

Lomonosova iela 4, Rīga	Pirkuma līgums (01/10/02)	3408							
Lomonosova iela 1/4, Rīga	Pirkuma līgums (06/05/03)	3727							
Dzelzceļu iela 3, Daugavpils	Pirkuma līgums (07/08/00)		2146						
Liegada iela 3, Liepāja	Pirkuma līgums (26/02/02)			1110					
Tārgales iela 5, Ventspils	Nomas līgums (01/07/05)				250				
Skolas iela 46, Ozolnieki, Jelgavas rajons	Pirkuma līgums (28/05/02)					2625			
Dārzu iela 21/17, Rēzekne	Nomas līgums (01/05/04)						450		
Jauna iela 44, Jēkabpils	Nomas līgums (01/09/09)							300	
Dārza iela 17, Smiltene	Nomas līgums (01/09/03)								400
t.sk. sporta un atpūtas telpu platība		665	106	60					
Dienesta viesnīcu platība		70.4	196	57.1	61.1	65	62.7		

Adrese	Pamatojums	Kopējā platība BSA filiālēs (m ²)							
		Rīga	Daugavpils	Liepāja	Ventspils	Jelgava	Rēzekne	Jēkabpils	Smiltene
Lomonosova iela 14-82, Rīga	Pirkuma līgums (29/05/00)	70.4							
Teātra iela 24-3, Daugavpils	Pirkuma līgums (26/11/99)		65						
Teātra iela 24-1, Daugavpils	Pirkuma līgums (19/03/01)		58						
Teātra iela 24-6, Daugavpils	Pirkuma līgums (13/06/03)		73						

Lielā iela 12-50, Liepāja	Pirkuma līgums (09/11/99)			57.1					
Celtnieku iela 18- 46, Ventspils	Pirkuma līgums (19/07/00)			61.1					
Skolas iela 46, Ozolnieki, Jelgavas rajons	Pirkuma līgums (28/05/02)				65				
Dārzu iela 65-92, Rēzekne	Pirkuma līgums (03/07/03)					62.7			

Studiju programmu vada programmas direktors. Studiju programmas direktors katru gadu sagatavo pašnovērtējuma ziņojumu, kurā tiek atspoguļoti galvenie iepriekšējā studiju gada rezultāti un dots to novērtējums, norādītas galvenās problēmas un trūkumi. Tāpat ikgadējā pašnovērtējuma ziņojuma uzdevums ir parādīt izmaiņas, kas notikušas studiju programmas saturā, realizācijas veidā un akadēmiskajā personālā.

Programmas Padome pēc akadēmiskā personāla pārstāvju ieteikuma izvērtē izmaiņas studiju programmā un, ja tās tiek akceptētas, iesniedz apstiprināšanai augstskolas Senātā. Programmas direktors un Programmas Padome lemj par nepieciešamību pārbaudīt akadēmiskā personāla pārstāvju darba kvalitāti, kā arī par studiju organizācijas jautājumiem. Programmas direktors kontrolē programmas akadēmiskā personāla darba kvalitāti (darba disciplīnu, nodarbību saturu, pieejamību studejošajiem).

Starpprogrammu līmenī pēc Programmas Padomes lēmuma var noteikt studiju programmas auditu, kurā iesaistās gan auditējamās programmas, gan citu programmu akadēmiskais personāls. Studiju programmas iekšējā auditā tiek novērtēti:

4. studiju programmas vadības sistēmas efektivitāte: pašnovērtējuma ziņojuma informācija, kā arī analizēti iebildumi un priekšlikumi, kas saņemti un norādīts, cik no tiem īstenoti vai, ja nav īstenoti, analizēti cēloņi;
5. atgriezeniskās saites analīze: kāda ir studiju programmas vadības un akadēmiskā personāla pieejamība (pieņemšanas laiki, to atbilstība apmeklētāju skaitam, risināmo jautājumu loks, ieteikumi efektivitātes uzlabošanai, piemēram, par kompetenču sfēru sadali starp augstskolas administrāciju).
6. ar programmas īstenošanu saistītās dokumentācijas un faktu pārbaude: vai pārskata gada laikā arhīvam nodota normatīvajiem aktiem atbilstošā studiju programmas dokumentācija (tiek saņemts arhīva apstiprinājums), kā arī pārbaudīts, kā un cik ilgi tiek uzglabāti programmā studējošo zinātniskie darbi.

Ja pašnovērtējuma ziņojumu analīzē vai BSA darbībā konstatētas būtiskas ar izglītības kvalitātes jautājumiem saistītas problēmas, dibinātāji un Senāts izveido darba grupu šo problēmu izpētei. Darba grupas sastāvu un tās darbības laiku nosaka atbilstoši risināmajai problēmai. Darba grupas iegūtie rezultāti tiek ievēroti noteiktu BSA vadības lēmumu pieņemšanā.

Akadēmijas līmenī kvalitātes jautājumi tiek risināti ar Studiju metodiskās padomes palīdzību, kas darbojas saskaņā ar Senāta apstiprināto *Studiju metodiskās padomes nolikumu*. Studiju metodiskās padomes mērķis ir uzlabot akadēmijā iegūtās izglītības kvalitāti, piedaloties akadēmijas stratēģijas izstrādē, kā arī studiju un ar tām saistīto organizatorisko jautājumu risināšanā. Padomes uzdevumi ir:

- 5) izstrādāt un uzlabot studiju organizāciju;
- 6) risināt studiju metodoloģiskos un metodiskos jautājumus;
- 7) sniegt padomus akadēmijas vadībai racionālai un mērķtiecīgai intelektuālo un materiālo resursu izlietošanai;
- 8) pieņemt lēmumus ar studijām saistītos jautājumos, kuri nav Akadēmijas pārstāvības, vadības un lēmēj institūciju kompetencē.

Padomes sastāvu veido BSA studiju prorektors, studiju programmu direktori un filiāļu pārstāvji. Ex officio Padomes darbā var piedalīties BSA rektors un BSA dibinātāji. Ar studiju programmu īstenošanu saistītu būtisku jautājumu izlemšanā tiek uzaicināti piedalīties arī studējošo pārstāvji.

Studiju programmu panākumi ir atkarīgi no dažādu akadēmijas struktūru ciešas sadarbības.

Metodiskais un informatīvais nodrošinājums

Internetā BSA mājas lapā un studentu informatīvajā sistēmā MOODLE tiek publiskota studējošiem nepieciešamā informācija. BSA turpinās metodiskā nodrošinājuma pilnveides darbu, kas ietver studējošo akadēmiskās dzīves reglamentāciju un studiju procesa metodisko nodrošinājumu.

Informācija studentiem ir izvietota BSA mājaslapas sadaļās:

- Reflektantiem
- Studentiem
- Normatīvie dokumenti
- Bibliotēka

Ar studiju programmu saistītā informācija tiks izvietota sadaļā Programmas un ietvers visu programmām nepieciešamo metodisko informāciju, proti, kursa aprakstus, programmas, studiju darbu un noslēguma darba noformēšanas prasības, atbilstošas veidlapas.

Studējošajiem būs iespēja komunicēt ar docētājiem gan klātienē, izmantojot paredzētās konsultācijas, gan skyp konsultācijās, gan e-vidē.

Studējošajiem tiek nodrošinātas docētāju konsultācijas. Studējošais ar sev interesējošajiem jautājumiem par studiju procesu var vērsties gan Studiju informācijas centrā, gan mācību daļā, gan pie studiju programmas direktoravai par starptautiskās mobilitātes jautājumiem – ERASMUS nodaļā.

Informatīvo resursu (bibliotēka un pieejamās datubāzes) novērtējums

Baltijas Starptautiskajai akadēmijai ir laba materiālā bāze, mūsdienīga bibliotēka, kurā ir pieejama literatūra, periodika, elektroniskās datu bāzes, ka arī citi resursi, kas nepieciešami studējošajiem un akadēmiskajam personālam. BSA ir augusi līdzī straujiem informāciju tehnoloģiju attīstības tempiem modernizējot datorklases (Rīgā – 6, filiālēs – 8), bibliotēkas, auditorijas, kā arī izveidojusi TV tiltu sistēmu starp Rīgu un 7 BSA filiālēm.

BSA bibliotēkas resursi

Vispārēja informācija	<ul style="list-style-type: none"> • BSA bibliotēkai ir piešķirts akreditācijas statuss; • BSA bibliotēka ir LATABA un Juridisko bibliotēku Konsorcijs locekle; • BSA bibliotēka ir organizēta un strādā saskaņā ar LR likumdošanu par zinātnisko bibliotēku darbību. • BSA visām programmām ir kopīga bibliotēka, bet tās fonda komplektēšanā tiek ievērotas programmu pētnieciskās un profesionālās intereses. • BSA zinātniskā bibliotēka, kas apkalpo visus lietotājus koncentrē informācijas resursu, kas nepieciešami studiju procesam un mācībspēku darbam, nodrošina to pieejamību, sadarbojas ar fakultāšu vadību un nozaru speciālistiem informācijas nodrošinājuma un pakalpojumu sniegšanas jautājumos, kā arī piedalās lietotāju apmācībā. • Bibliotēka atvērta 49 stundas nedēļā, arī sestdienās. • Lietotājiem ir iespēja sazināties ar bibliotēku telefoniski un pa e-pastu, pasūtīt <u>grāmatas</u> uz filiāliem. • Bibliotēkā ir 106 (59)* lasītāju vietas. • Lietotājiem pieejami 25 (23)* datori ar interneta pieslēgumu ar iespēju ierakstīt informāciju USB informācijas nesējos vai izprintēt. • 2018. gada I. pusgada beigās bibliotēku bija apmeklējuši ap 1 800 aktīvie lietotāji (Rīgā). • Bibliotēkas telpās studentiem pieejams bezmaksas bezvadu internets. • Bibliotēkā ir 1 kopēšanas ierīce, 5 drukas ierīces un 5 skeneri. (Rīga) • Lietotājiem internetā pieejams elektroniskais kopkatalogs, kurā iespējams sameklēt informācijas resursus un tos pasūtīt. • Viss BSA bibliotēkas krājums ir iekļauts elektroniskajā katalogā. • Bibliotēkā lietotājiem iespējams iepazīties ar iepriekšējo gadu studentu bakalaura, maģistra un promocijas darbiem, kā arī ar pasniedzēju publikācijām. • Bibliotēkai ir sava mājas lapa, kurā regulāri tiek ievietota informācija par bibliotēkas jaunieguvumiem. • grāmatu saraksts angļu valodas: Eiropas Savienība: politika, tiesību zinātne, ekonomika; psiholoģija; tiesību zinātne; ekonomika; interjers, dizains (sk. mājas lapa). • Katra mācību gada sākumā 1. kursa studenti tiek iepazīstināti ar bibliotēku, tajā pieejamajiem informācijas resursiem un to izmantošanu. • Bibliotēkā ir iespēja pēc pieprasījuma sagatavot literatūru atbilstoši kursa, bakalaura vai maģistra darba tēmai 			
Grāmatu fonds (Rīga + filiāli)	Kopējais grāmatu, brošūru un žurnālu skaits (datēts 30.12.2017.g)			
	Eksemplāru skaits		Valoda	
	30605		latviešu valodā	
	4142		angļu valodā	
	88670		krievu valodā	
Kopā: 123 417				
Grāmatu fonda sadalījums Rīgā	BSA/eks./	Latviešu val.	Angļu val.	Krievu val.
	45 797	6877	2591	35842
Žurnālu un laikrakstu	1. Bilance 2. Вопросы государственного и муниципального управления			

abonēšana	3. Деньги и кредит 4. Маркетолог 5. Экономика образования 6. Экономический журнал ВШЭ
-----------	--

Grāmatu fonda organizācija sastāvs un struktūra:

✓ Grāmatu fonds tiek sistematizēts pēc UDK sistēmas.

Kultūras vēsture. Latvijas kultūra.	1685 eks.
lozofijas būtība un nozīme.	3052 eks.
lozofijas pamati	80 nosauk.
siholoģija.	4207 eks.
oģika. Izziņas teorija. Zinatnes metodoloģija un loģika.	150 eks.
Pētnieciskā darba metodes	47 nosauk.
olitika. Socioloģija. PR.	5015 eks.
konomika. Tautsaimniecība. Ekonomikās zinātnes.	20827 eks.
33(09) Ekonomiskās zinātņu vēsture	61 nosauk.
33(09)K Ekonomiskās zinātņu vēsture Krievijā	18 nosauk.
330 Ekonomikas zinātne	150 nosauk.
330(L) Loģistika	36 nosauk.
330(S) Saimniecības ekonomika	10 nosauk.
330.0 Nozartirgus ekonomika	9 nosauk.
330.1 Makroekonomika. Mikroekonomika	91 nosauk.
330.3 Ekonomiskās attīstības faktori	17 nosauk.
330+51 Ekonomikās matemātikā analīze	59 nosauk.
330+51(M) Matemātiskās metodes ekonomikā	25 nosauk.
311 Statistikas teorija. Statistikas metodes	50 nosauk.
331 Darbvedība	29 nosauk.
331.87 Darba organizācija	155 nosauk.
331.88 Personāla vadība psiholoģija	26 nosauk.
334 Saimnieciskās darbības uzņēmumu un apvienības	11 nosauk.
336 Finanšu teorija. Finanšu zinības	117 nosauk.
336(M) Finanšu menedžments	54 nosauk.
336(L) Līzings	14 nosauk.
336.1 Finansēšana un investīcijas	67 nosauk.
336.2 Nodokļi	62 nosauk.
336.6 Saimniecisko organizāciju finanses.	133 nosauk.
336.60 Vadības grāmatvedība	36 nosauk.
336.6(A) Audīts	39 nosauk.
336.7 Nauda. Naudas sistēmas	62 nosauk.
336.71 Bankas. Bankas sistēmas. Biržas	66 nosauk.
336.76 Fondu biržas	17 nosauk.
336.761 Vērtspapīru tirgi	38 nosauk.
338.2 Ekonomiskā politika	196 nosauk.
338.2(F) Frančaizings	6 nosauk.
338.2(K) Antikrīzisa menedžments	16 nosauk.
338.2(M) Menedžments. Mācību grāmatas	48 nosauk.
338.2(P) Menedžmenta psiholoģija	17 nosauk.
338.2(R) Menedžmenta riski	27 nosauk.
338.2(S) Stratēģiskais menedžments	40 nosauk.
338.21 Organizācijas vadīšana	85 nosauk.
338.22 Biznesa vadīšana	72 nosauk.

338.23 Uzņēmējdarbība	51 nosauk.
338.24 Biznesa plānošana	42 nosauk.
338.25 Projektu vadīšana	47 nosauk.
338.3 Ražošanas spēki un līdzekļi	48 nosauk.
338.3(K) Produkcijas kvalitāte	35 nosauk.
338.48 Tūrisma ekonomika	170 nosauk.
338.5 Cenu veidošana	15 nosauk.
339.1 Tirdzniecība. Mārketings	236 nosauk
339.1(B) Branding.	28 nosauk
339.2 Pakalpojumu mārketings	21 nosauk
339.5 Ārēja tirzniecība. Muitas. Eksports	22 nosauk
339.7 Starptautiskās finanses	36 nosauk
339.9 Pasaules saimniecība	141 nosauk.
338.91 Reģionālā ekonomika	25 nosauk.
368 Apdrošināšana	34 nosauk.
651 Lietvedība	34 nosauk.
681 Skaitļošanas tehnika	82 nosauk.
681.1(M) Informācijas tehnoloģija	47 nosauk.
681.3 Skaitļotāj grafika	62 nosauk.
Tiesības. Juridiskās zinātnes.	16096 eks.
340 Valsts un tiesību teorija. Tiesību pamati	202 nosauk.
347 Civiltiesības	200 nosauk.
347.4 Līgumsaistību tiesības	38 nosauk.
347.7(F) Finanšu tiesības	64 nosauk.
349.2 Darba tiesības	89 nosauk.
Reklāma.	170 nosauk.
Alodniecība.	1553 eks.

BSA elektroniskās datu bāzes

<i>Datu bāze</i>	<i>Apraksts</i>	<i>Finansēšanas avots</i>
EBSCO http://search.ebscohost.com	daudznozaru datu bāze, vairākām pilntekstu un apskatu datu bāzēm humanitārās, sociālajās un eksaktajās zinātnēs	BSA finansējums
LNB Digitālā bibliotēka http://gramatas.lndb.lv/	digitālajā bibliotēkā atrodamas digitalizētu laikrakstu, karšu, grāmatu, nošu un skaņu ierakstu kolekcijas.	Sadarbības līgums
HeinOnline + FILR http://www.heinonline.org	plašs žurnālu resursu tīkls tiesību zinātnē.	BSA finansējums
Financial Times www.ft.com	elektroniskā versija Avīzes "Financial Times" elektroniskā versija (ar arhīvu).	Dāvinājums
SCOPUS http://www.scopus.com	daudznozaru zinātnisko publikāciju bibliogrāfiskās un citēšanas informācijas datu bāze, kas satur gandrīz 20 000 žurnālu no aptuveni 5000 izdevējiem un 4,6 miljonus konferenču materiālus.	ERAF projekta "Vienota nacionālas nozīmes Latvijas akadēmiskā pamattīkla izveide zinātniskās darbības nodrošināšanai" finansējums
ScienceDirect www.sciencedirect.com	izdevniecības Elsevier datu bāze dabas un tehniskajās zinātnēs, medicīnā,	ERAF projekta "Vienota nacionālas nozīmes

	humanitārajās un sociālajās zinātnēs.	Latvijas akadēmiskā pamattikla izveide zinātniskās nodrošināšanai” finansējums	darbī
Latvijas Vēstnesis http://www.lv.lv	LR oficiālā laikraksta “Latvijas Vēstnesis” elektroniskā versija (arhīvs no 1993. gada.)	BSA finansējums	
Letonika www.letonika.lv	serviss un enciklopēdiskie resursi par Latviju. Vienuviet apkopoti nozīmīgākie uzziņu dati latviešu valodā.	BSA finansējums	
LURSOFT www.lursoft.lv	apjomīgs Latvijas laikrakstu publikāciju un ziņu aģentūras BNS krājums Internetā	BSA finansējums	
NAIS	normatīvie akti pa tematiem no “NAIS” datu bāzes.	BSA finansējums	
RUBRICON http://www.rubricon.com	universāla uzziņu izdevumu pilntekstu datu bāze, kurā veiksmīgi apvienota meklēšana vairāk nekā 60 nozīmīgākajās Krievijas enciklopēdijās, vārdnīcās, rokasgrāmatās un saistītajos Interneta resursos (krievu valodā)	Dāvinājums	
УИС РОССИЯ http://uisrussia.msu.ru	datu bāze pētījumiem humanitāro zinātņu jomā (krievu valodā)	Dāvinājums	
Интеррум http://www.integrum.ru	Krievijas invormatīvi-analītiskā aģentūra.	Dāvinājums	

Bibliotēkas fondu veido atbilstoši akadēmijā esošajām studiju programmām. Sekmīgu studiju procesa gaitu veicina plaša zinātniskā bibliotēka, kura regulāri tiek papildināta jaunāko literatūru. Ievērojami tika papildināts grāmatu skaits angļu valodā, īpaši sociālā darba, projektu vadībā, socioloģijā un sociālajā psiholoģijā, Eiropas Savienības politikā, menedžmentā un mārketingā.

Bibliotēkas metodisko vadību īsteno:

- Latvijas Nacionālā bibliotēka (sistematizācija un fondu kataloga sadalīšana pēc Latvijas UDK sistēmas);
- LU Akadēmiskā bibliotēka;
- LU Zinātniskā bibliotēka;
- Eiropas Savienības informācijas aģentūras bibliotēka (ESIA).

Bibliotēkas informācijas darbs:

- Grāmatu fonda tematiskais katalogs;
- Elektroniskais tematiskais katalogs;
- Katalogs E-biblio – 170 nosaukumi;
- Katalogs CD-biblio – 97 nosaukumi;
- Grāmatu saraksts angļu valodā: Eiropas Savienība /politika, tiesību zinātne, ekonomika/ – 38 nos.; psiholoģija – 183 nos.;PR, masu komunikācijas socioloģija – 15 nos.; tiesību zinātne – 32 nos.; ekonomika – 169 nos.;
- Eiropas Savienības informācijas centrs – (sk. mājas lapa www.bsa.edu.lv);
- Krievu centrs – (sk. mājas lapa www.bsa.edu.lv);

- Vācu informācijas centrs – (sk. mājas lapa www.bsa.edu.lv);
- Maģistra darbu katalogs – (sk. mājas lapa www.bsa.edu.lv);
- Elektroniskais katalogs – Internet – www.bsa.edu.lv/biblio/;
- Periodisko izdevumu katalogs;
- Jaunie grāmatu fonda bibliogrāfiskie saraksti visās zinātnes nozarēs (sk. mājas lapa www.bsa.edu.lv);
- Diferencēts informatīvais darbs ar rektoru, studiju programmas direktoru un docētājiem;
- Mediatēka;
- Mājas lapa BSA Internet: www.bsa.edu.lv ; (LV; ENG; RUS)
- Datu bāzes.

Bibliotēkas lasītāju apkalpošanas organizācija:

- BSA grāmatu fonds atrodas lasītavas Lomonosova ielā 1/4, Rīga un Filiālbibliotēkas, kuras atrodas atbilstoši filiāles adresiem.
- Visas bibliotēkas darba laiks ir piemērots gan pilna, gan nepilna laika studentiem;
- Pamatojoties uz 2018. gada 1. septembra datiem, BSA grāmatu fonds apkopo (grāmatas, brošūras, žurnāli) vairāk nekā 64355 drukāto vienību. Tai skaitā: latviešu valodā - 10682; angļu valodā - 2733; krievu valodā - 50881; vācu valodā - 359.
 - Bibliotēkas fondu veido atbilstoši akadēmijā esošajām studiju programmām. Pārskata periodā ar virziena programmas nodrošinājumu saistīto grāmatu fonds papildināts ar 2681 grāmatām.

№	Bibliotēka	BSA /eks./	latviešu val. /eks./	angļu val. /eks./	krievu val. /eks./	vācu val. /eks./
1.	Rīga	44197	6452	2441	35245	359

Bibliotēkas fonds tiek papildināts ar grāmatām, kuras tiek mērķtiecīgi iepirktas par dažādiem nozares virzieniem: tūrisma, viesnīcām, restorānu biznesu, izklaides un atpūtas industriju; no grāmatām, kuras dāvina autori, pasniedzēji, labdari, absolventi un programmas draugi. Tāpat bibliotēkas fonds tiek papildināts ar grāmatām, kuras tiek iegādātas dažādu projektu ietvaros.

Bieži vien grāmatas kā dāvanas atved pasniedzēji - vieslektori, kuri ierodas ERASMUS projekta ietvaros, tādēļ ir pieejamas grāmatas lietuviešu, vācu un citās valodās.

Virziena materiālās bāzes attīstībā tika izdalīti sekojoši pamatvirzieni:

1. Mācību un zinātniskās literatūras un periodisko izdevumu iegāde.
2. Datortehnikas iegāde un modernizācija, jaunas datorklases izveide.
3. Studējošo iespēju izmantot Internet paplašināšana.
4. Mācību telpu remonts un aprīkošana.

BSA datorsistēmas apraksts. uz 01.09.2017 g.

Nosaukums	Kopā	Rīga	Daugavpils	Jēkabpils	Jelgava	Liepāja	Rēzekne	Smiltene	Ventspils
Datori (kopā)	501	254	64	29	24	43	39	30	18
- studentu	376	172	55	25*	17	36	32	24	15**
- administrācija	155	112	9	4	7	7	7	6	3
Printeri, kopēšanas aparāti, faksi	104	63	12	3	4	6	9	5	2
Skeneri	13		4	1	1	6	1	0	0
Tikla iekārtas	69	43	10	1	3	5	4	2	1
Multimediju projektori, televizori	69	44	6	2	2	6	5	3	1
Citas iekārtas	167	128	13	4	5	5	5	7	0

*Tiek izmantota iznomātāja - Jēkabpils 2.vidusskolas - datorklase

** Tiek izmantota iznomātāja - Ventspils 3.vidusskolas - datorklase

Studiju virziena dažādu programmu ietvaros aktīvi tiek izmantota Baltijas Starptautiskajā akadēmijās "TV tilts" sistēma. Media Tilts ir papildus aprīkota ar multimediju tehniskiem līdzekļiem (projektori, videokameras u. c.) un ir liela apjoma auditorijas Rīgā (200 vietas). Dota sistēma ļauj lasāmās lekcijas Rīgā translēt reālā laika režīmā uz BSA filiālēm: Daugavpilī, Jēkabpilī, Jelgavā, Liepājā, Smiltēnē, Rēzeknē un Ventspilī.

Sistēma ir izveidota ar mērķi paplašināt labāko docētāju iespējas kontaktēties ar pēc iespējas lielāku auditoriju un dot iespēju komunicēties nodarbību laikā ar distancētos auditoriju divos virzienos: docētājs - auditorija; auditorija - docētājs. Ir iespēja rīkot seminārus, zinātniskās konferences, konsilijus utt. ar video un audiosignāla translāciju «reālā laikā». «TV tilts» bieži izmanto arī ārzemju viesprofesori, sabiedriskie un politiskie darboņi lekcijās. Individuālās konsultācijas pie pasniedzējiem no Rīgas filiāļu studenti saņem ar interneta palīdzību (Skype).

MediaTilts (VideoNET) kompleksa iespējas:

- neierobežota videokameru pieslēgšanas (vienā punktā - līdz 256 kamerām) ar salīdzinoši augstu izšķirtspēju 768x576 (PAL);
- vairāku videosignālu konvertācija - PAL, NTSC, SECAM;
- audio un videosignāla ierakstu iespēja, t. sk. ar augstu precizitāti: pēc taimera signāla;
- augsts ierakstu ātrums (līdz 400fps);
- komunikāciju protokolu uzturēšana TCP/IP, ISDN, X-25;
- paškontroles divlīmeņu sistēma;
- noskaņošanas daudzfunkcionālā sistēma;
- dažādi attēla režīmi, t. sk. Lietotāj definētie

Jaunas iekārtas un aparatūra programmas vajadzībām tiek iegādāta BSA tehniskās attīstības plāna ietvaros. Uz doto brīdi studiju process programmās tiek nodrošināts labiekārtotās un tehniski nodrošinātās auditorijās. Studiju process pietiekamā daudzumā ir nodrošināts ar:

1. kopēšanas tehniku;
2. vizuālās prezentācijas tehniku (multimediju videoprojektori; DVD/VHS tehnika);
3. datortehniku;

4. TV aprīkojumu, kas nodrošina telekonferences.

BSA studējošajiem un akadēmiskajam personālam ir pastāvīga iespēja strādāt Interneta tīklā, izmantot elektronisko pastu.

Izmantojamo programmu nodrošinājums Rīgā un Daudavpilī:

Operacionālas sistēmas: Microsoft Windows 2000/XP.

Ofisa programmas: Microsoft Office 2000/XP/2003/2007, Microsoft Office Viewers with Compatibility Pack, OpenOffice 3.0-3.3, Proofing Tools, Adobe Acrobat Reader 9/10, DJView, Cognitive Technologies Cunei Form 12, CD Burner XP Pro 4, 7zip 9, Mozilla Thunderbird 3.1, Microsoft Outlook Express, Skype 3.5-5.1.

Brouzeri: Mozilla FireFox 3.6, Opera 10, Google Chrome, Microsoft Internet Explorer.

Multimediju pielikumi: VLC, WinAMP, Windows MediaPlayer, Ffdshow, Qtime, Macromedia Flash Player, Macromedia ShockWave player.

Grafiskie pielikumi: Microsoft Paint.NET, Gimp, Inkscape.

Citas programmas: KAV 6, RealVNC, Java REu.c.

Papildus izmantojamais programmas nodrošinājums Daugavpilī:

Operētājsistēmas: MacOS

Pārlūki: Safari.

Grafiskie pielikumi: Adobe Creative Suite, Corel DRAW.

Papildus izmantojamais programmas nodrošinājums Rīgā:

Operētājsistēmas: Windows Vista/7/Server 2003/Server2008, Unix FreeBSD, CentOS, MacOS

Ofisa programmas: Abby FineReader, Nero.

Pārlūki: Safari.

Grafiskie pielikumi: Adobe Creative Suite, Corel DRAW, Macromedia Studio, Final Cut, Adobe Premiere.

Pielikumi projektēšanai: Autodesk 3DMAX, Autodesk AutoCAD, BCAD, ArhiCAD.

Citas programmas: Audacity, NVU, Tilde Jumis, Trados, Amadeus, iScala, Parallel Desktop, FoxPro, Virtual PC, GNU C++ compiler, Lazarus, Polinom, Octave, MASM, Xilinx WebPack.

1.7. Zinātniskās pētniecības (radošās darbības) īstenošana studiju virziena ietvaros, tai skaitā pētniecības institucionālā organizācija, studiju virziena īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla pētnieciskā (radošā) darbība, studējošo iesaistīšana pētniecības (radošajos) projektos

Pētījumu tematika ir cieši saistīta ar studiju programmas saturu un katra docētāja akadēmiskajām interesēm.

No 2008. aizsākusies sadarbība ar BSA studiju programmu "Kultūras vadība". Ar docētāju līdzdalību studiju virziena programmas organizēja vairākas starptautiskās un starpnozaru zinātniski praktiskās konferences un seminārus:

Starptautiskais zinātniski praktiskais seminārs "*Kultūru daudzveidība*" - partnerībā ar Latvijas akadēmisko bibliotēku, Harkovas Nacionālo universitāti, Kazaņas Valsts Kultūras un mākslu universitāti (ikgadējs seminārs, laika periodā no 2008. gada ir notikuši 6 semināri), semināros piedalījās referenti no Polijas, Dānijas, Igaunijas, Lietuvas, Krievijas (Kazaņa, Naberežņije Čelni, Sanktpēterburga), Ukrainas, Baltkrievijas. 4. seminārs (2011.gads) tika nodrošināts ar TV tilta starpniecību starp Rīgu un Poltavu. Starpnozaru zinātniski praktiskā konference „Pilsētas vide: vizuālie tēli un jutekliskā ainava” (2008.g. partnerībā ar Kazaņas Valsts Kultūras un mākslu universitāti); TEMPUS projekta noslēguma konference „Baltic MICE-Tourism Training Center”(2009.g.); Starpnozaru zinātniskais seminārs „Glamūrs: aktuālās kultūras tēli” (2010.g. partnerībā ar LU Slavistikas centru); Starptautiskais zinātniskais seminārs „Tradīcija posttradicionālajā sabiedrībā” (2011.g. partnerībā ar Latvijas akadēmisko bibliotēku, Kazaņas Valsts kultūras un mākslu universitāti un Harkova Nacionālo universitāti. Telekonference).

2016. gada 24. maijā notika Skype-konference, kurā piedalījās Latvijas un Ukrainas pētnieki. Konference bija veltīta XVI Кирилло-Методиевским lasījumam un organizēta starptautiskā projekta "Kultūru daudzveidība" ietvaros (partnerībā ar Latvijas akadēmisko bibliotēku).

Jau četrus gadus studiju virziena "*Viesnīcu un restorānu serviss un tūrisma un atpūtas organizācija*" programma sadarbībā ar programmu "Kultūras vadība" organizē starptautisko konferenci "Kultūras mantojums un tūrisma teritorijas". 2013. gada konferencē piedalījās pārstāvji no astoņām valstīm. 2014. g. un 2015. g. piedalījās 9 valstu pārstāvji. Konferenču rezultātā tiek izdoti zinātnisko rakstu apkopojumi, kuros sadaļā „Studentu un jauno zinātnieku sekcija” atrodamas arī virziena studentu un maģistrantu publikācijas. Tagad šis krājums ir recenzējams un recenzentu sastāvā ir zinātnieki no 7 valstīm. Konferences ietvaros tiek izmantotas tālavadības iespējas dalībai konferencē, izmantojot programmu Skype un WebEx.

Programmas ietvaros īpašā uzmanība tiek veltīta pētniecisko darbu veikšanai. Studenti piedalās zinātniski pētnieciskajās konferencēs un publicē savus rakstus. Piemēram, pārskata periodā "*Tūrisma un viesmīlības vadība*" un "*Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā*" programmas studenti piedalījās vairākās BSA rīkotajās studentu starptautiskajās un zinātniski praktiskajās konferencēs.

Jau trīs gadus pēc kārtas notiek Starptautiskais studentu seminārs par kroskultūru komunikāciju International Students' Seminar on Cross Cultural Communication, kuru organizē Angļu valodas centrs, virziena angļu valodas pedagoga I.Popovas vadībā. Semināra darba valoda ir angļu valodu un tajā piedalās gan BSA studenti un maģistranti, gan ERASMUS programmas studenti. 2014.gadā seminārā piedalījās 46 Hogeschool Rotterdam studenti, kuri prezentēja savu pilsētu zīmoliem veltītus projektus.

Starptautisko zinātniski praktisko konferenci „Izaicinājumu un iespēju laiks: problēmas, risinājumi, perspektīvas” jaunajiem zinātniekiem un studentiem jau piecus gadus organizē BSA partnerībā ar Baltijas psiholoģijas un menedžmenta

institūtu (Latvija), Grāmatvedības un finanšu koledžu (Latvija), Sankt-Pēterburgas Valsts ekonomikas universitāti (Krievija), Ukrainas nacionālās bankas Banku universitāti (Ukraina), Vadības nacionālo akadēmiju (Ukraina) un Varšavas sociāli administratīvo augskolu (Polija).

Jau divus gadus notiek studentu zinātniski-praktiskā konference "Studentu prakse - ceļš uz profesionālismu". Savās prezentācijās studenti analizē prakšu rezultātus, tajā skaitā arī ārvalstu prakses, dalās pieredzē, stāsta par rezultātiem. Šajā konferencē vienmēr piedalās pasniedzēji un aktīvā biznesa pārstāvji. Katru gadu šīs konferences ietvaros, lai risinātu problēmas, kuras ir saistītas ar konkurētspējīgu speciālistu sagatavošanu, notiek darba sesija (stratēģiskās plānošanas sesijas), kurās piedalās uzņēmēji, valsts iestāžu pārstāvji, pasniedzēji un studenti.

Pirmā sesija tika veltīta zināšanu, prasmju un kompetenču nepieciešamībai un nozīmei konkurētspējīgu darbinieku sagatavošanai tūrisma nozarē. Iegūtie rezultāti tagad tiek izmantoti, veidojot studiju programmas un prakses.

Otrajā prognožu sesijā, kura notika 2016./2017. ak.g. rudenī, dalībnieki atbildēja uz jautājumiem par to, kāda veida sadarbība var būt starp augstskolas pārstāvjiem, valsti un uzņēmējdarbības nozari, kā arī to, kas ir savstarpēji izdevīgi un kādu lomu spēlēt šo struktūru mijiedarbība.

2016. gadā 2 studentiem ir dota iespēja piedalīties studentu konferencē Sočos, kur viņi uzstājās ar referātiem, saņēma sertifikātus par piedalīšanos un viņu ziņojumi tiks publicēti universitātes zinātnisko rakstu krājumā. Konferences klātienē Jeļena Miloradova uzstājās ar referātu "Masu pasākumu izveide destinācijas mārketinga ietvaros", Aleksejs Žarkovs uzstājās ar referātu "Tūrisma reklāmas potenciāls sociālajos tīklos". 3 studenti un 4 pasniedzēji piedalījās konferencē izmantojot Skype video-konferences piedāvājumu ar ziņojumiem, kurus augstu novērtēja speciālisti. Jau otro gadu pēc kārtas virzienā notiek studentu zinātniski-praktiskā konference "Studentu prakse - ceļš uz profesionalitāti", kurā piedalās visi virziena studenti, tostarp tie, kas stažējas vai studē ERASMUS programmas ietvaros. Šajā konferencē studenti uzstājās ar referātiem, analizējot savu pieredzi, kuru guvuši piedaloties studentu praksēs attiecīgajā nozarē. Konferences laikā notiek tikšanās ar darba devējiem, pasniedzējiem un citu augstskolu studentiem.

Arī maģistranti aktīvi piedalās zinātniskajās konferencēs, jo daļa no praktiskās sagatavotības, kas ir ietverta maģistra studiju programmā.

2016. gadā virziena pasniedzēji piedalījās 24 konferencēs, 2017. gadā - 32.

Kopējais BSA publikāciju skaits pārskata periodā:

	BSA pasniedzēju zinātniskais, metodiskais darbs	Publikāciju skaits
1	Zinātniskās publikācijas starptautiskajā datu bāzē Thomson Reuters Web of Science	9
2	Zinātniskās publikācijas starptautiskajā datu bāzē	32

	SCOPUS		
3	Zinātniskās publikācijas starptautiskajā datu bāzē EBSCO host	30	
4	Zinātniskās publikācijas citos starptautiskajos izdevumos	151	
5	Zinātniskās publikācijas Latvijas izdevumos	242	
6	Mācību grāmatas un metodiskā literatūra	9	

Programmas docētāji regulāri piedalās BSA organizētajās konferencēs un zinātniskajos semināros, kā arī citu Latvijas un ārvalstu augstskolu organizētajās konferencēs, kas gan paplašina profesionālo redzesloku, gan ļauj veikt zinātnisko darbību izvēlētajā jomā. Pētījumu rezultāti atspoguļojas izdotajās monogrāfijās, zinātniskajos rakstos un publicētajos konferenču materiālos.

Sadarbībā ar Zinātnisko padomi virziena „Baltijas jūras reģiona ekonomikas attīstība” ietvaros un sadarbībā ar BSA doktorantūru, docētāji un maģistranti piedalās zinātniskajās konferencēs, referējot par tūrisma attīstības tematiku, kā vienu no svarīgākajām valsts nozarē. Zinātnisko pētījumu programmas „Baltijas jūras reģiona ekonomikas attīstība” sadarbības līgums ar AKADEMIA PODLASKA, Siedlce.

Ar plānoto BSA konferenču sarakstu var iepazīties BSA mājas lapā, sadaļā “Konferences” <http://www.bsa.edu.lv/lang/lat/konferences/konferences.html>.

Virziena pasniedzēji attīsta savas zinātniskās darbības virzienus. Kā daļu no šiem virzieniem viņi veic pētījumus, raksta zinātniskus rakstus, piedalās konferencēs, vada studentu un maģistrantu zinātniskos darbus.

Nozīmīga pasniedzēju zinātniskā darbība sastāvdaļa ir - dalība projektos. BSA aktīvi iesaistās dažādu projektu realizēšanā, gan kā projekta iesniedzēji, gan kā partneri, kas sekmē jaunu ideju ģenerēšanu, paplašina student, akadēmijas mācību spēku un personāla iespējas.

Viens no svarīgajiem projektiem virziena darbības ietvaros bija dalība projektā „Latvijas ilgtspējīga tūrisma klasteris” (Latvijas Tūrisma aģentu un operatoru asociācija (ALTA) 12.09.2012. Līgums Nr.L-KAP-12-0003 ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru), kurā doc. N.Sotikova un doc. M.Gunāre piedalījās kā ekspertes. Projekta ietvaros tika izstrādāta pieeja Latvijas ilgtspējīga tūrisma klāsteru izveidei un izstrādāts profesijas standarts tūrisma aģentūru darbiniekiem.

2014.g. doc. M.Gunāre piedalījās projektā „Tender-based financing of short-term visit scientists”, kode VP1-3.1-ŠMM-01-V-02-001, Lietuva, Kaunas. Tika izstrādāts un nolasīts lekciju kurss par tūrisma mārketinga jaunajām tehnoloģijām.

2015. gada decembrī beidzās projekts "Business in Malopolska - Partnership Network". Projektam tika piešķirts Mazpolijas Reģionālās Darbības Programmas 2007. - 2013., prioritātes nr.8 "Starpreģionu sadarbība", aktivitātes 8.2 "Mazpolijas pozīcijas izveide Eiropas sadarbības tīklā" līdzfinansējums. Projekta mērķis bija izveidot ekonomisko piedāvājumus Mazpolijas vojevodistes partnervalstīs un

ekonomisko pārstāvniecību atvēršana Mazpolijas vojevodistēs. Projektu realizēja Mazpolijas Reģionālās Attīstības Aģentūra, Mazpolijas vojevodistes, Fonds "Victoria" (Kaļiņingrada), Baltijas Starptautiskā Akadēmija (Rīga), Ļvovas Tirdzniecības un Rūpniecības palāta.

SIA "Baltijas Starptautiskā akadēmija" 29.09.2015. ir noslēgusi līgumu nr. L-ĀTA-15-3241 ar Latvijas investīciju un attīstības aģentūru par projekta "Baltkrievijas tirgus apgūšana - ārējais mārketingš" apakšaktivitātē "Ārējo tirgu apgūšana - ārējais mārketingš", ko līdzfinansē Eiropas reģionālās attīstības fonds.

No 2015. gada BSA ir kļuvusi par projekta tūrisma jomā 561832-EPP-1-2015-1-LV-EPPKA2-CBHE-SP "European Dimension in Qualifications for the Tourist Sector" ERASMUS+ vadītāju. Projektā piedalās 16 partneri no 6 valstīm. Galvenais projekta mērķis: profesionālo standartu harmonizācija un tūrisma nozares kvalifikāciju regulējums ES, Krievijā un Kirgīzijā.

Projekta ietvaros, lai noteiktu profesionālo zināšanu, prasmju un kompetenču līmeni sanāksmju industrijā, iemaņu un klasifikāciju prasības tūrisma nozares speciālistiem, tika anketēti 500 tūrisma nozares pārstāvji. **Projekta rezultāti nodrošinās:**

1. Veidos nepieciešamo prasību pamatu profesionālo standartu izstrādei tūrisma nozarē.

2. Veidos pamatrādītājus, lai precizētu un aktualizētu darba aprakstus/amata pienākumus un amata hierarhiju tūrisma nozares uzņēmumos.

Plānotais projekta rezultāts: tālākizglītības kursi pasniedzējiem "Mūsdienu tehnoloģijas un projektēšanas instrumenti izglītības programmām" un **starptautiskā maģistra studiju programma** "Kvalitātes vadība tūrisma nozarē".

2016. gadā 4 virziena pasniedzēji, 1 maģistrants un 1 students ir kļuvuši par projekta ERASMUS+ Staff Mobility for teaching between programme and partner countries Nr. STA-OUT-13. Eastern Partnership program dalībniekiem. Šī projekta ietvaros studenti studēja partneru augstskolās, pasniedzēji lasīja lekcijas tūrisma fakultāšu studentiem un maģistrantiem.

Vairāki pasniedzēji ir iesaistīti projektos, kuri ir saistīti ar viņu zinātnisko interešu sfēru.

1.8. Informācija par ārējiem sakariem

BSA ir plaši izvēsta starptautiskā sadarbība, kas ir izveidojusies vairākos līmeņos, kura balstās gan uz studiju virzienu, gan studiju programmu līdzdalību starptautiski finansētos izglītības vai zinātnes projektos, tai skaitā studentu apmaiņas projektos, gan arī uz studiju programmās iesaistītajiem pasniedzēju personīgajiem zinātniskajiem kontaktiem un zinātnisko sadarbību, kurā tiek veiksmīgi iesaistīti arī studenti.

Pēdējos gados studiju virziena "Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija" sadarbību – gan vietējo, gan starptautisko – ilustrē turpmāk minētie piemēri, kuri tikai daļēji attaino visus esošos kontaktus.

1.8.1. Sadarbība ar darba devējiem, profesionālajām organizācijām Latvijā un ārvalstīs

Studiju virziena ietvaros abas programmas cieši sadarbojas ar darba devējiem dažādos līmeņos.

Darba devēji tiek ar studentiem, lasa lekcijas, iepazīstina ar darba specifiku dažādās nozarēs un institūcijās. Dažas organizācijas piedāvā iespēju iepazīties ar savu darbību klātienē (viesnīcas, moteli, hoteli, muzeji, tūrisma aģentūras, Tallink, lidosta, Saeima).

Darba devēji piedalās BSA organizētajās konferencēs, kā arī dod iespēju studentiem piedalīties dažādu pasākumu organizēšanā (izstādes, Nikos Travel, Poetika, tūrisma forums, EM TN u.t.t.).

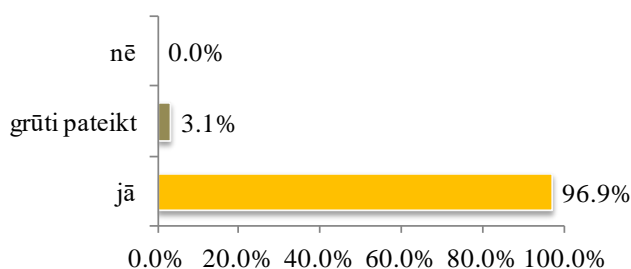
BSA ir Latvijas viesnīcu un restorānu asociācijas (LVRA) un ALTA loceklis. Pateicoties dalībai asociācijās, mēs uzzināsim visus svarīgākos nozares jaunumus. Asociācijas piedāvā iespējas apmeklēt konferences, apmācības seminārus, diskusijas par nozares attīstību (Travelnews, Latvijas viesnīcu un restorānu asociācija, ALTA). BSA studenti un pasniedzēji izmanto šīs iespējas.

Jau divus gadus mēs piedalāmies Latvijas pasākumu forumā. Forumā ir pārstāvēti vairāk nekā 180 speciālistu no pasākumu organizēšanas jomas. Tas dod studentiem un maģistrantiem iespēju izprast darba organizācijas īpatnības atpūtas un izklaides industrijā.

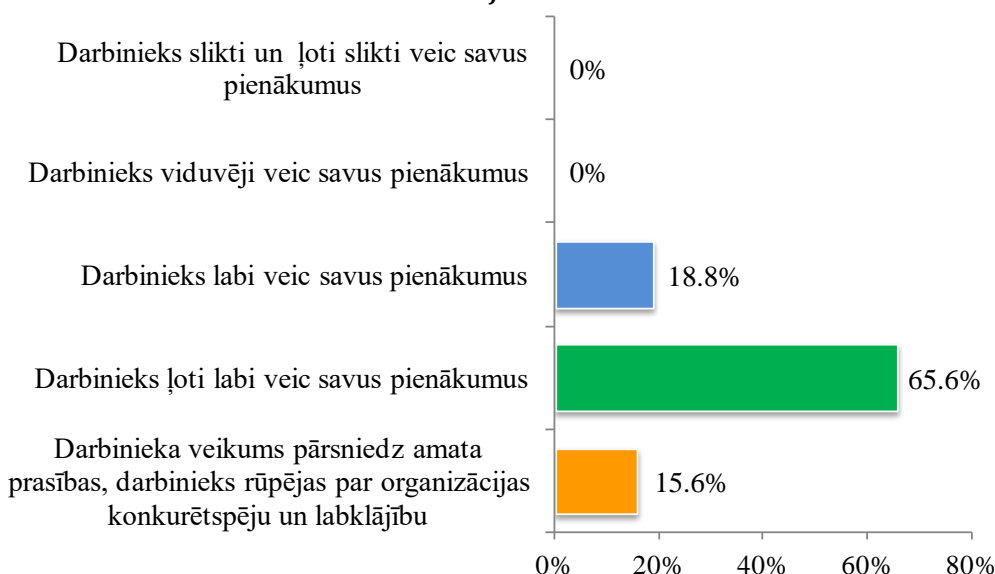
Sadarbībā ar darba devējiem tiek izstrādāti studiju kursi, kas uzlabo speciālistu sagatavošanas kvalitāti.

Jau trīs reizes akadēmijā notika stratēģiskās plānošanas sesijas, kuru ietvaros tiek apspriesti svarīgākie speciālistu sagatavošanas jautājumi un izstrādāti sadarbības veidi. Pateicoties šādai darbībai ir radušās studentu un absolventu nodarbinātības iespējas. Ir lieliskas prakses iespējas Latvijā. Darba devēju aptaujasā var redzēt viņu apmierinātību par studentu sagatavotības kvalitāti.

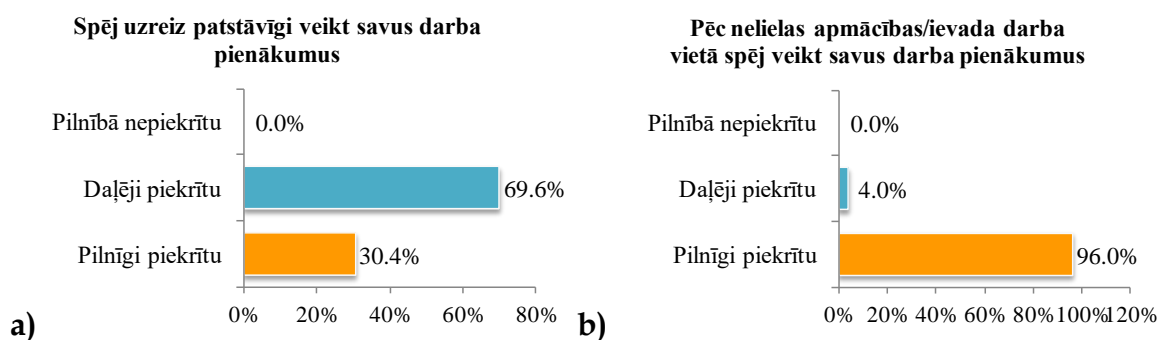
Kopumā darba devēji pietiekami augstu novērtēja studentu un absolventu spēju veikt savus darba pienākumus, turklāt 50% pilnībā piekrīt, ka "Kopumā izteikt vērtējumu grūti, jo absolventi ir ļoti atšķirīgi" (Puc. 2).

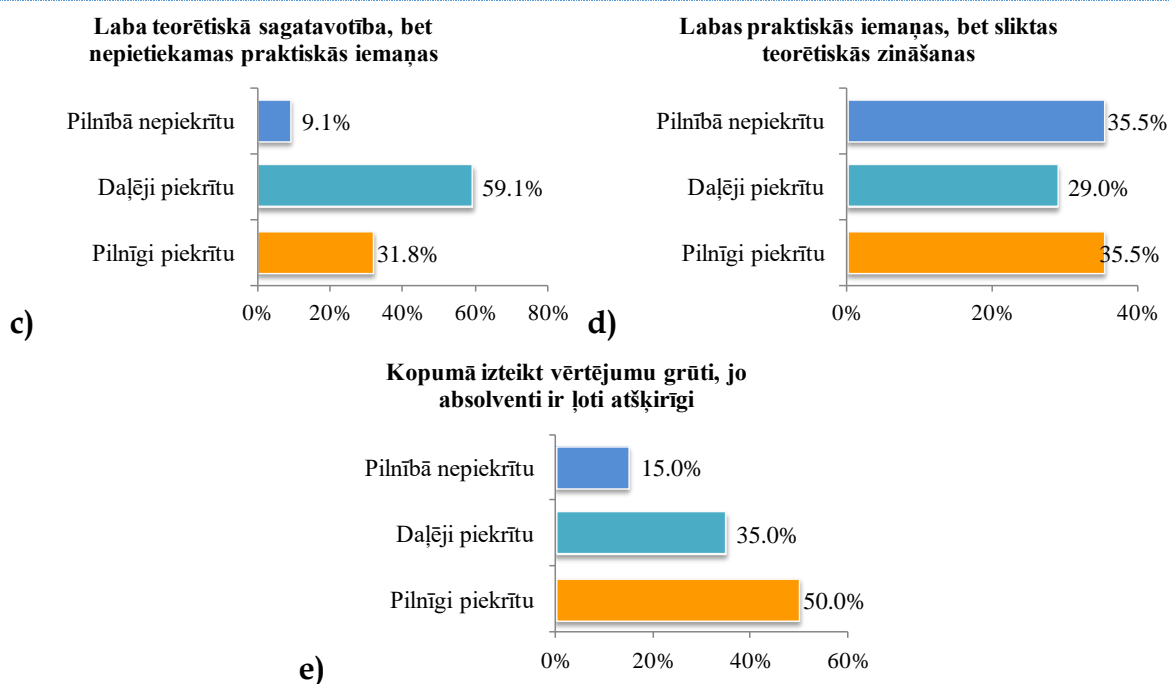

15. Attēls. Atbildes uz jautājumu: "Vai Jūs ieteiktu BSA studiju virziena "Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija" absolventus citiem darba devējiem?"

16. Attēls. Atbildes uz jautājumu: "Kā Jūs vērtējat BSA studiju virziena "Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija" absolventa profesionālo darbību?"

17. Attēls. Atbildes uz jautājumu: "Kā Jūs kopumā varētu raksturot BSA studiju virziena "Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija" absolventus?"

Uzticība un programmas augsts novērtējums izpaužas arī tajā faktā, ka vairāki uzņēmējdarbības pārstāvji uzsāka studijas virziena bakalaura un maģistra studiju programmās BSA. Bakalaura programmā pašlaik studē 3 cilvēki. Maģistra studiju programmā - 2 un 3 uzņēmēji to jau ir absolvējuši.

Katrs students studiju laikā izmanto iespēju apgūt praktiskās iemaņas studiju praksē, slēdzot trīspusējo sadarbības līgumu - prakses līgumu (students, akadēmija un prakses vieta) (Pielikums Nr.2.7.). Akadēmijas prakses reģistros ir reģistrētas un fiksētas vairāk kā 250 prakses vietas.

Darba devēji BSA piedalās:

- valsts pārbaudījumu komisiju darbā;
- studentu prakšu aprakstu izstrādē un aprakstu apstiprināšanā;
- metodiskos semināros;
- zinātniskajās konferencēs;
- metodisko materiālu izstrādē vai aprobācijā;
- aptaujās, kurās vērtē studiju virziena studentu profesionālo darbību.

Studiju procesu bagātina **tikšanās ar Latvijas un Eiropas viesnīcu galvenajiem menedžeriem**, kuri piedāvā studentiem, apvienotu ar studiju procesu, praksi vasaras periodā. Tiekoties ar Animafest, Stage and Go, *Golden Taurus Hotel* (Spānija) menedžeri studentiem tika nodrošināta prakse Spānijas viesnīcā, pieci studenti izgāja praksi *Wandhotel Wandlitz* Vācijā, visvairāk studentu piesaistīja *Aldemar un Grecotel* (Grieķija) mārketinga direktore. Kompānija "Mouzenidis Travel" ir mūsu ilgstoši partneri, uzņēmuma darbinieki mūsu studentiem piedāvāja lekciju ciklu par Grieķiju, sagatavo

viņus darbam tūrisma uzņēmumos.

5* viesnīcas *Seitel Romantik* (Vācija) menedžeris uzaicināja praksē pirmos studentus un patlaban notiek pārrunas lielāka studentu skaita praksēm šajā prestižo viesnīcu tīklā.

Savas atsauksmes par studentu sagatavošanu un darbu prakses laikā darba devēji sniedz rekomendāciju un sertifikātu veidā. Ir augsti vērtējams tas, ka kompānijas jau vairākus gadus sadarbojas ar BSA un sniedz savu atbalstu augsti kvalificētu speciālistu sagatavošanā. Vairākums studentu, kuri studiju laikā ir izgājuši praksi viesnīcās, pēc akadēmijas absolvēšanas viegli atrod darba vietas.

Arī daudzi ārvalstu studenti iziet praksi savās pilsētās, piedāvājot mums sadarbības iespējas ar attiecīgo valstu uzņēmumiem.

Sadarbības uzņēmumu saraksts atrodas Lomonosova ielā 1, 210. kab.

1.8.2. Akadēmijas starptautiskās sadarbības un internacionalizācijas politika studiju virziena īstenošanas kontekstā, tās īstenošana un ietekme uz studiju un pētniecības procesu

Atbilstoši BSA darbības un attīstības ilgtermiņa stratēģijai, studiju virziens "Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija" turpina darbu pie starptautiskās sadarbības stiprināšanas un paplašināšanas. Sadarbības politika ietver: BSA akadēmiskā personāla sadarbību ar partneraugstskolām, vieslektoru akadēmisko darbību BSA, akadēmiskā personāla sadarbību zinātniskajos projektos, kā arī studentu apmaiņu ERASMUS ietvaros un ārvalstu studējošo skaita palielināšanu.

Mūsdienu speciālistu sagatavošana atbilstoši tirgus prasībām pieprasa ciešu sadarbību starp dažādām organizācijām Latvijā un ārvalstīs. Pirmkārt, šī ir sadarbība ar darba devējiem, speciālistiem viesnīcu un restorānu nozarē, vairākām asociācijām, piem. Latvijas viesnīcu un restorānu asociācija, Latvijas mazo un vidējo uzņēmumu konfederācija, Latvijas darba devēju konfederācija, Privāto augstskolu asociācija u.c.

Studiju virziens „Viesnīcu un restorānu serviss un tūrisma un atpūtas organizācija” sadarbojas ar 32 mācību iestādēm, kas dod iespēju iepazīties ar jaunām pieejām izglītības procesa realizēšanai, paplašināt zināšanas par papildus disciplīnām, iepazīties ar tūrisma un viesnīcu darbību valstīs, kuras pārstāv viesu docētāji vai ārvalstu studenti. Savukārt studentiem šī sadarbība palīdz attīstīt komunikācijas iemaņas un sniedz pieredzi darbībai multikultūru komandās. Studenti aktīvi izmanto ERASMUS Palcement iespējas. Vairāk nekā 50 studenti ir bijuši praksē Vācijas, Spānijas, Kipras, Grieķijas viesnīcās (ar atsauksmēm par prakses iespējams iepazīties Lomonosova ielā 1, 210.kab.).

Arī docētāji piedalās akadēmiskās apmaiņas programmās gan lasot lekcijas, gan iepazīstoties ar izglītības sistēmu, ar studentu prakšu organizēšanas pieredzi, piedalās konferencēs. Pēc vizītēm uz partneraugstskolām, pieņemam arī otras puses delegācijas.

Šādu savstarpēju vizīšu rezultātā tika organizēta starptautiskā zinātniskā konference „Kultūras mantojums un tūrisma teritorijas”, kurā piedalījās studenti un docētāji no Best Sabel University Berlin. Pateicoties kolēģiem no Baltic College Schwerin, bija iespējamas studentu prakses viesnīcu tīklā Usedom salā. Ar Kauno Sport University partneriem tika realizēti zinātniskie projekti.

2016. gadā projekta ERASMUS+ KA 107 Nr. STA-OUT-13 Staff Mobility for teaching between programme and partner countries (mobilitātes programma ar valstīm, kuras nav ES sastāvā: Tomskas Valsts universitāte un Pļehanova Maskavas Ekonomiskā Universitāte, SPVEU) ietvaros, virziena pasniedzēji lasīja lekcijas Tomskas Valsts universitātē un Pļehanova Maskavas Ekonomiskā Universitātē. Pasniedzēji no šīm augstskolām lasīja lekciju kursus BSA virziena “Viesnīcu un restorānu serviss un tūrisma un atpūtas organizācija” studentiem un maģistrantiem. Tā ir lieliska iespēja iepazīties ar kolēģu pieredzi.

**Virziena «Viesnīcu un restorānu serviss un tūrisma un atpūtas organizācija»
atbraukušie studenti un pasniedzēji**

Valsts	Pilsēta	Studentu skaits	Pasniedzēju skaits
Krievija	Tomskā	3	1
	Maskava	-	1
	Sankt-Pēterburga	1	-
Virziena «Viesnīcu un restorānu serviss un tūrisma un atpūtas organizācija» aizbraukušie studenti un pasniedzēji			
Krievija	Tomskā	1	2
	Maskava	-	1
	Sankt-Pēterburga	1	-

Jau trīs gadus pēc kārtas virziens sadarībā ar ERASMUS, starptautisko nodaļu un citiem virzieniem rīko pasniedzēju tikšanos programmas mobilitātes ietvaros. Nedēļas garumā pasniedzēji lasa lekcijas, piedalīties diskusijās, apaļajos galdos, piedalās kultūras programmās. 2014. gadā kolēģi piedalījās starptautiskajā konferencē "Kultūras mantojums un tūrisma teritorijas". 2014. gadā piedalījās 12 dalībnieki no Lietuvas, Igaunijas, Vācijas, Krievijas, Baltkrievijas, Ukrainas.

2015. gadā bija 10 dalībnieki no Francijas, Rumānijas, Lietuvas, Grieķijas. 2016. gadā piedalījās kolēģi no Francijas, Lietuvas, Čehijas, Slovēnijas, kopā 14 dalībnieki.

Virziena starptautiskā darbība norisinās ne tikai ERASMUS programmas ietvaros. Pašlaik BSA sadarbojas ar vairāk nekā 150 augstskolām no dažādām valstīm, sadarbība norisinās saskaņā ar dažādiem sadarbības līgumiem vairākās starpaugstskolu attīstības un mijiedarbības jomās.

2013./2014. ak.g. vācu valodas docētājs, Vācu centra vadītājs un desmit labi vācu valodu pārvaldošie studenti vinnēja Projekt 57078246 DAAD. Šī projekta ietvaros viņi apmeklēja Vāciju, piedalījās zinātniskajos semināros partneraugstskolās BEST-SABEL-HOCHSCHULE BERLIN un UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

SCHMALKALDEN, Schwerin, kur prezentēja informatīvo materiālu „Rīga 2014” un ieguva augstu vērtējumu no partneraugstskolu docētājiem.

BSA ir daudz ārvalstu sadarbības partneru, ar kuriem tiek veikta nozīmīga informācijas apmaiņa, tiek pētīta ārvalstu partneru pieredze studiju programmu realizācijā.

BSA ir noslēgti sadarbības līgumi ar radniecīgām izglītības iestādēm Latvijā (Latvijas Universitāte), Lietuvā (Šauļu Universitāte, Viļņa Universitāte), Ukrainā (Dņepropetrovskas Nacionālā universitāte; Harkovas Nacionālā universitāte), Krievijā (Maskavas Valsts Atklātā universitāte, Sanktpēterburgas Telekomunikāciju Valsts universitāte, Kazaņas Valsts Kultūras un mākslu universitātē, Vjatka Valsts universitātē), Zviedrija (Litorina Folkhogskola i Karlskrona), Somija Tampere Universitāti u.c.

Maģistratūras studiju programma “Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” realizē divu diplomu programmu sadarbībā ar Vjatkas Valsts universitāti. Divu diplomu īstenošanas laikā programmā mācījās 5 studenti. Trīs no viņiem jau ir aizstāvējuši maģistra darbu. Pārējie turpina studijas.

Katru gadu akadēmijas starptautiskā sadarbība paplašinās, šajā jomā ir jau izveidojušās atzīstamas tradīcijas. Tiek realizēta plaša sadarbība ar esošajiem sadarbības partneriem, kā arī tiek meklēti jauni sadarbības partneri un veidotas jaunas sadarbības formas.

Starptautiskās sadarbības ietvaros akadēmiju regulāri apmeklē ārvalstu radniecīgo augstskolu un citu institūciju delegācijas, kuras dalās savā darba pieredzē un ir ieinteresētas iepazīties ar akadēmijas paveikto. Pieredzes apmaiņā tiek gūtas atziņas, kas ļauj pilnveidot studiju programmu, studiju virzienu un akadēmijas darbu kopumā.

Akadēmiskais personāls, kas ir iesaistīts programmu īstenošanā, paaugstina savu kvalifikāciju piedaloties starptautiskās zinātniskās konferencēs un semināros Vācijā, Ungārijā, Čehijā, Francijā, Lietuvā, Krievijā, Igaunijā, Polijā, u.c., kā arī lasot lekcijas ārvalstu augstskolās, - tādās valstīs kā Lietuva, Polija, Igaunija, Ukraina, Krievija, Čehijā, Portugālē u.c.

2014. gadā tika organizēta pirmā vasaras skola „Mārketinga komunikācija tūrismā”, kurā piedalījās 23 studenti no Krievijas, Lietuvas, Baltkrievijas un Kazahstānas.

Vasaras skolas mērķis: studentu izglītības līmeņa paaugstināšana marketinga, menedžmenta, tūrisma, atpūtas un izklaides jomās; pētnieciskā darba attīstības sadarbība šajās jomās; jauno zinātnieku apvienības veidošana ar tālākām sadarbības perspektīvām.

2015. gadā vasaras skolā piedalījās jau 160 studenti no Krievijas, Lietuvas, Baltkrievijas, Kazahstānas, Kirgīzijas un Gruzijas. Kolēģi no partneru augstskolām un mūsu sadarbības partneri no tūrisma un viesnīcu nozares, kā arī no atpūtas un izklaides industrijas, lasīja lekcijas studentiem.

Vasaras skolas programmas ietvaros notika sekojošie pasākumi:

– lekcijas;

- biznesa spēles;
- biznesa-treņiņi;
- uzņēmumu, kuri ir nozīmīgi un veiksmīgi darbojas mārketinga, tūrisma, atpūtas un izklaides nozarēs, apmeklējums;
- ekskursijas.

2014.gada novembrī BSA partnervizītes ietvaros apmeklēja 40 studenti un divi docētāji no Hogeschool Rotterdam (Nīderlande). BSA studenti organizēja grupas uzņemšanu, vadīja ekskursiju un lietišķās spēles. Tas deva labu praktisko pieredzi lietišķā tūrisma ietvaros. Vizītes nobeigumā notika kopīga konference par kroskultūru komunikāciju.

Regulāri tiek realizēti dažādi pasākumi, lai veicinātu sadarbību ar vispārizglītojošām skolām, ar nākamajiem potenciālajiem studiju virzienā studentiem, - tiek apmeklētas skolas, kurās tiek prezentētas studiju iespējas BSA programmās. Tiek uzturētas partnerattiecības arī ar koledžām un citām augstskolām (Alberta koledža, Latvijas kultūras koledža, Ekonomikas un kultūras augstskola, Latvijas Kristīgā augstskola). Draudzīgo augstskolu absolventi tiek aicināti turpināt studijas BSA un viņi izmanto šo iespēju.

No 2016. gada oktobra sāka strādāt starpnozaru zinātniski-praktiskais klubs "KOLUMBS", kura darbības ietvaros dažādu virzienu programmu studenti izstrādā projektus tūrisma nozarē, apspriež komandas darbu, izskaitļo tūrisma produktu attīstības iespējas. Uz doto brīdi klubā darbojas Sanktpēterburgas Valsts Ekonomikas universitātes un BSA studenti. Sadarbības procesiem ir piesaistīti arī studenti no TSI un LU. Šīs sadarbība ietvaros studenti iegūst darba pieredzi starpkultūru komandās, praktizējas koordinēt darbību attālināti, satiekas skype konferencēs. 2016. gada novembrī studenti tikās studentu zinātniski-praktiskajā konferencē "Studentu prakse - ceļš uz profesionalitāti". Patreiz ir daudz pieteikumu dalībai šajā klubā no citām augstskolām Krievijā, Baltkrievijā, kuras ir BSA partneri.

BSA ir Erasmus harta, kas sekmējusi vairāk nekā 100 sadarbības līgumu parakstīšanu ar vairākām augstākās izglītības iestādēm Eiropas Savienībā un Turcijā (Erasmus partneri: <http://www.bsa.edu.lv/student/erasmus.html>). Piedalīšanās ERASMUS programmā dod iespēju iepazīties ar jaunām pieejām izglītības procesam, paplašināt zināšanas par papildus disciplinām humanitārajā un sociālajā virzienā, kas patreiz trūkst akadēmijā. Savukārt studentiem šī sadarbība palīdz attīstīt komunikācijas iemaņas un sniedz pieredzi darbībai multikultūru komandās. Apmaiņas programmas pievilcība ir saistīta ar spēju uzlabot valodu zināšanas (angļu, spāņu, vācu, franču, itāļu u.c.). ERASMUS programmas ietvaros studentiem ir iespēja uz laiku no 3 līdz 12 mēnešiem studēt BSA partneraugstskolās, vai izmantot prakses iespējas, kas ilgst 2-12 mēnešiem, t.sk. viena gada laikā pēc studiju programmas beigšanas. Viens students var īstenot mobilitātes piedāvājumu (prakse + studijas) kopā 12 mēnešus katrā studiju ciklā. Pašlaik BSA ir noslēgti vairāki ERASMUS sadarbības līgumi ar augstskolām dažādās Eiropas valstīs. Jaunākie sadarbības līgumi dažādām studiju programmām ir noslēgti ar augstskolām Ungārijā un Igaunijā.

Ik gadu uz partneraugstskolām dodas vairāki mūsu akadēmijas studenti no dažādām studiju programmām, kuri saņēmuši stipendiju studijām Zviedrijā, Portugālē, Spānijā, Grieķijā u.c. Pēc 3-5 mēnešu (viena semestra) ilga studiju termiņa beigām, studenti saņem ārvalstu augstskolas izdotu sertifikātu par pabeigtu studiju kursu. Arī BSA diploma pielikumā viņiem tiek veikts ieraksts, ka vienu semestri viņi ir studējuši ārvalstu augstskolā.

1.8.3. Studējošo un akadēmiskā personāla starptautiskās apmaiņas kvantitatīvie rādītāji

Tabula Nr. 21. Erasmus programmas līgumi

Gads	Līgums	Aktivitāte	Sum	Līguma termiņš
2013/2014	ERASMUS programma līg.Nr 2013-1LVL-ERA02-05466	Studentu un docētāju mobilitāte, mobilitātes organizēšana - <i>Valsts izglītības attīstības aģentūra</i>	214 286.21 EUR	01.06.2013-30.09.2014
2014/2015	ERASMUS+ programma līg.Nr 2014-1-LV01-KA103-000040	Studentu un docētāju mobilitāte, mobilitātes organizēšana - <i>Valsts izglītības attīstības aģentūra</i>	151 783 EUR	01.06.2014-30.09.2015
	ERASMUS+ programma līg.Nr 2014-1-LV01-KA103-000040-LV	Studentu un docētāju mobilitāte, mobilitātes organizēšana - <i>Valsts izglītības attīstības aģentūra</i>	30 733.66 EUR	01.06.2014-30.09.2015
	ERASMUS+ programma līg.Nr 2014-1-LV01-KA103-000042 (BPMA)	Studentu un docētāju mobilitāte, mobilitātes organizēšana - <i>Valsts izglītības attīstības aģentūra</i>	66 612 EUR	01.06.2014-30.09.2015
	ERASMUS+ programma līg.Nr 2014-1-LV01-KA103-000042-LV (BPMA)	Studentu un docētāju mobilitāte, mobilitātes organizēšana - <i>Valsts izglītības attīstības aģentūra</i>	16 971.98 EUR	01.06.2014-30.09.2015

2015/2016	ERASMUS+ programma līg.Nr 2015-1-LV01-KA103-013175-LV	Studentu un docētāju mobilitāte, mobilitātes organizēšana - <i>Valsts izglītības attīstības aģentūra</i>	105 693 EUR	01.06.2015-30.09.2016
	ERASMUS+ programma līg.Nr 2015-1-LV01-KA103-013175-LV	Studentu un docētāju mobilitāte, mobilitātes organizēšana - <i>Valsts izglītības attīstības aģentūra</i>	23 974 EUR	01.06.2015-30.09.2016
	ERASMUS+ programma līg.Nr 2015-1-LV01-KA107-013261	Studentu un docētāju mobilitāte, mobilitātes organizēšana - <i>Valsts izglītības attīstības aģentūra</i>	81 307 EUR	01.06.2015-31.05.2017
	ERASMUS+: Higher Education - International Capacity Building Project Nr.561832-EPP-1-2015-1-LV-EPPKA2-CBHE-SP (2015-3285/001-001)	European Dimension in Qualifications for the Tourist Sector - The Education, Audiovisual and Culture Executive Agency, European Commission	684 872 EUR	15.10.2015-14.10.2018
	ERASMUS+ Nr. STA-OUT-13	Staff Mobility for teaching between programme and partner countries Eastern Partnership program		01.10.2015. 01.10.2016

1.8.4. Sadarbība ar Latvijas un ārvalstu augstskolām un koledžām, kuras īsteno līdzīgus studiju virzienus un līdzīgas studiju programmas, norādot, vai augstskolai vai koledžai ir sadarbība ar citām augstskolu vai koledžu bibliotēkām

Sadarbība tiek īstenota ar sekojošām Latvijas augstskolām:

- Informācijas sistēmu menedžmenta augstskola (ISMA);
- Transporta un sakaru institūts (TSI);
- Ekonomikas un kultūras augstskola (EKA);
- Rīgas Stradiņa universitāte (RSU);
- Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA";
- Biznesa augstskola Turība(BAT).
- BSA sadarbība ar darba devējiem galvenokārt notiek šādos virzienos:

- Pasniedzēju apmaiņa;
- Vieslekciju apmeklējums;
- Dalība konferencēs;
- Pedagoģisko prakšu iespējas maģistrantiem un doktorantiem;
- Studentu iesaistišanās starptautiskajā studentu pētnieciskajā klubā KOLUMB (TSI, LU)
- Piedalīšanās diplomdarbu aizstāvēšanas komisijās;
- Ierosinājumi un rekomendācijas studentu pētījumu virzieniem – lietišķo pētījumu tēmas, bakalaura un maģistra darbu tēmas.

Viena no virziena prioritātēm ir piesaistīt vadošos ārvalstu speciālistu vieslekciju īstenošanai BSA. Kad BSA tiek realizētas ārvalstu pasniedzēju vieslekcijas, šī informācija tiek ievietota BSA mājas lapā sadaļā “ Jaunami” un jebkurš students vai pasniedzējs var apmeklēt šīs lekcijas. Par šādām vieslekcijām virziena pārstāvji savus partnerus un asociācijas partnerus informē elektroniski, individuāli nosūtot aicinājumu tās apmeklēt.

Ārvalstu viespasniedzēju lekcijas, kuras tika piedāvātas gada pārskata laikā, ir atspoguļotas tabulā (22):

Tabula Nr. 22. Viesdocētāji no ārvalstīm:

1.	2016.g.	Dr.ing. Jan Han, Ph.D.	Vysoka Škola Hotelova V Praze Čehija
2.	2016.g.	Ing. Štepan Chalupa	Vysoka Škola Hotelova V Praze Čehija
3.	2016.g.	Assistant Professor, PhD Dimitra Papadimitriou	University of Patras, Greece
4.	2016.g.	Dr.oec., Prof. Murman Kvarachelia	Tbilisi State University , Georgia
5.	2016.g.	Dr.oec. Dr. Satyendra Patnaik	KIIT UNIVERSITY, India
6.	2016.g.	Ph.D. Elena Vasileva	The St. Petersburg State University of Economics (UNECON) Krievija
7.	2016.g.	Dr.oec., Prof. Irina Skorobogatyh	The Plekhanov Russian University of Economics (PRUE) (Moscow, Russian Federation)
8.	2016.g.	Dr.med., Prof. Leonid Kapilevich	Tomsk State University Krievija
9.	2017.g.	Prof. Dr.oec. Elena Gorbaško	The St. Petersburg State University of Economics (UNECON) Krievija
10.	2017.g.	Mg. PR Oksana Gončarova	Moscow, Russian Federation
11.	2017.g.	Dr.oec. Regina	LITHUANIAN SPORTS

	Andriukaitiene	UNIVERSITY, Kaunas, Lietuva
12.	Dr.oec., Prof. Irina Skorobogatyh	The Plekhanov Russian University of Economics (PRUE) (Moscow, Russian Federation)
13.	Rektore Svetlana Sirmbard	ADAM University, Bishkek, Kyrgyzstan
14.	Dr.oec.Evgeniia Vidishcheva	Sochi State University (Russian Federation)
15.	Prof. Sergey Bolšakov	Leningrad State University
16.	Prof., Dr.oec. Larisa Dančėnik	The Plekhanov Russian University of Economics (PRUE) (Moscow, Russian Federation)
17.	Prof., Dr.oec. Žanna Musatova	The Plekhanov Russian University of Economics (PRUE) (Moscow, Russian Federation)
18.	Doc. Olga Timofejeva	The St. Petersburg State University of Economics (UNECON) Krievija

Vieslekcijas tiek organizētas kā publiskās lekcijas, kas pieejamas studentiem, akadēmiskajam personālam un darba devējiem.

1.9. Kvalitātes nodrošinājums un garantijas:

Boloņas procesa deklarācijā par vienu no galvenajām prioritātēm atzīst efektīvas augstskolu iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izveidi, lai nodrošinātu augstākās izglītības kvalitāti. Baltijas Starptautiskajā akadēmijā, saskaņā ar Nolikumu par augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanu, darbojas iekšējā kvalitātes nodrošināšanas sistēma.

Pamatojoties uz nepārtraukti pieaugošajām darba tirgus un klientu prasībām visaugstākā līmeņa kvalitātes nodrošinājumā, kvalitātes nodrošināšanas sistēma ir vitāli nepieciešama ikvienas augstākās izglītības iestādes turpmākai izaugsmei jebkurā darbības nozarē Latvijā, Eiropas Savienībā un pasaulē. Baltijas Starptautiskā Akadēmija tiecas pēc nepārtrauktas vadības sistēmas uzlabošanas, tās kvalitātes vadības sistēma ir izstrādāšana procesā un tiek plānots to sertificēt atbilstoši starptautiskajam standartam ISO 9001:2008. BSA ir izstrādātā programmas iekšējās kvalitātes kontroles sistēma, kas balstās uz ENQA (Eiropas asociācija kvalitātes nodrošināšana augstākajā izglītībā) standartiem un vadlīnijām kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā un standarta ISO 9001:2008 nosacījumiem.

Virziena kvalitātes vadība notiek vairākos līmeņos:

- programmas direktors, programmas padome un programmas akadēmiskais personāls,

- starpprogrammu audits,
- BSA metodiskā padome un vadība.

Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas īstenošanai BSA pastāv šādi mehānismi:

- studējošo anketēšana un analīze;
- darba devēju atsauksmes un rekomendācijas;
- iekšējie kvalitātes auditi (procedūru un dokumentācijas);
- augstskolas ikgadējais pašnovērtējums;
- studiju virziena, studiju programmu ikgadējais pašnovērtējums;
- pasniedzēju un darbinieku snieguma novērtēšana;
- ārējo akreditāciju novērtējums un analīze.

Starpprogrammu līmenī, pēc Senāta vai BSA metodiskās padomes lēmuma, var noteikt studiju programmas auditu, kurā iesaistās gan auditējamās, gan citu programmu akadēmiskais personāls. Studiju programmas iekšējā auditā tiek vērtēti:

1. studiju programmas vadības sistēmas efektivitāte: pašnovērtējuma ziņojuma informācija, kā arī analizēti iebildumi un priekšlikumi, kuri saņemti un norādīti, analizēti, cik no tiem īstenoti vai, ja nav īstenoti, analizēti cēloņi;

2. atgriezeniskās saites analīze: kāda ir studiju programmas vadības un akadēmiskā personāla pieejamība (pieņemšanas laiki, to atbilstība apmeklētāju skaitam, risināmo jautājumu loks, ieteikumi efektivitātes uzlabošanai, piemēram, par kompetenču sfēru sadali starp augstskolas administrāciju);

3. ar programmas īstenošanu saistītās dokumentācijas un faktu pārbaude: vai pārskata gada laikā arhīvam nodota normatīvajiem aktiem atbilstošā studiju programmas dokumentācija (tiek saņemts arhīva apstiprinājums), kā arī pārbaudīts, kā un cik ilgi tiek uzglabāti programmā studējošo referāti un kursa darbi.

Ja pašnovērtējuma ziņojumu analīzē vai BSA darbībā konstatētas ar izglītības kvalitātes jautājumiem saistītas būtiskas problēmas, Senāts izveido darba grupu šo problēmu izpētei. Darba grupas sastāvu un tās darbības laiku nosaka atbilstoši risināmajai problēmai. Darba grupas iegūtie rezultāti tiek ņemti vērā BSA vadībai pieņemot lēmumus.

Akadēmijas līmenī kvalitātes jautājumi tiek risināti ar Studiju metodiskās padomes palīdzību, kas darbojas saskaņā ar Senāta apstiprināto Studiju metodiskās padomes nolikumu. Studiju metodiskās padomes mērķis ir uzlabot akadēmijā iegūtās izglītības kvalitāti, piedaloties akadēmijas stratēģijas izstrādē, kā arī studiju un ar tām saistīto organizatorisko jautājumu risināšanā.

Padomes uzdevumi ir:

1. izstrādāt un uzlabot studiju organizāciju;
2. risināt studiju metodoloģiskos un metodiskos jautājumus;
3. sniegt padomus akadēmijas vadībai racionālai un mērķtiecīgai intelektuālo un materiālo resursu izlietošanai;
4. pieņemt lēmumus ar studijām saistītos jautājumos, kuri nav akadēmijas pārstāvības, vadības un lēmējinstītūciju kompetencē.

Padomes sastāvu veido BSA studiju darba prorektors, studiju programmu

direktori un filiāļu pārstāvji. Ex officio Padomes darbā var piedalīties BSA rektors un BSA dibinātāji. Būtisku ar studiju programmu īstenošanu saistītu jautājumu izlemšanā tiek uzaicināti piedalīties arī studējošo pārstāvji.

Atgriezeniskā saikne ar studentiem. Studējošo viedoklis ir svarīgs izglītības kvalitātes nodrošināšanā. Informācija par kvalitāti un studējošo vērtējums tiek iegūts:

1. tiešā kontaktā ar studējošajiem nodarbībās un ārpus nodarbību saskarsmē;
2. katru semestri notiekošajās studējošo aptaujās, pēc kurām tiek noteikti docētāju reitingi, kurās studējošajiem ir iespēja brīvi izteikt savu viedokli par akadēmiju kopumā, studiju programmu, studiju infrastruktūru un katru docētāju, kas strādājis ar viņiem konkrētajā semestrī;
3. no studējošo pārstāvjiem akadēmijas lēmēj institūcijās;
4. ar Studentu pašpārvaldes starpniecību.

Lielākā daļa BSA īstenoto programmu ir profesionālās augstākās izglītības programmas, tādēļ īpaša nozīme ir regulārai sadarbībai dažādos līmeņos ar darba devējiem:

1. jaunas programmas izveidošanā, darba tirgus prasību noskaidrošanā un pieprasījuma izvērtēšanā;
2. studējošo prakšu organizēšanā Latvijā un citās valstīs.

BSA iepriekšējā pieredzē ar prakses vietām tiek nodrošināta reāla atgriezeniskā saite, kas sniedz informāciju par trūkumiem praktiskā teorētiskajā sagatavotībā, ja tādi pastāv, kā arī ļauj kontrolēt programmas docētāju praktisko kompetenču līmeni un docējamo priekšmetu saturu, nepieciešamības gadījumā tos koriģējot, lai tajos tiktu iekļauti praksei svarīgi jautājumi: darba devēju līdzdalība kvalifikācijas darbu, bakalaura un maģistra darbu aizstāvēšanas komisijās; darba devēju pasūtīto projektu un kopējo projektu īstenošana.

Izšķirošā nozīme studiju programmas kvalitātes nodrošināšanā ir studiju virziena padomei, kas izvērtē iepriekšējā studiju gada pieredzi, plāno darbu nākošajam studiju gadam, seko studiju procesa un pētnieciskā darba integrācijai, kā arī veic stratēģisko studiju procesa plānošanu.

Programmas kvalitātes atbilstību tirgus prasībām, profesionālās izglītības standartiem un Eiropas kopējās izglītības telpas prasībām un tradīcijām, nodrošina BSA vadība, studiju virziena un programmu direktori (1.att.).

Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas īstenošanai BSA pastāv šādi mehānismi:

Ārējie ietekmējošie faktori	<ul style="list-style-type: none">– licencēšanas;– akreditācijas novērtējums;– ekspertu ieteikumi
Iekšējie ietekmējošie faktori	<ul style="list-style-type: none">– akadēmijas ikgadējais pašnovērtējums;– akadēmijas attīstības un stratēģijas plānošana;– iekšējie kvalitātes audiiti (procedūru un dokumentācijas);– studiju virziena attīstības un stratēģijas plānošana;– studiju virziena ikgadējais pašnovērtējums;

- studiju programmu ikgadējais pašnovērtējums;
- studējošo anketēšana un analīze;
- pasniedzēju un darbinieku snieguma novērtēšana;
- absolventu un darba devēju atsauksmes.

Studiju virziena iekšējā kvalitātes sistēmas (atspoguļota attēlā) nodrošinājumā iekļauti sekojoši kritēriji:

studiju virziena atbilstība darba tirgus prasībām	studiju programmu kontrole	studiju procesa kvalitātes kontrole
docētāju kontrole	studentu zināšanu kontrole	metodiskā un materiāli – tehniskā nodrošinājuma kontrole

1.9.1. Ikgadēja studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu pozitīvo un negatīvo iezīmju, izmaiņu, attīstības iespēju un plānu apspriešana, iekšējās pašnovērtēšanas un kvalitātes pilnveidošanas sistēmas nepārtraukta darbība

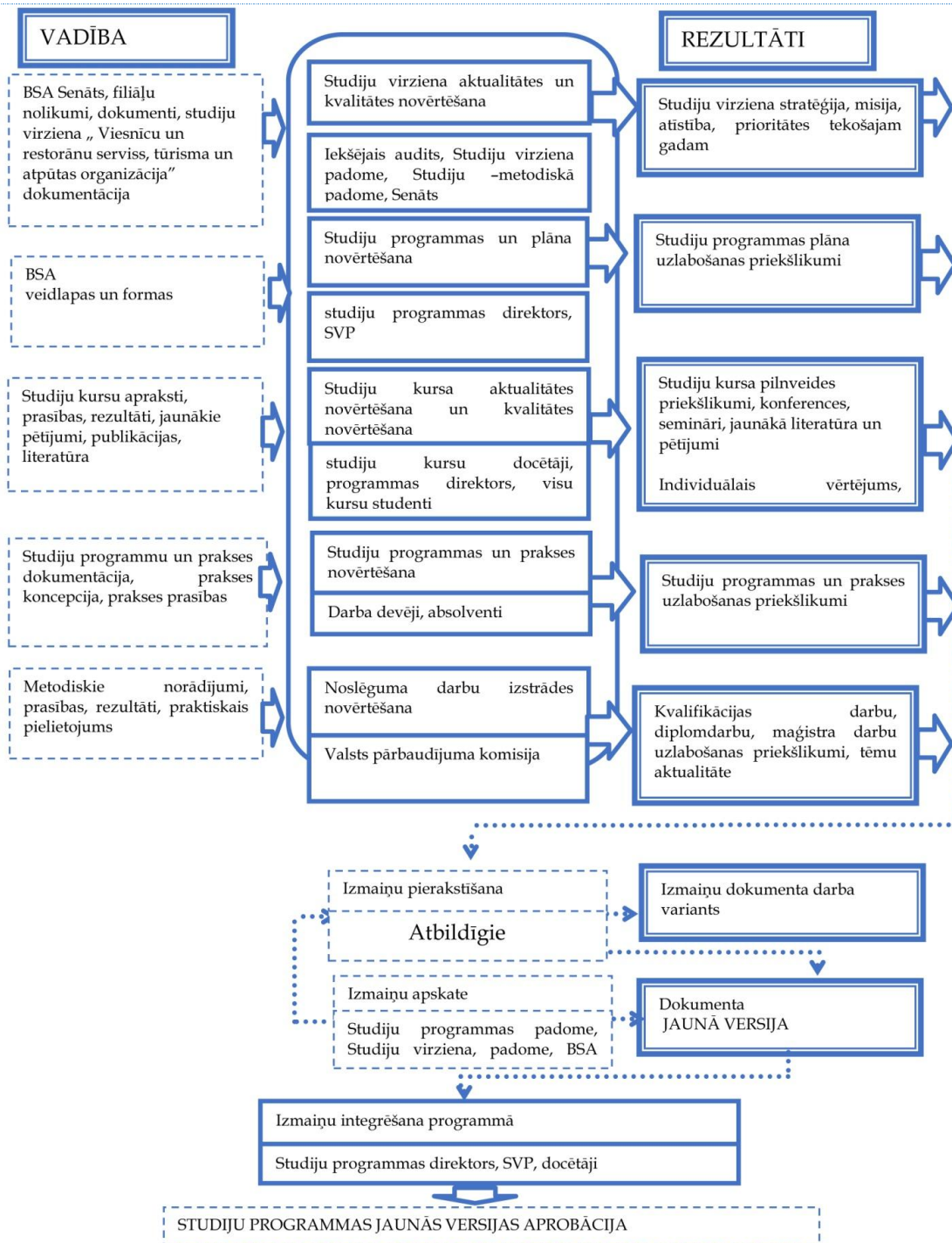
Studējošo viedoklis ir svarīgs izglītības kvalitātes nodrošināšanā. Informācija par kvalitāti un studējošo vērtējums tiek iegūts:

- tiešā kontaktā ar studējošajiem nodarbībās un ārpus nodarbību saskarsmē;
- katru semestri notiekošajās studējošo aptaujās, pēc kurām tiek noteikti docētāju reitingi un kurās studējošajiem ir iespēja brīvi izteikt savu viedokli par akadēmiju kopumā, studiju programmu, studiju infrastruktūru un katru docētāju, kas strādājis ar viņiem konkrētajā semestrī;
- studentu pārstāvji BSA Senātā, Satversmes sapulcē, studiju virziena padomē un studiju programmu programmas padomē;
- ar Studentu pašpārvaldes starpniecību.

Tiek veikta sadarbība ar darba devējiem un šīs sadarbības vērtēšana:

- programmu realizēšanā, darba tirgus prasību noskaidrošanā un pieprasījuma izvērtēšanā;
- studējošo prakšu organizēšanā. BSA iepriekšējā pieredze ar prakses vietām tiek nodrošināta reālas atgriezeniskās saites procesā, kas sniedz informāciju par trūkumiem praktikanta teorētiskajā sagatavotībā, ja tādi pastāv, kā arī ļauj kontrolēt programmas docētāju praktisko kompetenču līmeni un docējamo priekšmetu saturu, nepieciešamības gadījumā tos koriģējot, lai tajos tiktu iekļauti praksei svarīgi jautājumi;
- darba devēju līdzdalība kvalifikācijas darbu (kvalifikācijas darbu, bakalaura un maģistra darbu) aizstāvēšanas komisijās;
- darba devēju pasūtīto projektu un kopējo projektu īstenošana;
- darba devēju un absolventu anketēšana.

Studiju virziena un programmu kvalitātes nodrošināšanā ir izveidota struktūra, kura ietver studiju virziena padomi un studiju programmu padomes, kas izvērtē iepriekšējā studiju gada pieredzi, plāno darbu nākošajam studiju gadam, seko studiju procesa un pētnieciskā darba integrācijai, kā arī veic stratēģisko studiju procesa plānošanu. Skatīt attēlu studiju virziena iekšējās kvalitātes analīzei.

1.9.2. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas atbilstība prasībām, kas noteiktas Standartos un vadlīnijās kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā, ko izstrādājusi Eiropas asociācija kvalitātes nodrošināšanai augstākajā izglītībā

Profesionālās augstākās izglītības iekšējas kvalitātes nodrošināšanas sistēma BSA ir veidota un studiju procesā tiek pilnveidota atbilstoši Standartiem un vadlinijām kvalitātes nodrošināšanai kopējā Eiropas augstākās izglītības telpā. Svarīgākie faktori, kas nodrošina tās kvalitāti ir:

- izglītības standartu kvalitāte;
- abiturientu kvalitāte;
- studiju programmu un plānu kvalitāte;
- akadēmiskā personāla kvalitāte;
- studiju procesa informatīvi-metodiskā nodrošinājuma kvalitāte;
- studiju procesa materiāli-tehniskās bāzes kvalitāte;
- speciālistu sagatavošanas vadības procesa kvalitāte.

Kvalitātes nodrošināšanas un kontroles metodes un procedūras

Ekspertu vērtējums

Ekspertīze notiek, izmantojot BSA (iekšējie eksperti) vai citu organizāciju (ārējie eksperti) speciālistus. Ekspertīzes metodes tiek pielietotas, lai nodrošinātu kvalitātes kontroli:

- Studiju, metodiskā un zinātniskā darbā;
- BSA Senāts veic akadēmiskā personāla vēlēšanu (pārvēlēšanu) procedūru amatos;
- Studējošo Valsts pārbaudījums bakalaura, maģistrantūras un doktora programmās diplomdarbu pirmsaizstāvēšanas un aizstāvēšanas laikā;
- Zinātnisku un metodisku publikāciju sagatavošanā un izdošanā – tiek piesaistīti kā iekšēji, tā ārēji recenzenti;
- Profesionālu programmu un studiju kursu sagatavošanā atbilstoši studiju virzienam – tiek vērtēta to atbilstība profesionālu un izglītības standartu prasībām.

2) Aptaujas metode

Tiek izmantota, lai iegūtu informāciju vērtējumam:

- Mārketiņa kampaņu kvalitātei;
- Uzņemšanas komisijas darba efektivitātei;
- Visu studiju virzienu, programmu vadītāju priekšstata atbilstības līmenim darba tirgus reālajām vajadzībām. Metode tiek izmantota darbā ar abiturientiem, viņu vecākiem, skolēniem un skolotājiem, ar akadēmisko un administratīvo personālu un darba devējiem.

3) Reģistrācijas metode

- Konkrētu notikumu, objektu, izdevumu u.c. aprēķins. Tiek izmantota vērtējumam:
- Plānoto studiju darba nodarbību kvalitātei;
- Lekciju un nodarbību pārceļšanas daudzuma noteikšanai;
- Nodarbību apmeklējumam;
- Studējošo finanšu disciplīnas noteikšanai.

4) Aprēķina metode

Konkrētu parametru cēloņsakarību un empīrisku atkarību noteikšanas un izmantošanas metode. Tiek izmantota kvalitātes nodrošināšanai un kontrolei:

- Plānojot studiju procesu;
- Kontrolējot studējošo apmeklētības līmeni;
- Pārbaudot darbinieku darba disciplīnu;
- Pasniedzēju un darbinieku darba apmaksā

Speciālistu sagatavošanas kvalitātes svarīgāko indikatoru monitorings

Monitoringa objekti un izpildītāji

Nr.p.k.	Monitoringa objekts	Izpildītāji
1.	Akadēmijas stratēģiskā attīstība, mērķu un uzdevumu izvirzīšana kvalitātes jomā	Dibinātāji Valde
2.	Stratēģijas un politikas projecēšana kvalitātes jomā struktūrvienību visos vadības līmeņos	Valde Rektors
3.	Studiju procesu svarīgāko rādītāju un raksturojumu mērījumu sistēmas pilnveidošana	Rektors Prorektori
4.	Augstākās izglītības pakalpojumu tirgus un darba tirgus vajadzību analīze	Studiju virzienu vadītāji Studiju programmu un filiāļu vadītāji
5.	Akadēmiskā personāla kvalitātes un studiju procesa apmierinātības līmeņa anonīms studentu vērtējums (katru semestri)	Analītiskā nodaļa
6.	Studiju virzienu, programmu un filiāļu darba pašnovērtējums	Studiju virzienu, programmu, filiāļu vadītāji
7.	Kvalitātes nodrošināšanas un kontroles sistēmas organizatoriskās struktūras pilnveidošana un personāla apmācība	Valde Personāldaļa
8.	Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas pilnveides pasākumu izstrāde	Valde Analītiskā nodaļa

Nepieciešamo darbu plānošana katram akadēmiskajam gadam sevī iekļauj:

- Sanāksmju un sapulču kalendāro plānu;
- Lekciju grafiku;
- Svarīgāko darbu plānu katrai nedēļai.

BSA Valde realizē svarīgāko administratīvi-organizatorisko darbu plānošanu katram gadam. Bez norādītajiem plāniem, lai paaugstinātu intelektuālo, laika un materiālo izdevumu organizācijas un optimizācijas kvalitāti, tiek uzskatīts par nepieciešamu katru gadu izstrādāt sekojošus plānus:

Administratīvā un akadēmiskā personāla vēlēšanu

Personāldaļa

(pārvēlēšanu) plāns	
Akadēmiskā personāla kvalifikācijas paaugstināšanas plāns	Personāldaļa
Pašnovērtējumu un akreditācijas sagatavošanas un realizācijas plāns	Studiju darba prorektors
Zinātnisko konferenču un semināru sagatavošanas un realizācijas plāns	Zinātniskā darba prorektors
BSA zinātnisko un metodisko izdevumu plāns	Zinātniskā darba prorektors, Valde
Programmas "Erasmus" darba plāns	Erasmus centrs

BSA speciālistu sagatavošanas kvalitātes nodrošināšanas un kontroles vadība nosaka vienotas prasības speciālistu sagatavošanas kvalitātes nodrošināšanas un kontroles sistēmā. Kvalitātes nodrošināšanas un kontroles vadība izstrādāta saistībā ar Lisabonas Konvenciju, Boloņas konferences principiem par kvalifikācijas atzīšanu un atbilst "Augstskolu likumam" un citiem Latvijas Republikas normatīviem aktiem, kas reglamentē izglītības kvalitātes visu procedūru kontroli un vērtējumu.

1.9.3. studiju turpināšanas iespējas un finansiālās garantijas gadījumā, ja likvidē vai reorganizē kādu no studiju virzienam atbilstošajām studiju programmām vai notiek citas izmaiņas.

Apliecinājums par studiju programmu realizāciju studiju programmas īstenošanas pārtraukšanas gadījumā nosaka, ka Baltijas Starptautiskā akadēmija, ievērojot Ministru kabineta noteikumus Nr.408 „Studiju programmu licencēšanas noteikumi” 15.6. , apliecina, ka studējošajiem tiks garantēta zaudējumu kompensācija, ja studiju programma augstskolas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai licence tiek anulēta un studējošais nevēlās turpināt studijas citā studiju programmā.

II. KOPSAVILKUMS PAR STUDIJU VIRZIENA ATTĪSTĪBAS PLĀNIEM

2.1. Studiju virziena un studiju programmu perspektīvais novērtējums, ņemot vērā Latvijas uzdevumus ES kopējo stratēģiju īstenošanā

“Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācijas” studiju virziena prioritātes ir saistītas ar tūrisma un viesmīlības nozares attīstību un infrastruktūras uzlabošanu Latvijas Republikā, kā vienai no Eiropas Savienības dalībvalstīm, veicinot vietējā/lokālā tūrisma attīstību, popularizējot jaunus tūrisma produktus Latvijas reģionos, kas vienotā tūrisma telpā dos iespēju citu kultūru pārstāvjiem iepazīt mūsu republikas kultūru un vēsturi; veicināt vietējā tūrisma produktu attīstību un sadarbību starp tūrisma pakalpojumu sniedzējiem un potenciālajiem ceļotājiem, akcentējot piedāvājumus Latvijas iedzīvotājiem, radot viņiem iespēju iepazīt savas valsts novadus un to vēsturi.

Tūrisma infrastruktūra veicina vietējo reģionu attīstību, tiek radītas darbavietas vai arī tās tiek saglabātas pat tādos rajonos, kur rūpniecība vai lauksaimniecība pagrimst vai notiek pilsētu atjaunošana. Tādējādi tūrisms ir svarīgs instruments, lai integrētu mazāk attīstītos reģionus vai nodrošinātu tiem izaugsmes rezultātu vienlīdzīgu pieejamību.

Jāņem vērā arī tas, ka Eiropas cilvēktiesību harta nosaka, ka ikvienam cilvēkam, neatkarīgi no sabiedriskā statusa un finanšu iespējām, ir tiesības uz atpūtu. Ceļošana ir viens no populārākajiem atpūtas veidiem, bet ne visām sabiedrības grupām tā ir pieejama, neskatoties uz to, ka tūrisma pieejamībai ir jābūt visiem iedzīvotājiem, arī sociāli mazaizsargāto grupu pārstāvjiem un cilvēkiem ar ierobežotām iespējām. Līdz ar to, viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācijas studiju virzienam perspektīvā lielāka uzmanība jāpievērš tieši šo patērētāju grupu pilnvērtīgai un nodrošinātai iespējai tiesībām uz atpūtu.

Ilgtermiņīgās tūrisma nozares, vides aizsardzības jautājumu un pašreizējās

ekonomiskās situācijas kontekstā jāņem vērā autotūrisma, kā salīdzinoši ekonomiska ceļošanas līdzekļa, nozīme un augošā popularitāte.

Studiju virziena mērķis ir studentiem iemācīt strādāt uz godprātības principiem, negodīgas komercdarbības novēršanas principiem un patērētāju tiesību ievērošana tūrisma nozarē.

Nemot vērā jauno tehnoloģiju nozīmi uzņēmējdarbībā, jāveicina to apguve un izmantošana, tādējādi palielinot kopējo darba efektivitāti, kā arī piedāvājuma sasniedzamību, kas ir svarīgs aspekts tūrisma nozarē.

Perspektīvā viesnīcu un restorānu servisa, tūrisma un atpūtas organizācijas studiju virziens vadās pēc sekojošiem principiem:

ikvienam cilvēkam, neatkarīgi no sabiedriskā statusa un finanšu iespējām, ir tiesības uz atpūtu;

jauno tehnoloģiju nozīme;

godprātības principi;

reģionu izaugsmes rezultātu vienlīdzīga pieejamība;

nodrošināt tūrisma komercdarbībai noteikto tiesisko normu ievērošanas uzraudzību.

2.2. Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām un Eiropas augstākās izglītības telpas veidošanas rekomendācijām

Studiju virziens atbilst LR normatīvo aktu prasībām:

- Izglītības likumam,
- Augstskolu likumam,
- Zinātniskās darbības likumam,
- Likumam „Par reglamentētajām profesijām un profesionālo kvalifikāciju atzīšanu”.

Saskaņā ar Eiropas augstākās izglītības telpas izveides priekšnoteikumu par Eiropas augstskolu pievilcības un konkurētspējas uzlabošanu, profesionālā bakalaura studiju programma “Tūrisma un viesmīlības vadība” un maģistra studiju programma “Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” praktizē:

- pilnībā izmanto nacionālajā likumdošanā dotās iespējas un Eiropas instrumentus kursu, grādu un citu izglītības apliecinājumu akadēmiskajai un profesionālajai atzīšanai, lai pilsoņi varētu efektīvi izmantot savas kompetences un prasmes visā Eiropas Augstākās izglītības telpā;
- savietojamu kredītpunktu sistēmu (ECTS, kas nodrošina gan pārneses, gan uzkrāšanas funkcijas);
- ārvalstu diplomu un citu izglītības dokumentu atzīšana, lai studentam būtu iespēja uzsākt studijas viņu interesējošā studiju programmā;
- iespēja piedāvāt citu valstu/kontinentu studentiem apgūt studiju

programmas gan pilnībā, gan dažas tās daļas ne tikai studiju programmu īstenošanas vietā, bet arī dažādās Eiropas valstīs, izmantojot studentu apmaiņas programmas, vienlaikus iepazīstot dažādu Eiropas valstu kultūru un mācoties valodas;

- kredītpunktu uzkrāšana mūžizglītībā, kas paver iespējas daudziem cilvēkiem, kuri ilgi pēc augstskolas absolvēšanas ir turpinājuši apgūt nepieciešamās zināšanas, pēc kāda laika atgriezties augstskolā, apgūt iztrūkstošos priekšmetus un iegūt nākošo grādu;
- tiek īstenota integrēta pieeja pārmaiņu plānošanā un ieviešanā, nodrošinot vienotu vadību un pārmaiņu koordināciju starp dažādām izglītības pakāpēm un veidiem;
- tiek nodrošināta katram iedzīvotājam iespēja iegūt kvalitatīvu izglītību mūža garumā, atbilstoši individuālām interesēm, spējām un valsts ekonomiskās attīstības vajadzībām.

Profesionālo tūrisma un viesnīcu darbinieku pakalpojumi ir pieprasīti visā pasaulē. Ņemot vērā statistikas datus par tūrisma un viesmīlības nozarēm, kur ir redzamas tūristu skaita palielināšanas un industrijas attīstības tendences, šis pieprasījums nākotnē vēl palielināsies.

ES izaugsmes stratēģijā „Eiropa 2020” tiek uzsvērts, ka uz doto brīdi izglītībā nepastāv viena universālā modeļa un Eiropai ir nepieciešams plašs augstākās izglītības iestāžu spektrs, katrai no tām jātiecas uz izcilību atbilstoši tās uzdevumiem un stratēģiskajām prioritātēm.⁸ Līdz ar to BSA virzienam „Viesnīcu un restorānu serviss un tūrisma un atpūtas organizācija” jāturpina attīstīt savu studiju procesa sistēmu, kura ir balstīta uz vairāku valodu studijām un moduļu sistēmu. Jāatzīmē, ka ārvalstu studentu skaits arvien palielinās un šis faktors jāņem vērā programmas attīstības plānā.

Eiropas dimensiju stimulēšana augstākajā izglītībā nozīmē arī mobilitātes veicināšanu. Programmā tiek veicināta docētāju un studentu piedalīšanās starptautiskajās apmaiņas programmās, piemēram, Erasmus, kas ir jāturpina un jāpaplašina partneraugstskolu skaits. Sadarbība ar esošajiem partneriem demonstrē abpusējo interesi šajā jomā, par ko liecina palielināts apmaiņas programmu dalībnieku skaits.

Programmas labas akadēmiskās vides nodrošināšanai ir regulāri jāveic šādi attīstības pasākumi:

- regulāra docētāju pedagoģiskās kvalifikācijas celšana,
- studentu un darba devēju plaša iesaistišana programmas padomes darbā,
- docētāju un studentu aktīva līdzdalība konferencēs, semināros, projektos par tūrisma un viesmīlības problēmām.

Programmas sekmīgai realizēšanai jāturpina strādāt pie tās tehniskās bāzes

⁸ Eiropa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/flagship-initiatives/index_lv.htm

pilnveidošanas un jauno tehnoloģiju izmantošanas. Kā vienu no tehnoloģiju jauninājumiem, var minēt e-apmācības Moodle, kuru docētāji sākuši izmantot savā darbā.

2.3. Darba devēju un profesionālo organizāciju sniegtā informācija par absolventu nodarbinātības iespējām vismaz nākamo sešu gadu perspektīvā

Jāatzīme, ka tiek nodrošināta atgriezeniskā saite ar darba devējiem, ar kuru palīdzību tiek noskaidrots, kādas prasmes un iemaņas studentiem ir labā līmenī, un kuru trūkst darba sākšanai vai ilgtermiņā darbam tūrisma un viesmīlības nozarē. Šī informācija ir lietderīga turpmākai programmas attīstībai, kuru nosaka virziena direktore kopā ar programmu padomēm. Anketēšana tiek izmantota arī programmas novērtēšanai studentu vidū. Anketēšanas rezultāti tiek ņemti vērā izstrādājot programmas faktisko un stratēģisko attīstību.

Tādējādi, programmu attīstībā tiks izmantoti daudzi informācijas iegūšanas avoti, kas ļauj pielāgot programmu tirgum un studentu vajadzībām.

Studiju virziena un studiju programmu perspektīvais novērtējums, ņemot vērā Latvijas uzdevumus Eiropas Savienības kopējo stratēģiju īstenošanā. Šā novērtējuma kritēriji ir:

studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām un Eiropas augstākās izglītības telpas veidošanas rekomendācijām

darba devēju un profesionālo organizāciju sniegtā informācija par absolventu nodarbinātības iespējām vismaz nākamo sešu gadu perspektīvā.

Veicot darba devēju un nozares uzņēmumu sniegto informāciju par viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācijas studiju virziena absolventu piemērotību un sagatavotību darba tirgum tuvākajiem pieciem gadiem, ir veikti secinājumi:

Pozitīvie:

absolventu teorētiskās bāzes sagatavotības augstā pakāpe,

labās vairāku svešvalodu zināšanas,

iespēja pirmajos studijuursos apgūt vispārizglītojošos nozares kursus un vēlākajos studijuursos specializēties sev interesējošā jomā (tūrisma organizācija, tūrisma aģentūras darbība, viesnīcas menedžments un vadība, MICE tūrisma organizācija, sociālais tūrisms utt.),

plašās prakses iespējas ne tikai lokālajā mērogā, bet arī ārvalstīs, kas paplašina ne tikai absolventu redzes loku, bet iemāca strādāt dažādās krīzes situācijās, veicina viņu zināšanu iegūšanu darbā ar dažādu kultūru pārstāvjiem, starptautiskā darba pieredze u.tml.,

Negatīvie:

dažos gadījumos vērojama studējošo zema motivācija darbam tūrisma un viesnīcu servīsā, kas, iespējams, saistīts ar nākamās profesijas nepareizo izvēli,

absolventu iespējamā aizbraukšana no valsts, interesējoties par darba iespējām tūrisma un viesmīlības nozarē citās valstīs.

III. STUDIJU VIRZIENA PAŠNOVĒRTĒJUMA PIELIKUMI

*Pielikums
Nr. 2.1.*

Studiju virziena „Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācijas” ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA no 2015. gada līdz 2020. gadam

Studiju virziena „Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācijas”

Attīstības stratēģija no 2013. gada līdz 2017. gadam

Virziena stratēģija līdz 2020.gadam ietver izstrādes, kas ataino saistītu ar globalizācijas procesiem izglītības procesa modernizācijā, valsts ekonomiskās pārmaiņas un pastāvīgas izmaiņas darba tirgū.

Virziena aktuālais statuss

Virziens „Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija” ietver divas programmas: bakalaura studiju programmu „Tūrisma un viesmīlības vadība” (42812) un maģistra studiju programmu “Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā” (47812).

Bakalaura programma tika izveidota 2008.gadā starptautiskā projekta Tempus Joint European Project „Baltijas MICE – tūrisma apmācības centra veidošana” (Baltic MICE-Tourism Training Center) JEP-27137-2006 pētījuma rezultātā, lai sekmētu starptautiskās pieredzes pārnesi un sava virziena unikālu attīstību un izveidi Latvijā. Pirmajā mācību gadā programmā studēja tikai 20 studenti: 8 pilna laika studijās Rīgā un 12 nepilna laika studijās Rīgā. Programma sagatavoja speciālistus tūrisma un viesnīcu biznesa jomā.

2009.gadā tika uzņemti studenti arī BSA Daugavpils filiālē.

2011.gadā tika licencēta maģistra studiju programma “Komunikācijas vadība izklaides un atpūtas industrijā”. Studiju programmai ir starpdisciplināra pieeja, tā balstās uz radošās ekonomikas pamatprincipiem.

2015.gadā virziena programmās kopā studē aptuveni 300 studentu. Laikā gaitā ir uzlabota virziena programmu kvalitāte – notiek mācību procesa pilnveidošana, attīstās padziļinātas apgūšanas studiju kursi (event-menedžments un mārketinga komunikācija tūrisma jomā), kuri

veicina konkurētspēju darba tirgū un paplašina darbā iekārtošanās iespējas. Studiju virziens „Viesnīcu un restorānu servisa un tūrisma un atpūtas organizācija” ir starptautiski atzīts; programmas apgūst studenti no Vācijas, Lietuvas, Azerbaidžānas, Baltkrievijas, Krievijas, Ukrainas, Kazahstānas, Uzbekistānas u.c. valstīm.

Speciālistu sagatavošanas pamatprincipi ir – apmācību augstā kvalitāte, kas atbilst mūsdienu izaicinājumiem un darba tirgus prasībām; vispusēja sagatavošana tūrisma, viesnīcu biznesa, atpūtas un izklaides industrijas ekonomikā, vadībā un mārketiņgā; liels studiju kursu skaits, kas nodrošina praktisko sagatavošanu izvēlētajā nozarē; studentu radošā potenciāla attīstīšana; svešvalodu zināšanas un spēja darboties daudznacionālajās komandās, uz studentiem orientēta pieeja.

Augsta studentu sagatavošanas kvalitāte nodrošina absolventiem iespēju būt pieprasītiem darba tirgū un spēt realizēt savu potenciālu pakalpojumu jomas dažādos virzienos.

Vīzija:

BSA studiju virziens „Viesnīcu un restorānu serviss un tūrisma un atpūtas organizācija” ir BSA sastāvdaļa, kas efektīvi, stabili un dinamiski attīstās, ir globālās zinātniski izglītojošās telpas pilnvērtīgs dalībnieks, tūrisma, viesnīcu biznesa, atpūtas un izklaides jomas vietējo un ārvalstu speciālistu sagatavošanas līderis, kura saliedētā komanda ir integrēta starptautiskajā izglītības, zinātnes, inovāciju un pasaules darba tirgū konkurētspējīgu speciālistu sagatavošanas procesā.

Misija:

Pamatojoties uz pasaules zinātniski praktiskajiem un izglītojošajiem pētījumiem sagatavot plaši adaptētus mūsdienu tirgus apstākļiem augsti kvalificētus profesionālus, radošus, sociāli aktīvus un sociāli atbildīgus jaunās formācijas speciālistus, veicināt pasniedzēju un absolventu integrāciju globālajā profesionālajā kopienā.

Stratēģiskie mērķi:

- Sagatavot konkurētspējīgus speciālistus, kuri izprot starptautiskā tūrisma tirgus funkcionēšanas principus, spēj izstrādāt konkurētspējīgus, tirgū aktuālus un pieprasītus produktus;
- Veicināt reģionālo tūrisma puduru veidošanos un Latvijas tūrisma produkta iekļaušanu kopējā Baltijas jūras reģiona valstu tūrisma piedāvājumā;
- Nodrošināt studiju virziena „Viesnīcu un restorānu serviss un tūrisma un atpūtas organizācija” konkurētspēju un attīstību, piesaistot izcilus pasniedzējus un uzturot noturīgus kontaktus ar darbiniekiem, studentiem un absolventiem;
- Izveidot pieejamu izglītības vidi, kas elastīgi spēj pielāgoties mainīgiem apstākļiem studiju programmas realizācijas kontekstā;
- Veicināt mūsdienīgu apmācības tehnoloģiju, kas nodrošina studējošo radošā potenciāla identificēšanu un attīstīšanu, ieviešanu;
- Veicināt Latvijas tūrisma piedāvājuma atpazīstamību mērķa tirgos.

Vērtības:

BSA studenti, pasniedzēji, pētnieki, prakses vadītāji un supervizori atbalsta „Viesnīcu un restorānu serviss un tūrisma un atpūtas organizācija” virziena misiju. Pamatojamies uz sekojošām vērtībām:

- Ētika, individualitāte, tiesības, izvēle, privātums, neatkarība, gods, cieņa un līdzdalība,
- Dažādība, dažādas kultūras un cilvēktiesības,
- Kvalitatīva augstākā izglītība un kvalifikācija atbilstoši mūsdienu starptautiskajām prasībām,

- Personības tālāka attīstība un komunikatīvās kultūras veidošana,
- Zinātniski pētnieciskās darbības attīstība, piedāvājot sabiedrībai iegūtos zinātniskos un profesionālos pētījumu rezultātus.

„Viesniņu un restorānu serviss un tūrisma un atpūtas organizācija” virziena stratēģiskais plāns BSA tiek pārskatīts katru gadu, ko apstiprina studiju virziena padome, kurā piedalās BSA pasniedzēji, studenti un darba devēji un BSA Senāts, iekļaujot to kopējā BSA attīstības stratēģijā. Stratēģiskā plāna mērķi tiek pārskatīti, ja tie ir paveikti vai mainījusies situācijas tūrisma un viesmīlības jomā.

Uzdevumi

Lai sasniegtu izvirzītos mērķus, studiju virziena uzdevumi un aktivitātes ir:

Uzdevumi	Aktivitātes
<p>1. Paplašināt teorētisko un praktisko zinātnisko pētījumu iespējas, palielināt publikāciju skaitu starptautiskajos recenzējamajos zinātniskajos izdevumos.</p> <p>Pētniecības darba paplašināšana maģistra studiju programmas ietvaros</p>	<p>Tūrisma industrijas, viesniņu, atpūtas un izklaides biznesa virzienu zinātnisko darbu analīze (lai veicinātu sava pētījumu pamatvirziena izvēli)</p> <p>Pētījumu veikšanas iekļaušana studējošo mācību programmās</p> <p>Piesaistīt fondu, grantu, projektu finanšu līdzekļus</p> <p>Konferences „Kultūrvēsturiskais mantojums un tūrisma teritorijas” ietvaros reizi divos gados organizēt konferenci, uzaicinot zinātniekus un speciālistus – praktiķus, lai apspriestu pētījumu rezultātus un tūrisma, viesmīlības, atpūtas un izklaides industrijas attīstības perspektīvas</p> <p>Aktīvāk piedalīties starpdisciplinārajos (starpprogrammu) zinātniskajos projektos</p> <p>Paplašināt sadarbību ar zinātniskajām un mācību iestādēm Latvijas reģionos</p> <p>Intelektuālo zinātniski-praktisko semināru organizēšana un aktuāla uzturēšana</p> <p>Maģistra darbu konkursu organizēšana</p>
<p>Regulāri veikt darba tirgus un izglītības pakalpojumu mārketinga pētījumus, lai efektīvi veicinātu darbā iekārtošanos, kā arī veiktu visu līmeņu absolventu nodarbinātības monitoringu</p>	<p>2.1. Tūrisma, viesniņu biznesa, atpūtas un izklaides industrijas darba tirgus mārketinga pētījumu veikšana, pieprasījuma tendenču, struktūras un jauno speciālistu atalgojuma līmeņa precizēšana</p> <p>2.2. Izglītības iestāžu piedāvājumu, pakalpojumu kvalitātes izpēte</p> <p>2.3. Absolventu asociācijas dibināšana, lai gūtu labāku izpratni par tirgus prasībām, veicinātu darbā iekārtošanos nākamo paaudžu absolventiem</p> <p>2.4. Absolventu iesaistīšana dalībai BSA konferencēs, semināros, prezentācijās.</p> <p>2.5. Absolventu nodarbinātības un karjeras izaugsmes monitoringa. Absolventu grāmatas izveidošana, lai atspoguļotu to izaugsmes posmus</p> <p>2.6. Izstrādāt pasākumus sabiedrības plašākai informēšanai par studiju virzienu un efektīvākai tā pozicionēšanai ārējā</p>

	<p>vidē (sadarbība ar valsts struktūrām, akadēmisko kopienu, biznesa pārstāvjiem u.c.)</p>
<p>Bakalauru un maģistru studiju satura un sagatavošanas tehnoloģiju pilnveidošana</p>	<p>3.1. Periodiski (reizi gadā) veikt studiju programmu izvērtēšanu, noskaidrojot to satura atbilstību sociāli ekonomiskajām realitātēm, un, nepieciešamības gadījumā, programmas korekciju veikšana</p> <p>3.2. Studiju programmu salīdzināšana ar labāko ES un pasaules mācību iestāžu līdzīgām programmām</p> <p>3.3. Individuālās apmācības trajektorijas izveides iespējas radīšana (termiņi, studiju secība, disciplīnu skaits)</p> <p>3.4. Studiju un metodisko materiālu sagatavošana un atjaunināšana</p> <p>3.5. Auditorijas nodarbībās plaši ieviest informācijas tehnoloģiju, komunikācijas un vizualizācijas metožu izmantošanu</p> <p>3.6. Pilnveidot studējošo stažēšanās sistēmu, paplašinot iespējamo prakses vietu skaitu Latvijā un ārvalstīs</p> <p>3.7. Sadarbība ar citām BSA studiju programmām speciālistu sagatavošanas līmeņa paaugstināšanas jautājumos</p>
<p>Izglītības kvalitātes kontroles sistēmas veidošana</p>	<p>4.1. Izglītības kvalitātes kontroles un monitoringa sistēmu izpēte citās mācību iestādēs un virzienos</p> <p>4.2. Rietumeiropas izglītības kvalitātes prasību izpētē</p> <p>4.3. Pasniedzēju novērtēšanas sistēmas (novērtē studējošie) izmantošana pasniedzēju atestācijas procesā</p> <p>4.4. Atgriezeniskās saites veidošana starp absolventiem un darba devējiem</p> <p>4.5. Lekciju, semināru (master-klass) organizēšana pasniedzēju kvalifikācijas paaugstināšanai, jaunu informācijas tehnoloģiju apgūšana</p> <p>4.6. Konkursa „Labākais pasniedzējs” organizēšana sadarbībā ar BSA Studentu parlamentu</p>
<p>Konsekventas personāla politikas nodrošināšana</p>	<p>5.1. Izstrādāt aktivitātes, kas veicinātu jaunu pasniedzēju piesaisti</p> <p>5.2. Speciālistu – praktiķu iesaiste studentu aktivitātēs</p> <p>5.3. Studiju virziena pasniedzēju konkursa „Labākā studiju metodiskā nodrošināšana” organizēšana</p>
<p>Izglītības mēroga paplašināšana studiju virziena ietvaros</p>	<p>6.1. Sadarbībā ar Absolventu asociāciju, izstrādāt absolventu „profesionālā pavadījuma” koncepciju, lai veidotu specializētas programmas augstskolu beidzējiem, kas paredz partnerattiecību ar organizācijām, kurās absolventi ieņem</p>

	<p>līdera pozīcijas, izmantošanu</p> <p>6.2. Sadarbībā ar Absolventu asociāciju organizēt vienas dienas maksas seminārus par aktuālām biznesa problēmām absolventiem un citiem interesentiem, uzaicinot zinošus, kompetentus lektorus</p> <p>6.3. Pabeigt uzsākto darbu studiju kursu izstrādē angļu valodā , kas ir aktuāls izglītības pakalpojumu tirgū, piemēram, ar attālinātas apmācības tehnoloģiju palīdzību (gan atsevišķu disciplīnu, gan „pakešu” veidā)</p> <p>6.4. Pilnveidot un paplašināt pirmsaugstskolas sagatavošanas iespējas „Mazās akadēmijas” ietvaros</p>
<p>Inovatīvu apmācības tehnoloģiju ieviešana</p>	<p>7.1. Izstrādāt Nolikumu par studējošo patstāvīgo darbu</p> <p>7.2. Izstrādāt procedūras un nepieciešamos dokumentus studentu zināšanu novērtēšanas sistēmai</p> <p>7.3. Izstrādāt Nolikumu par studējošo individuālo apmācības trajektoriju</p> <p>7.4. Izstrādāt Nolikumu par „tjutora” (studējošo individuālo apmācības trajektorijas izvēles konsultanta) iecelšanu un funkcijām</p> <p>7.5. Izmantot mācību metodes, kuras balstās uz <i>gamification</i> un "mācīšanās caur izklaidi» principiem (edutainment)</p> <p>7.6. Jaunu mācību grāmatu un materiālu sagatavošana</p>
<p>Materiāli tehniskās bāzes modernizācija un paplašināšana jaunu apmācības tehnoloģiju ieviešanai</p>	<p>8.1. Papildināt Rīgas filiāles bibliotēkas fondus ar jaunām mācību grāmatām latviešu, krievu un angļu valodās</p> <p>8.2. Uzlabot BSA mājas lapas saturu, paplašinot un pilnveidojot informāciju par studiju virziena programmām. Piedalīties diskusijās sociālajos tīklos</p> <p>8.3. Noformēt auditorijas tā, lai veidotos atbilstošā radošā vide semināru, praktisko nodarbību u.c. norisei</p> <p>8.4. Uzlabot reklāmu un mārketingu, izmantojot pieejamos resursus (www., facebook: BSA Tourism).</p>

Studiju virziena un studiju programmu atbilstība darba tirgus pieprasījumam, darba devēju aptaujas rezultāti

Studiju virziena un studiju programmu atbilstība darba tirgus pieprasījumam, pamatojoties uz darba devēju aptaujas rezultātiem

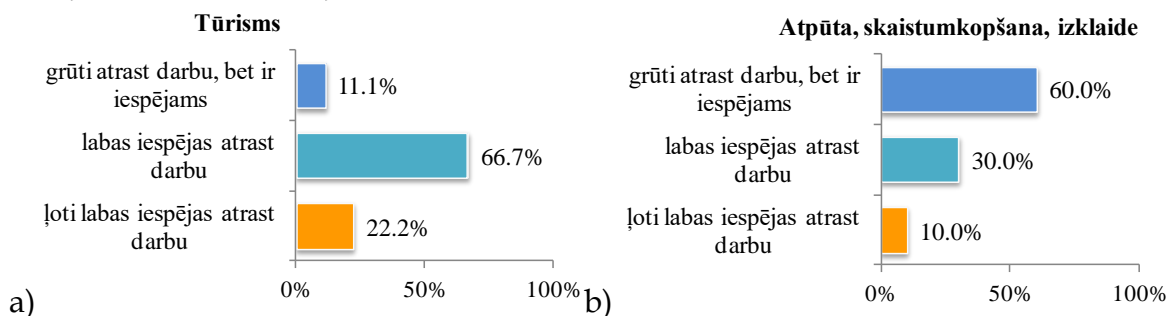
Pētījuma struktūra un aptaujāto darba devēju raksturojums

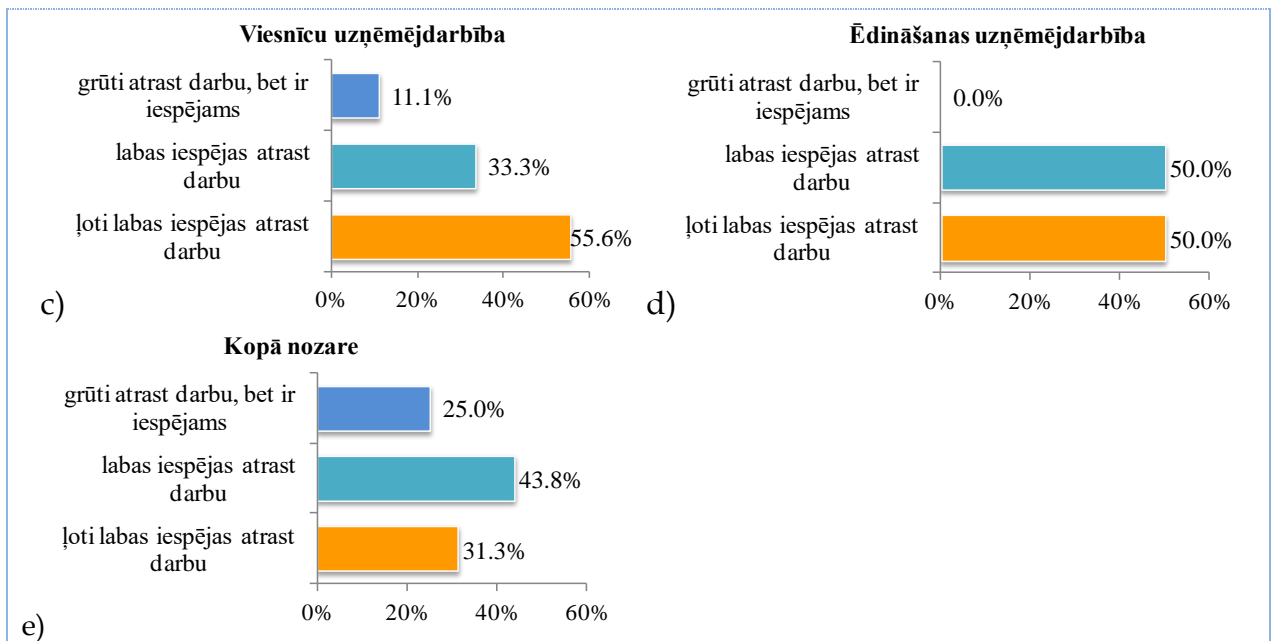
Darba devēji tika aptaujāti, izmantojot elektronisko anketēšanas sistēmu - GoodleDisc. Kopumā no darba devējiem, - uzņēmumu dibinātājiem un vadošajiem darbiniekiem, bija saņemtas 32 uzņēmumu anketas, starp kurām 9 - viesnīcu servisa jomā, 9 - tūrisma nozarē, 4 - restorānu industrijā un 10 - atpūtas un izklaides industrijā.

Darba devēju aptaujas rezultāti

Speciālistu nepieciešamība konkrētajā nozarē

Darba devējiem tika uzdots jautājums par to, kā viņi vērtē darba iespējas nozarē, kuru pārstāv. Neviens darba devējs nav atbildējis, ka "ir ļoti grūti atrast darbu, tas ir praktiski neiespējami" vai "nav iespējams atrast darbu."

e) **26. Attēls. Atbildes uz jautājumu: "Kā Jūs kopumā vērtējat nodarbinātības iespējas nozarē, kurā strādājat?"**

Absolventu sagatavošanas kvalitāte

Darba devēju aptauja liecina to, ka absolventi ir labi sagatavoti profesionālo pienākumu veikšanai. To, pirmkārt, apstiprina tas, ka visi, izņemot vienu respondentu, neapšaubāmi ieteiktu studiju programmas absolventus citiem darba devējiem. (27. attēls).

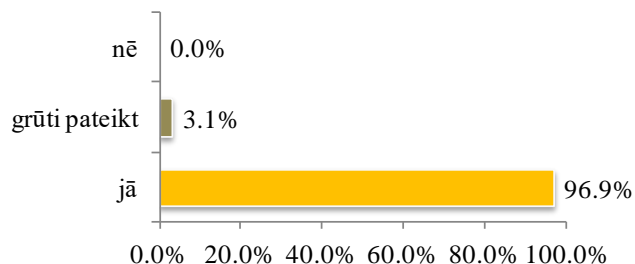
Otrkārt, atbildot uz jautājumu "Vai Jūs ieteiktu BSA studiju virziena "Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija" absolventus citiem darba devējiem?"

Neviens no darba devējiem nav norādījis, ka absolventi *viduvēji, slikti un ļoti slikti* izpilda savus darba pienākumus:

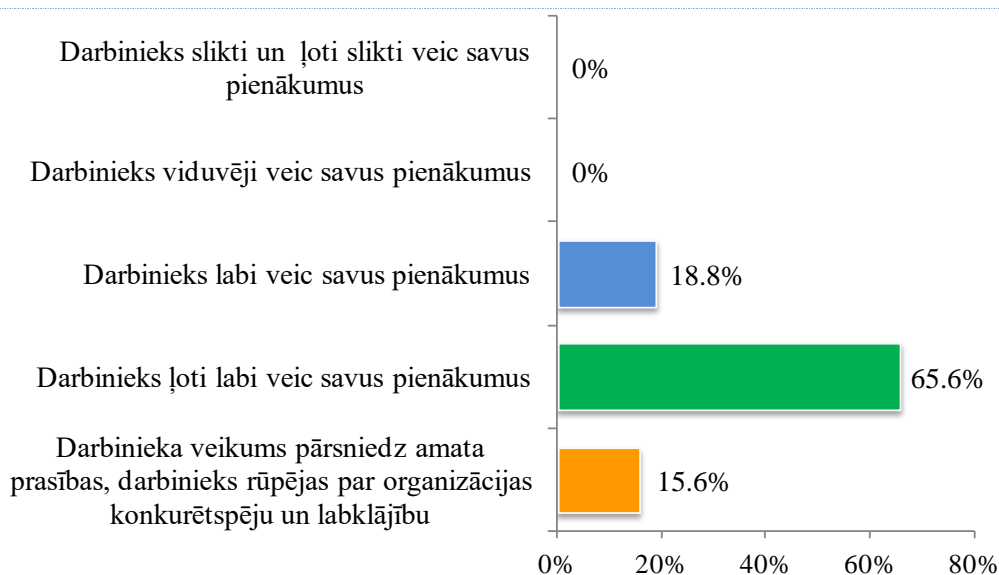
- 15,6% (5) atzīmēja atbildi «Darbinieka veikums pārsniedz amata prasības, darbinieks rūpējas par organizācijas konkurētspēju un labklājību»,
- 65,6% (21) novērtēja absolventu darbu ar «ļoti labi»,
- 18,8% (6) novērtēja absolventu darbu - «labi».

Kopumā darba devēji pietiekami augstu novērtēja absolventu spēju veikt savus darba pienākumus, turklāt, 50% pilnībā piekrīt, ka

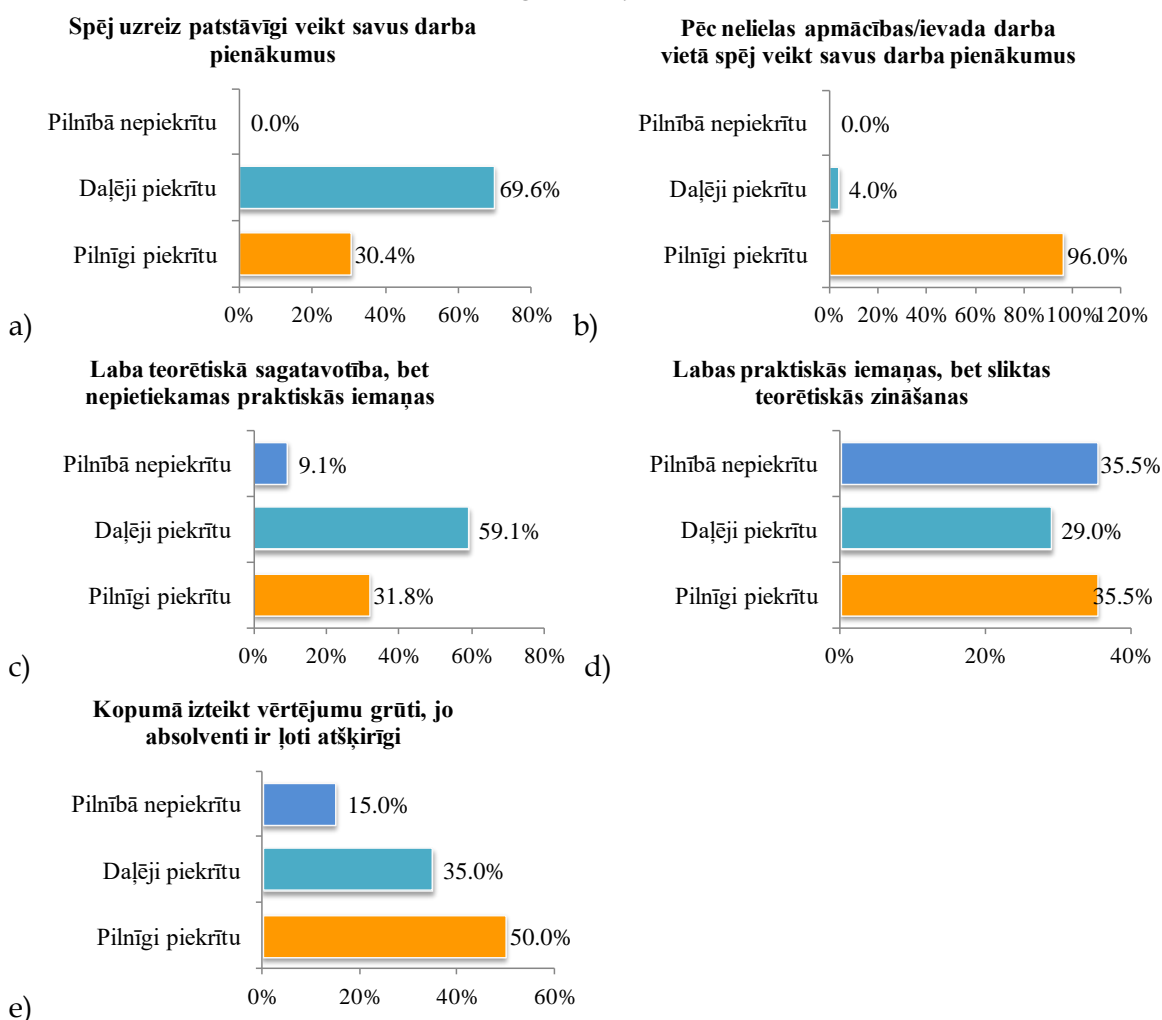
"Kopumā izteikt vērtējumu grūti, jo absolventi ir ļoti atšķirīgi" (27. attēls).

27. Attēls. Atbilde uz jautājumu: "Vai Jūs ieteiktu BSA studiju virziena "Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija" absolventus citiem darba devējiem?"

28. Attēls. Atbilde uz jautājumu: "Kā Jūs vērtējat BSA studiju virziena "Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija" absolventa profesionālo darbību?"

29. Attēls. Atbilde uz jautājumu: "Kā Jūs kopumā varētu raksturot BSA studiju virziena "Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija" absolventus?"

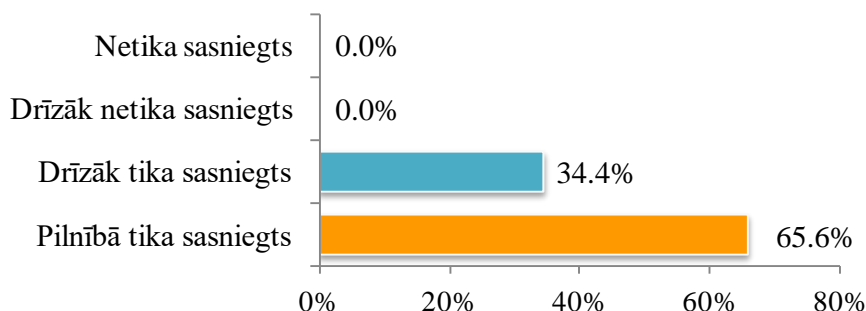
Bakalauru un maģistru kvalifikācijas diferencētais novērtējums

Lai novērtētu bakalauru un maģistru kvalifikāciju, darba devēji tika lūgti:
 "Lūdzu, atzīmējiet (ar X), cik lielā mērā BSA studiju virziena "Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija" absolventi atbilst Eiropas kvalifikācijas

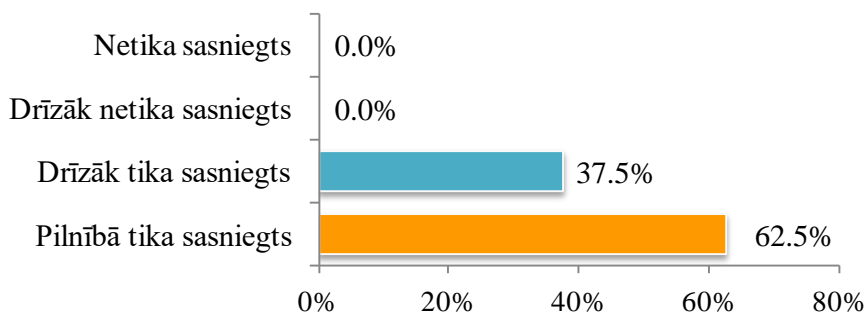
ietvarstruktūras (EKI) definētajiem studiju rezultātiem”.

Lai novērtētu **bakalauru** profesionālās īpašības, tika saņemtas atbildes uz 4 jautājumiem:

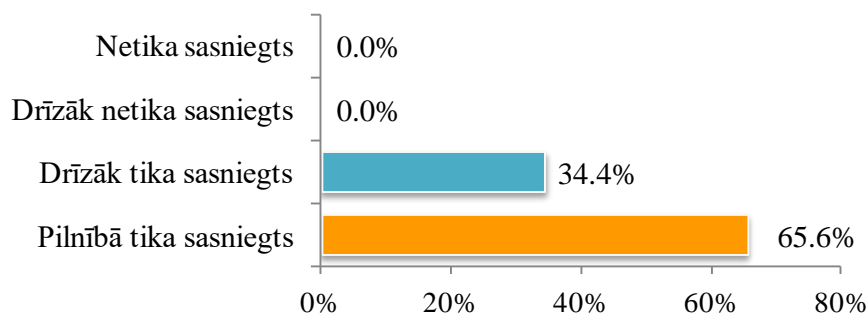
1. Uz jautājumu “Spēja parādīt attiecīgajai zinātnes nozarei vai profesijai raksturīgās pamata un specializētās zināšanas un šo zināšanu kritisku izpratni, turklāt daļa zināšanu atbilst attiecīgās zinātnes nozares vai profesijas augstāko sasniegumu līmenim” tika saņemtas sekojošas atbildes: “Pilnībā tika sasniegts” – 65,6% (21) un “Drīzāk tika sasniegts” – 34,4% (11) (30. attēls).
2. Uz jautājumu “Spēja parādīt attiecīgas zinātnes nozares vai profesionālās jomas svarīgāko jēdzienu un likumsakarību izpratni” tika saņemtas sekojošas atbildes: “Pilnībā tika sasniegts” – 62,5% (20) un “Drīzāk tika sasniegts” – 37,5% (12) (31. attēls).
3. Uz jautājumu “Spēj, izmantojot apgūtos teorētiskos pamatus un prasmes, veikt profesionālu, inovatīvu vai pētniecisku darbību, formulēt un analītiski aprakstīt informāciju, problēmas un risinājumus savā zinātnes nozarē vai profesijā, tos izskaidrot un argumentēti diskutēt par tiem gan ar speciālistiem, gan ar citām iesaistītajām pusēm” tika saņemtas sekojošas atbildes: “Pilnībā tika sasniegts” – 65,6% (21) un “Drīzāk tika sasniegts” – 34,4% (11) (32. attēls).
4. Uz jautājumu “Spēj patstāvīgi iegūt, atlasīt un analizēt informāciju un to izmantot, pieņemt lēmumus un risināt problēmas attiecīgajā zinātnes nozarē vai profesijā, parādīt, ka izprot profesionālo ētiku, izvērtēt savas profesionālās darbības ietekmi uz vidi un sabiedrību un piedalīties attiecīgās profesionālās jomas attīstībā” tika saņemtas sekojošas atbildes: “Pilnībā tika sasniegts” – 71,9% (23) un “Drīzāk tika sasniegts” – 28,1% (9) (33. attēls).

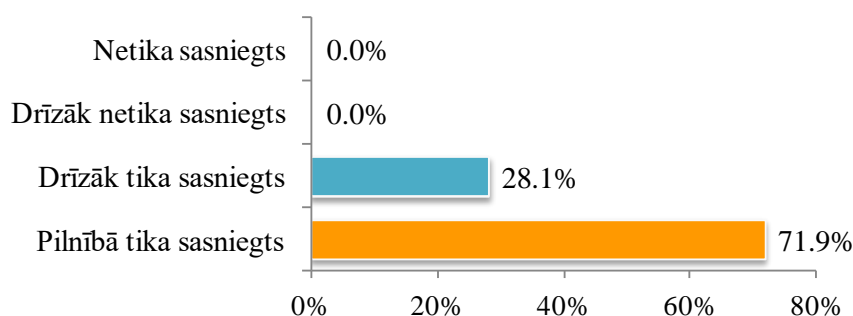
30. Attēls. Atbilde uz jautājumu: “Spēja parādīt attiecīgajai zinātnes nozarei vai profesijai raksturīgās pamata un specializētās zināšanas un šo zināšanu kritisku izpratni, turklāt daļa zināšanu atbilst attiecīgās zinātnes nozares vai profesijas augstāko sasniegumu līmenim”.

31. Attēls. Atbilde uz jautājumu: “Spēja parādīt attiecīgas zinātnes nozares vai profesionālās jomas svarīgāko jēdzienu un likumsakarību izpratni”.

32. Attēls. Atbilde uz jautājumu: "Spēj, izmantojot apgūtos teorētiskos pamatus un prasmes, veikt profesionālu, inovatīvu vai pētniecisku darbību, formulēt un analītiski aprakstīt informāciju, problēmas un risinājumus savā zinātnes nozarē vai profesijā, tos izskaidrot un argumentēti diskutēt par tiem gan ar speciālistiem, gan ar citām iesaistītajām pusēm."

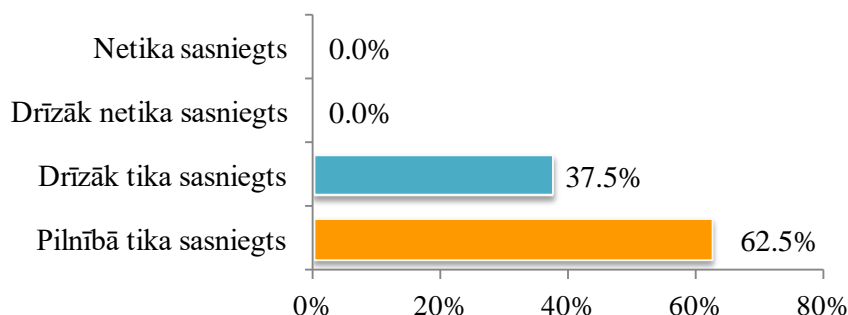

33. Attēls. Atbilde uz jautājumu: "Spēj patstāvīgi iegūt, atlasīt un analizēt informāciju un to izmantot, pieņemt lēmumus un risināt problēmas attiecīgajā zinātnes nozarē vai profesijā, parādīt, ka izprot profesionālo ētiku, izvērtēt savas profesionālās darbības ietekmi uz vidi un sabiedrību un piedalīties attiecīgās profesionālās jomas attīstībā."

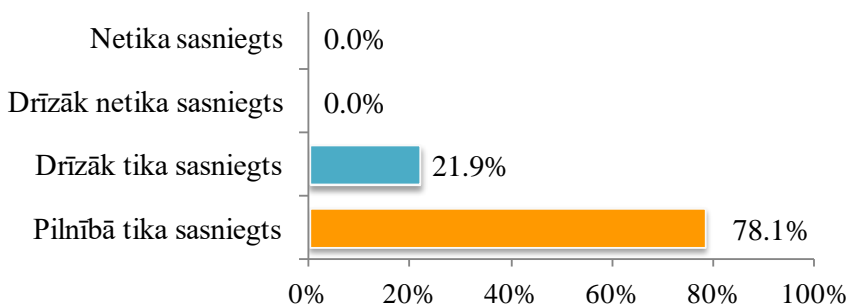
Lai novērtētu **maģistrantu** profesionālās īpašības, tika saņemtas atbildes uz 7 jautājumiem:

1. Uz jautājumu "Spēja parādīt padziļinātas vai paplašinātas zināšanas un izpratni, no kurām daļa atbilst attiecīgās zinātnes nozares vai profesionālās jomas jaunākajiem atklājumiem un kuras nodrošina pamatu radošai domāšanai vai pētniecībai, tajā skaitā darbojoties dažādu jomu saskarē" tika saņemtas sekojošas atbildes: "Pilnībā tika sasniegts" – 62,5% (20) un "Drīzāk tika sasniegts" – 37,5% (12) (34. attēls).
2. Uz jautājumu "Spēj patstāvīgi izmantot teoriju, metodes un problēmu risināšanas prasmes, lai veiktu pētniecisku darbību, vai augsti kvalificētas profesionālas funkcijas" tika saņemtas sekojošas atbildes: "Pilnībā tika sasniegts" – 78,1% (25) un "Drīzāk tika sasniegts" – 21,9% (7) (35. attēls).
3. Uz jautājumu "Spēj argumentēti izskaidrot un diskutēt par sarežģītiem vai sistemātiskiem attiecīgās zinātnes nozares vai profesionālās jomas aspektiem gan ar speciālistiem, gan citām iesaistītajām pusēm" tika saņemtas sekojošas atbildes: "Pilnībā tika sasniegts" – 71,9% (23) un "Drīzāk tika sasniegts" – 28,1 (9) (36. attēls).
4. Uz jautājumu "Spēj patstāvīgi virzīt savu kompetenču pilnveidi un specializāciju, uzņemties atbildību par personāla grupu darba rezultātiem un to analīzi, veikt uzņēmējdarbību, inovācijas attiecīgajā zinātnes nozarē vai profesijā, veikt darbu, pētniecību vai tālāku mācīšanos sarežģītos un neprognozējamos apstākļos, un, ja nepieciešams, tos pārveidot, lietojot jaunas pieejas" tika saņemtas sekojošas atbildes: "Pilnībā tika sasniegts" – 62,5% (20) un "Drīzāk tika sasniegts" – 37,5 (12) (37. attēls).
5. Uz jautājumu "Spēj patstāvīgi formulēt un kritiski analizēt sarežģītas zinātniskas un profesionālas problēmas, pamatot lēmumus, un, ja nepieciešams, veikt papildu analīzi" tika saņemtas sekojošas atbildes: "Pilnībā tika sasniegts" – 59,4% (19) un "Drīzāk tika sasniegts" – 40,6% (38. attēls).
6. Uz jautājumu "Spēj integrēt dažādu jomu zināšanas, dot ieguldījumu jaunu

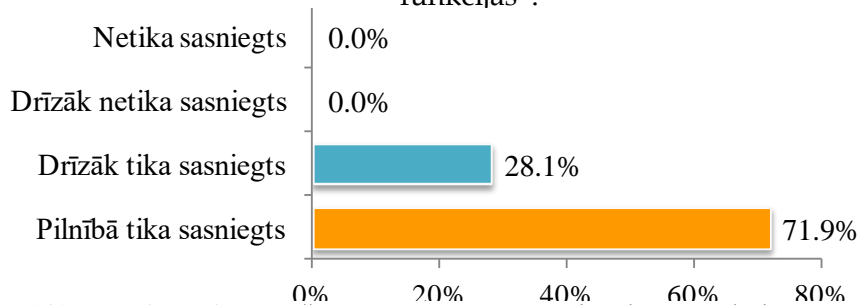
zināšanu radišanā, pētniecības vai profesionālās darbības metožu attīstībā, parādīt izpratni un ētisko atbildību par zinātnes rezultātu vai profesionālās darbības iespējamo ietekmi uz vidi vai sabiedrību” tika saņemtas sekojošas atbildes: “Pilnībā tika sasniegts” – 71,9% (23) un “Drīzāk tika sasniegts” – 28,1 (9) (39. attēls).

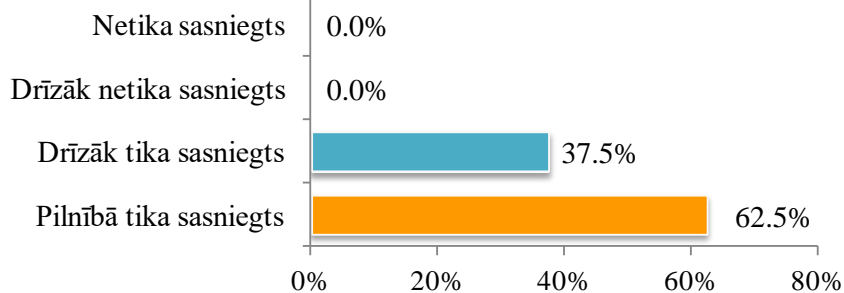
34. Attēls. Atbilde uz jautājumu: “Spēja parādīt padziļinātas vai paplašinātas zināšanas un izpratni, no kurām daļa atbilst attiecīgās zinātnes nozares vai profesionālās jomas jaunākajiem atklājumiem un kuras nodrošina pamatu radošai domāšanai vai pētniecībai, tajā skaitā darbojoties dažādu jomu saskarē”.

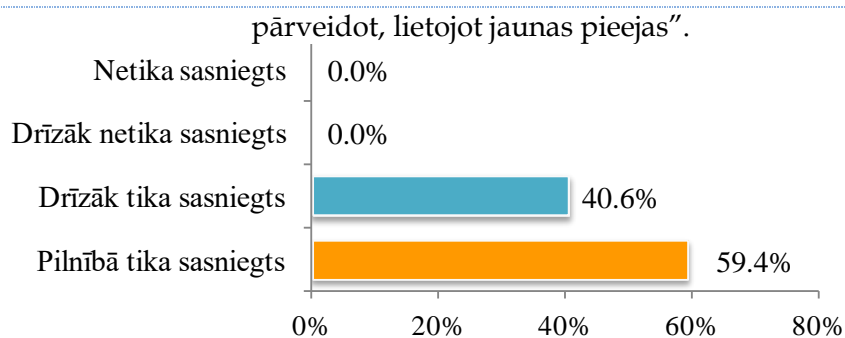
352. Attēls. Atbilde uz jautājumu: “Spēj patstāvīgi izmantot teoriju, metodes un problēmu risināšanas prasmes, lai veiktu pētniecisku darbību, vai augsti kvalificētas profesionālās funkcijas”.

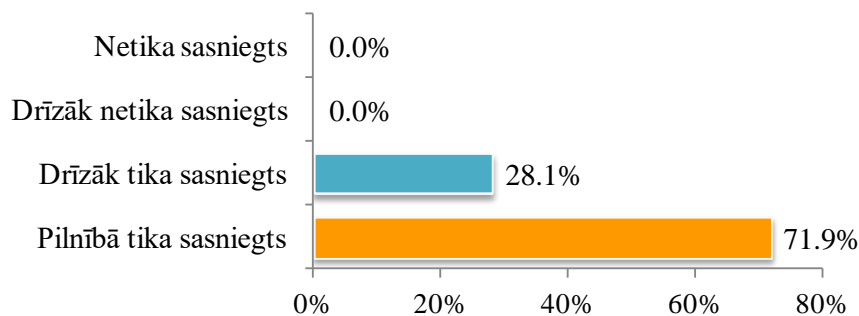
36. Attēls. Atbilde uz jautājumu: “Spēj argumentēti izskaidrot un diskutēt par sarežģītiem vai sistemātiskiem attiecīgās zinātnes nozares vai profesionālās jomas aspektiem gan ar speciālistiem, gan citām iesaistītajām pusēm”.

37. Attēls. Atbilde uz jautājumu: “Spēj patstāvīgi virzīt savu kompetenču pilnveidi un specializāciju, uzņemties atbildību par personāla grupu darba rezultātiem un to analīzi, veikt uzņēmējdarbību, inovācijas attiecīgajā zinātnes nozarē vai profesijā, veikt darbu, pētniecību vai tālāku mācīšanos sarežģītos un neprognozējamos apstākļos, un, ja nepieciešams, tos

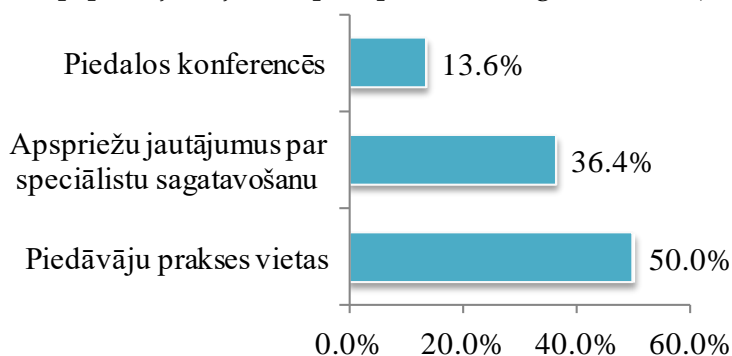
38. Attēls. Atbilde uz jautājumu: “Spēj patstāvīgi formulēt un kritiski analizēt sarežģītas zinātniskas un profesionālas problēmas, pamatot lēmumus, un, ja nepieciešams, veikt papildu analīzi”.

39. Attēls. Atbilde uz jautājumu: “Spēj integrēt dažādu jomu zināšanas, dot ieguldījumu jaunu zināšanu radīšanā, pētniecības vai profesionālās darbības metožu attīstībā, parādīt izpratni un ētisko atbildību par zinātnes rezultātu vai profesionālās darbības iespējamo ietekmi uz vidi vai sabiedrību”.

Sadarbība ar BSA un studiju programmu

No aptaujātajiem darba devējiem 68,8% (22) dažādos veidos un jomās sadarbojas ar studiju programmu, galvenokārt nodrošinot studentiem prakses vietas, daži piedalās konferencēs un apspriež jautājumus par speciālistu sagatavošanu (40. attēls).

403. Attēls. Darba devēju skaits (%), kuri dažādos veidos sadarbojas ar studiju programmu.

Secinājumi

“Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014. - 2020. gadam” norādīti augstākās izglītības attīstības stratēģiskie mērķi, kuri saskan ar “Eiropa 2020” stratēģiju. Šajā dokumentā norādīts, ka, lai nodrošinātu ilgtspējīgu izaugsmi, būtiska prasība augstākajai izglītībai ir sagatavot kvalificētus, konkurētspējīgus darbiniekus, kas atbilst darba tirgus prasībām.

Saskaņā ar darba devēju viedokli, absolventi, kuri ieguvuši izglītību programmā “Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija” atbilst šīm prasībām, ko apliecina šādi fakti:

1. Vērtējot mūsu absolventu darbu, lielākā daļa darba devēju ir devusi ļoti augstu novērtējumu; daļa darba devēju norādīja, ka *Darbinieka veikums pārsniedz amata prasības, darbinieks rūpējas par organizācijas konkurētspēju un labklājību.*
2. IZM ieteiktais pētījums par bakalaura un maģistra studiju programmu absolventu atbilstību Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūras (EKI) definētajām kvalifikācijas struktūras prasībām parādīja, ka darba devēji vienprātīgi piekrīt absolventu augstajam novērtējumam. Neviens darba devējs savās atbildēs nepiekrita tam, ka absolventiem *daļēji vai pilnībā nepiemīt* nepieciešamās profesionālās īpašības.
3. Visi darba devēji, izņemot vienu, neapšaubāmi ieteiktu citiem darba devējiem studiju programmas absolventus.

Konkrētās nozares darba devēju novērtējums rāda, ka šajā nozarē ir labas iespējas atrast darbu. Šis novērtējums liecina, ka studiju virziena absolventiem ir labas izredzes iekārtoties darbā, un, ka mūsdienu darba tirgū, šī studiju programma ir aktuāla.

“Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” kā svarīgs faktors augstākās izglītības attīstībā ir norādīts savstarpējās sadarbības modelis par darba devēju iesaistīšanos izglītības procesā, kas veicinās studentu apmācības un sagatavošanas procesu, kura mērķis, - studentu tuvināšana darba tirgum un tā vajadzībām, kā arī darba devēju lomas palielināšana, nodrošinot labāku pieejamību studentu praksēm. Pamatojoties uz augstākās izglītības programmu realizācijas reglamentējošajiem dokumentiem, studiju programma cieši sadarbojas ar potenciālajiem un faktiskajiem darba devējiem. Lielākā daļa no aptaujātajiem darba devējiem dažādos virzienos sadarbojas ar BSA, galvenokārt nodrošinot studentiem prakses vietas, daži piedalās konferencēs un diskusijās par speciālistu sagatavošanu un apmācību.